

(דף קצג ע"א) דְּכַמְה מִמֵּנָן וַיִּשְׁלִיחַן אֵית לֵיה לְקַדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, וְכִלְהוּ קַיְיִמִי לְאַסְטָאָה עַלְיֵיהוּ דִּישְׂרָאֵל (זהר חדש ל"ג בגין לאסתאבא להו). וְעַל דָּא קַדְשָׁא בְּרִידָה הוּא אֲזַדְמֵן קַמִּיֵּיהוּ דִּישְׂרָאֵל בְּגִין לְנַטְרָא לְהוּ, וְלֹא יְכִילוּ לְקַטְרָנָא לְהוּ.

כִּי עֲצוּם עוֹשֵׂה דְבָרוֹ. מֵאֵן עֲצוּם, דָּא הוּא זַכָּאָה הַהוּא דְאַשְׁתַּדַּל בְּאוֹרֵיִתָּא קַדִּישָׁא יִמְמָא וְלִילִי. דְּבַר אַחַר כִּי עֲצוּם, דָּא הוּא מְקַטְרָנָא דְאַשְׁתַּפַּח קַמִּי קַדְשָׁא בְּרִידָה הוּא וְאִיהוּ תְקִיפָא כְּפַרְזֵלָא תְקִיפָא כְּטִינְרָא. עוֹשֵׂה דְבָרוֹ, דְנָטִיל רְשׁוּת מְלַעֲיָלָא וְנָטִיל נִשְׁמַתָּא מִתַּתָּא.

כִּי גְדוּל יוֹם יִי וְנוֹרָא מְאֹד וּמִי יְכִילְנָו. דְּאִיהוּ שְׁלִיט עַל פְּלָא, וְעַלְמָא וְתְקִיפָא עַל פְּלָהוּ, וְכִלְהוּ תַּחוּת שְׁלִטְנֵיהּ. זַכָּאִין אֵינּוֹן צְדִיקְיָא, דְּקַדְשָׁא בְּרִידָה הוּא אַתְרָעִי בְּהוּ תְדִיר, לְזַכָּאָה לֹוֹן לְעַלְמָא דְאַתִּי וְלְמַחְדֵּי לְהוּ בְּחִידוֹ דְצְדִיקְיָא דְזִמְיֵינִן לְמַחְדֵּי בֵּיה בְּקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא. דְּכַתִּיב, (תהלים ה) וַיִּשְׁמַחוּ כָּל חוֹסֵי בְּךָ לְעוֹלָם יִרְנְנוּ וְתִסֵּד עֲלֵימוּ וַיַּעֲלֶצּוּ בְּךָ אוֹהֲבֵי שְׁמֶךָ. בְּרִידָה יִי לְעוֹלָם אָמֵן וְאַמֵּן: (דף קצג ע"א)

פְּרִשְׁת וַיְהִי מִקֵּץ

וַיְהִי מִקֵּץ, רַבִּי חֲזִיא פְּתַח וְאַמְרָ, (איוב כח) קֵץ שָׁם לַחֲשֵׁךְ וְלִכְל תְּכַלִּית הוּא חוֹקֵר אֲבָן אֶפֶל וְצִלְמוֹת, הֵאֵי קֵרָא אֶתְמָר. קֵץ שָׁם לַחֲשֵׁךְ, דָּא אִיהוּ קֵץ דְשְׁמָאָלָא, דְּאִיהוּ שְׂאֵט בְּעַלְמָא, וְשְׂאֵט לְעִילָא, וְקַיְיִמָא קַמִּי קַדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, וְאַסְטָאָה וְקַטְרָנָא עַל עַלְמָא, וְהֵא אֶתְמָר. וְלִכְל תְּכַלִּית הוּא חוֹקֵר, דְּהֵא כָּל עוֹבְדוֹי לֹאוּ אֵינּוֹן לְטַב, אֶלָּא לְשִׁיעָאָה תְדִיר וְלְמַעַבְד פְּלִיָּה בְּעַלְמָא.

אֲבָן אֶפֶל וְצִלְמוֹת, דָּא אֲבָן נְגַר, דְּבֵיה פְּשִׁלִין חֲזִיבִין, וְקַיְיִמָא בְּהֵאֵי דְאַקְרִי, (איוב י) אֶרֶץ עֶפְתָּה כְּמוֹ אֶפֶל. תָּא חֲזִי, אֵית אֶרֶץ חַיִּים לְעִילָא, וְהֵאֵי אִיהִי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. (ד"א וְאִית אֶרֶץ לְתַתָּא וְנִקְרָא) אֶפֶל וְצִלְמוֹת, אֶפֶל דְנִפְקָא מֵאֶרֶץ עֶפְתָּה. מָאֵי אֶפֶל וְצִלְמוֹת, דָּא הוּא קֵץ דְּאִיהוּ מִסְטָרָא דְחֲשֵׁךְ, זוֹהֲמָא דְדַהֲבָא, וְהֵא אֶתְמָר.

תָּא חֲזִי, כְּמָה אֵית לֹוֹן לְבְנֵי נְשָׂא לְאַסְתַּפְּלָא בְּפוֹלְחָנָא דְקַדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, וְלֹאֲשְׁתַּדַּל בְּאוֹרֵיִתָּא יִמְמָא וְלִילִי, בְּגִין דִּינְדְּעוֹן וְיִסְתַּכְּלוֹן בְּפוֹלְחָנֵיהּ, דְּהֵא אֲזַדְמֵן אִיהִי מְכַרְזָא בְּכָל יוֹמָא קַמִּיֵּיהּ דְּבַר נֶשֶׁךְ וְאַמְרָה, (משלי ט) מִי פְּתִי יָסוּר הַיָּה חֶסֶד לֵב וְאַמְרָה לֹו, וְהֵא אוֹקִימָנָא מְלִי.

וְכַד בַּר נֶשֶׁךְ אֲשְׁתַּדַּל בְּאוֹרֵיִתָּא, וְאַתְדַּבֵּק בְּהֵ, זְכִי לְאַתְתַּקְפָּא בְּאֵילָנָא דְחַיִּי, דְּכַתִּיב, (משלי ג) עֵץ חַיִּים וְגו'. וְתָא חֲזִי, כַּד בַּר נֶשֶׁךְ אֲתַתַּקַּף בְּאֵילָנָא דְחַיִּי בְּהֵאֵי עַלְמָא, אֶתְתַּקַּף בֵּיה לְעַלְמָא דְאַתִּי. דְּהֵא כַּד נִשְׁמַתִּין נְפָקִין מֵהֵאֵי עַלְמָא, הַכִּי אֶתְתַּקְּנוּ לְהוּ דְרָגִין לְעַלְמָא דְאַתִּי.

תָּא חֲזִי, אֵילָנָא דְחַיִּי, אִיהוּ כְּכַמְה דְרָגִין מִתְפָּרְשֵׁן דָּא מִן דָּא, וְכִלְהוּ חַד. דְּהֵא בְּאֵילָנָא דְחַיִּי אֵית דְרָגִין אֵילִין עַל אֵילִין. עַנְפִּין, וְעַלִין, וְקַלִּיפִין, וְגוֹפָא דְאֵילָנָא, שְׂרָשִׁין. וְכִלְהוּ הוּא אֵילָנָא. כְּגוֹוֹנָא דָּא, כָּל מָאֵן דְאַשְׁתַּדַּל בְּאוֹרֵיִתָּא, אִיהוּ אֶתְתַּקַּן וְאַתְתַּקַּף בְּאֵילָנָא דְחַיִּי.

וְכָל בְּנֵי דְמַחִימְנוּתָא יִשְׂרָאֵל, בְּלִהוֹן מִתְתַקְפִּין בְּאֵילָנָא דְחַיִּי, בְּלִהוֹן אַחִידִין בְּאֵילָנָא מְמוּשׁ. מִנְהוֹן
בְּהֵהוּא גּוּפָא דְבֵיהּ, מִנְהוֹן אַחִידִין בְּעַנְפִּין, מִנְהוֹן בְּעֵלִין, מִנְהוֹן בְּשָׂרְשֵׁין. אֲשַׁתְּפַחוּ דְּכִלְהוֹן אַחִידִין
בְּאֵילָנָא דְחַיִּי. וְאִינוּן דְּמִשְׁתַּדְּלִין בְּאוֹרֵייתָא (דף קצג ע"ב) בְּלִהוֹן אַחִידִין בְּגּוּפָא דְאֵילָנָא. וּבְגִין כְּדָּ מֵאֵן
דְּאֲשַׁתְּדַּל בְּאוֹרֵייתָא, אִיהוּ אַחִיד בְּכִלְאָ, וְהָא אוּקְמוּהָ וְאֲתַמְרָה.

וַיְהִי מְקִיץ, מָאִי מְקִיץ. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר אַתְר דְּלִית בְּהָ זְכִירָה, וְדָא הוּא קִיץ דְּשְׁמַאֲלָא. מָאִי טַעְמָא,
בְּגִין דְּכִתְיִב, (בראשית מ) כִּי אִם זְכַרְתִּנִי אֶתְּךָ כִּי אֶשָּׂא יִיטָב לְךָ. וְכִי חָכִי אֶתְחַזִּי לִיָּה לְיוֹסֵף צַדִּיקָא,
דְּאִיהוּ אָמַר כִּי אִם זְכַרְתִּנִי אֶתְּךָ. אֲלָא כִּינוּן דְּאֶסְתַּפְּל יוֹסֵף בְּחִלְמִיהָ. אָמַר, וְדָאִי חֲלָמָא דְּזְכִירָה
אִיהוּ. וְאִיהוּ טַעְמָא בְּהָאִי, דְּהָא בֵּיהּ בְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הַוִּי כִלְאָ.

וְעַל דָּא אַתְר דְּהִתְוָה בֵּיהּ נְשִׁיו קָם קַמִּיהָ, מַה כְּתִיב וְלֹא זָכַר שָׂר הַמְשָׁקִים אֶת יוֹסֵף וַיִּשְׁכַּחְהוּ. כִּינוּן
דְּאָמַר וְלֹא זָכַר שָׂר הַמְשָׁקִים, מַהוּ וַיִּשְׁכַּחְהוּ. אֲלָא וַיִּשְׁכַּחְהוּ אַתְר דְּאִית בֵּיהּ שְׂכַחְתָּהּ, וְדָא הוּא
קִיץ דְּסִטְרָא דְּחֻשָׁה. שְׁנַתִּים יָמִים, מָאִי שְׁנַתִּים. דְּתַב דְּרַגְא, לְדְרַגְא דְּאִית בֵּיהּ זְכִירָה.

וּפְרַעַה חוֹלָם וְהִנֵּה עוֹמֵד עַל הַיָּאֵר, דָּא חֲלָמָא דְּיוֹסֵף הוּוּה. בְּגִין דְּכָל נְהָר, דְּיוֹסֵף הַצַּדִּיק אִיהוּ.
וְרַזָּא דָּא הַוִּי, הָאִי מֵאֵן דְּחָמִי נְהָר בְּחִלּוּם, חָמִי שְׁלוֹם. דְּכִתְיִב, (ישעיה טו) הִנְנִי נוֹטֵה אֵלַיָּה כְּנִתְרָה
שְׁלוֹם:

וַיְהִי מְקִיץ שְׁנַתִּים. רַבִּי חֵיָּיא פְּתַח וְאָמַר, (משלי כט) מְלֶךְ בְּמִשְׁפַּט יַעֲמִיד אֶרֶץ וְאִישׁ תְּרוּמוֹת יִהְרֹסְנָה,
תָּא חַזִּי, כְּדָּ בְּרָא קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלָמָא עֲלָאָה, אֶתְקִין כְּדָקָא יְאוּת, וְאֶפִּיק נְהוּרִין עֲלָאִין
מִנְהֵרִין לְכָל סִטְרִין, וְכִלְאָ אִיהוּ חַד. וּבְרָא שְׁמַיִם דְּלַעִילָא וְאֶרֶץ דְּלַעִילָא, לְאֶתְתַקְנָא כְּלָהוּ כְּחִדָּא,
לְתוֹעֲלָתָא דְּתַתָּאִי.

תָּא חַזִּי, מְלֶךְ בְּמִשְׁפַּט יַעֲמִיד אֶרֶץ. מֵאֵן מְלֶךְ, דָּא קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. בְּמִשְׁפַּט, דָּא יַעֲקֹב, דְּאִיהוּ
קַיִימָא דְּאַרְעָא. וְעַל דָּא, ו' אֶתְנֹן מִן ה' עֲלָאָה, ה' תַּתָּאָה אֶתְנַת מִן ו', דְּקַיִימָא דְּאַרְעָא אִיהוּ
בְּמִשְׁפַּט. דְּהָא מִשְׁפַּט יַעֲמִיד אֶרֶץ בְּכָל תְּקוּנֹתֵי, וְזֵן לָהּ.

דְּבַר אַחֵר, מְלֶךְ, דָּא קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. בְּמִשְׁפַּט, דָּא יוֹסֵף. יַעֲמִיד אֶרֶץ, דְּכִתְיִב (בראשית מא) וְכָל
הָאֶרֶץ בָּאוּ מִצְרַיִמָה לְשַׁבּוֹר אֶל יוֹסֵף. וּבְגִין דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶתְרַעִי בֵּיהּ בְּיַעֲקֹב, עֶבֶד לִיָּה
לְיוֹסֵף שְׁלִיטָא עַל אֶרְעָא.

רַבִּי יוֹסֵי אָמַר, מְלֶךְ, דָּא יוֹסֵף. בְּמִשְׁפַּט יַעֲמִיד אֶרֶץ, דָּא יַעֲקֹב. דְּהָא עַד לֹא אֶתְאָ יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם,
לֹא הָוּה קַיִימָא בְּאַרְעָא, מִגּוֹ כְּפִנָּא. כִּינוּן דְּאֶתְאָ יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם, בְּזְכוּתִיהָ אֶסְתַּלַּק כְּפִנָּא, וְאֶתְקַיִים
אַרְעָא.

דְּבַר אַחֵר, מְלֶךְ בְּמִשְׁפַּט יַעֲמִיד אֶרֶץ, דָּא דוּד מְלִכָּא, דְּכִתְיִב, (שמואל ב ח) וַיְהִי דוּד עוֹשֶׂה מִשְׁפַּט
וּצְדָקָה לְכָל עַמּוֹ, וְאִיהוּ קַיִימָא אֶרְעָא, וּבְזְכוּתִיהָ קַיִימָא לְבַתֵּר דְּנָא. וְאִישׁ תְּרוּמוֹת יִהְרֹסְנָה, דָּא
רְחִבְעָם.

תא חזי, קדש'א ברי'הוּ הוּא בְּגִינְיָהוּן דְּצַדִּיקָא, אף על גב דְּפּוֹרְעָנוּתָא אֲתַגְזֹר עַל עֲלָמָא, מְתַעַבְבָּא בְּגִינְיָהוּן וְלֹא שְׁלֵטָא עַל עֲלָמָא. כָּל יוֹמוֹי דְּדוֹד מְלָכָא אֲתַקְיָמָא אַרְעָא בְּגִינְיָה, לְבַתֵּר דְּמִית אֲתַקְיָמָא בְּזִכּוֹתֶיהָ. דְּכַתִּיב, (מלכים ב כ) וּגְבוּרַתִּי עַל הָעִיר הַזֹּאת לְהוֹשִׁיעָהּ לְמַעַן וּלְמַעַן דְּוֹד עַבְדִּי. כְּגִוּוֹנָא דָּא, כָּל יוֹמוֹי דְּיַעֲקֹב וְכָל יוֹמוֹי דְּיוֹסֵף, לֹא שְׁלֵטָא פּוֹרְעָנוּתָא בְּעֲלָמָא.

תא חזי, מְלָךְ בְּמִשְׁפָּט יַעֲמִיד אַרְצֵי, דָּא יוֹסֵף. וְאִישׁ תְּרוּמוֹת יְהִרְסֶנָּה, דָּא פְּרַעָה. דְּהָא בְּגִין דְּאִקְשִׁי לְבִיָּה לְגַבֵּי דְּקַדְשָׁא בְּרִי'הוּ הוּא, חָרִיב אַרְעָא דְּמַצְרַיִם. וּבְקַדְמִיתָא עַל יְדָא דְּיוֹסֵף אֲתַקְיָמָא אַרְעָא בְּהָהוּא חֲלָמָא דְּחֵלֶם. דְּכַתִּיב, וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנַתִּים יָמִים וְגו'.

וַיְהִי מִקֵּץ וְגו'. רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים יח) חִי יי וּבְרוּךְ צוּרֵי וַיְרוּם אֱלֹהֵי יִשְׁעֵי. אֱלֹהֵי כְּתִיב, בּוֹי"ו. הָאִי קָרָא אֵית לְאִסְתַּפְּלָא בֵּיה. חִי יי, דָּא חִי צַדִּיקָא יְסוּדָא דְּעֲלָמָא, דְּאִקְרִי חִי דְּעֲלָמִין. וּבְרוּךְ צוּרֵי, דָּא הוּא דְּכַתִּיב (תהלים קמד) בְּרוּךְ יי צוּרֵי, וְדָא עֲלָמָא דְּאֲתַקְיָמָא עֲלֵיהָ צַדִּיקָא דָּא. וַיְרוּם אֱלֹהֵי יִשְׁעֵי. וַיְרוּם דָּא עֲלָמָא עֲלָאָה. אֱלֹהֵי בּוֹא"ו, דָּא שָׁמַיִם, כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (תהלים קטז) הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לֵיּי.

תא חזי, (כְּמָה דְּאֵת אָמַר) (תהלים סח) בְּרוּךְ אֲדֹנָי יוֹם יוֹם יַעֲמֵם לָנוּ. בְּרוּךְ אֲדֹנָי, בְּאֶלְ"ף דְּל"ת נו"ן יו"ה, וְהָאִי קָרָא רְזָא דְּחֻכְמָתָא אִיהוּ. יוֹם יוֹם, אֵלּוּ שְׁנַתִּים יָמִים, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (דף קצד ע"א) וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנַתִּים יָמִים וּפְרַעָה הוֹלֵם וְהִנֵּה עוֹמֵד עַל הַיְאֹר, רְזָא אִיהוּ, כְּמָה דְּאֵתְמַר דָּא יוֹסֵף. דְּנִתְקַר (ס"א דְּכָל נִתְקַר) דָּא, יוֹסֵף הַצַּדִּיק הוּא.

וְהִנֵּה מִן הַיְאֹר עוֹלֹת שְׁבַע פְּרוֹת יְפוֹת מְרָאָה וּבְרִיאֹת בְּשָׂר וּתְרַעֲיָנָה בְּאָחוּ. וְהִנֵּה מִן הַיְאֹר, דְּהָא מְנַתְּרָא דָּא אֲתַבְּרָכָאן כָּל אֵינּוֹן דְּרַגְיִין דְּלִתְתָּא. בְּגִין דְּהָהוּא נִתְרָא דְּנִתְרָא וְנִפְיָק, אִיהוּ אֲשָׁקִי וְזָן לְכָלָא. וַיּוֹסֵף אִיהוּ נִתְרָא, לְאֲתַבְּרָכָא כָּל אַרְעָא דְּמַצְרַיִם בְּגִינְיָה.

וְתא חזי, תְּהוּא נִתְרָא, שְׁבַע דְּרַגְיִין אֲתַשְׁקִינִין וְאֲתַבְּרָכָן מִנְיָה, וְאֵלּוּ אֵינּוֹן יְפוֹת מְרָאָה וּבְרִיאֹת בְּשָׂר. וּתְרַעֲיָנָה בְּאָחוּ, בְּחַבּוּרָא בְּאֲחֻוּתָא דְּלֹא אֲשַׁתְּפַח בְּהוּ פִּירוּדָא. וּכְלָהוּ לְשַׁבְחָא קְיָיִמִין, דְּהָא כָּל הַנִּי דְּרַגְיִין שְׁבַע דְּקַאמְרוֹן, רְזָא אִיהוּ. כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (אסתר ב) וְאֵת שְׁבַע הַנְּעוּרוֹת הִרְאִיֹּת לְתֵת לָהּ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ וְגו'. וְעַל דָּא שְׁבַע פְּרוֹת יְפוֹת מְרָאָה, וְלִקְבֵּל דָּא כְּתִיב שְׁבַעַת הַפְּרִיסִים הַמְשֻׁרְתִּים אֵת פְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְגו'.

רַבִּי יַצְחָק אָמַר, שְׁבַע פְּרוֹת הַטּוֹבוֹת, דְּרַגְיִין אֵינּוֹן עֲלָאִין עַל אַחַרְנִין. וְשְׁבַע הַפְּרוֹת הַרְעוֹת, דְּרַגְיִין אַחַרְנִין דְּלִתְתָּא. אֵלּוּ מַסְטָרָא דְּקַדוּשָׁה, וְאֵלּוּ מַסְטָרָא דְּמַסָּאבָא.

שְׁבַע הַשְּׁבָלִים, רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אֵלּוּ קַדְמָאֵי אֵינּוֹן טָבִין, בְּגִין דְּאֵינּוֹן מַסְטָרָא דִּימִינָא דְּכַתִּיב בֵּיה כִּי טוֹב. וְאֵלּוּ בִישׁוּן אֵינּוֹן לְתַתָּא מִנְיָהוּ. שְׁבַע הַשְּׁבָלִים אֵינּוֹן מַסְטָרָא דְּדִכּוֹ, וְאֵלּוּ מַסְטָרָא דְּמַסָּאבוּ, וּכְלָהוּ דְּרַגְיִין קְיָיִמִין אֵלּוּ עַל אֵלּוּ, וְאֵלּוּ לְקַבֵּל אֵלּוּ, וּכְלָהוּ קַא חֲמָא פְּרַעָה בְּחֻלְמִיָּה.

אמר רבי ייסא, וכי ליהווא חייבא דפרעה אחזיין ליה פל הני. אמר ליה רבי יהודה, פגוונא דלהון חמא. דכמה דרגין על דרגין, אלין לקבל אלין, ואלין על אלין, ואיהו חמא באינון דרגין דלתתא.

והא תנינן, דהא כמה דאיהו בר נש, הכי אחזיין ליה בחלמיה, והכי חמי. ונשמתא הכי סלקת לאשתמודעא. פל חד וחד פפום דרגיה פדקא חזי ליה, ובגין כך פרעה חמא כדקא חזי ליה, ולא יתיר:

ויהי מקץ וגו', רבי חזקיה פתח ואמר, (קהלת א) לכל זמן ועת לכל חפץ תחת השמים. תא חזי, פל מה דעבד קדשא בריה הוא לתתא, לכלא שוי זמנא וזמן קצוב. זמנא שוי לנהורא ולחשוכא, זמנא שוי לנהורא דשאר עמין, דאינון שלטין השתא על עלמא. וזמנא שוי לחשוכא, דאיהו גלותא דישראל תחות שלטנותא דלהון. זמנא שוי קדשא בריה הוא לכלא, בגין כך לכל זמן ועת לכל חפץ. מאי ועת לכל חפץ. זמנא ועדן הוא לכלא, לכל ההוא רעותא דאשתפח לתתא.

דבר אחר ועת לכל חפץ, מאי עת. בדכתיב, (תהלים קיט) עת לעשות ליי הפרו תורתך. וכתיב, (ויקרא יז) ואל יבא בכל עת אל הקדש. ואיהו דרגא ממנא, והא אוקמוהו. ובגין כך עת איהו ממנא, לכל חפץ תחת השמים. ויהי מקץ שנתים ימים, מסטרא דההוא קץ דחשך חמא פרעה בחלמיה, ומתמן ידע ואתגלי ליה ההוא חלמא.

ויהי בבקר ותפעם רוחו וישלח ויקרא את כל חרטומי מצרים ואת כל חכמיה וגו'. ותפעם רוחו. מאי ותפעם. רבי יוסי אמר, הא אוקמוהו בפרעה כתיב ותפעם, ובנבוכדנצר כתיב, (דניאל ב) ותתפעם, ואוקמוהו דהא בפרעה כתיב ותפעם, בגין דהיה ידע חלמא, ופשרא לא הוה ידע, אבל נבוכדנצר, חמא חלמא, וחמא פשרא, ואתנשי כלא מניה.

אבל תא חזי, ותפעם רוחו, כמה דאת אמר, (שופטים יג) לפעמו, דהנה אתי רוחא ואזיל, ואתי ואזיל. ולא הוה מתיישבא עמיה עדיין פדקא יאות. ועל דא כתיב, (שופטים יג) ותחל רוח יי לפעמו, דכדין הוה שירותא. אוף הכא רוחיה אתער ביה, ואזיל ואתער, ולא הוה מתיישבא עמיה למנדע. נבוכדנצר ותתפעם רוחו, באתערותא הוה אתער על חד תרין, תיבין ואזלין ותיבין, ודא הוא כמה דאת אמר, (במדבר כד) בפעם בפעם. פעם בהאי, (דף קצד ע"ב) ופעם בהאי, ולא מתיישבא דעתיה ורוחיה.

וישלח ויקרא את כל חרטומי מצרים, אלין חרשין. ואת פל חכמיה, אלין חכימין בטיירא, וכלהו הוה מסתפלן למנדע ולא יכילו לאדבקא.

אמר רבי יצחק, אף על גב דאתמר דלא אחזיין ליה לבר נש אלא בההוא דרגא דיליה, שאני למלכים, דאחזיין לון מלין עלאין, ומשניין מבני נשא אחרנין. כמה דמלכא דרגיה עלאה על פל שאר אחרנין, הכי נמי אחזיאו ליה בדרגא עלאה על פל שאר אחרנין. כמה דאת אמר את אשר

הַאֱלֹהִים עוֹשֶׂה הַרְאָה אֶת פְּרַעַה. אָבֵל לְשָׂאֵר בְּנֵי נֹשָׂא, לֹא גָלִי לֹון קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מַה דְּאִיהוּ
עָבִיד, פֵּר לְנַבִּיאֵי אוּ לְחַסִּידֵי אוּ לְחַפִּימֵי דְרָא, וְהָא אוּקְמוּהָ.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב, אוֹתֵי הַשִּׁיב עַל פְּנֵי וְאוֹתוֹ תִּלְהַ, מִכָּאן דְּחִלְמָא אוֹזִיל פִּתְר פִּישְׁרָא. הַשִּׁיב עַל פְּנֵי
מָאן, אֵלֶּא דָא יוֹסֵף. וְאוֹתוֹ תִּלְהַ, בְּהַהוּא פִּישְׁרָא דְקָא פִּשְׁר לִיה, וּכְתִיב וַיְהִי כֹאֲשֶׁר פִּתְר לָנוּ כֵּן
הָיָה:

וַיִּשְׁלַח פְּרַעַה וַיִּקְרָא אֶת יוֹסֵף וַיְרִיצֵהוּ מִן הַבּוֹר וְגו'. רַבִּי אַבְבָּא פִּתַח וְאָמַר, (תהלים קמז) רוֹצֵחַ יִי אֶת
יְרֵאָיו אֶת הַמִּיחְלִים לְחַסְדוֹ. כְּמַה קִּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲתַרְעֵי בְהוּ בְּעַדִּיקָא, בְּגִין דְּעַדִּיקָא אֵינּוּן
עַבְדִּין (שְׁלָמָא וְעַבְדִּי) שְׁלָמָא לְעֵילָא, וְעַבְדֵי שְׁלָמָה לְתַתָּא, וְאֵעֲלִין כְּלָה בְּבַעֲלָהּ. וּבְגִין כֹּךְ קִדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא אֲתַרְעֵי בְהוּ, בְּאֵנּוּן דְּדַחֲלִין לִיה וְעַבְדִּין רַעוּתִיהָ.

לְמִיחְלִים לְחַסְדוֹ, מָאן אֵינּוּן מִיחְלִים לְחַסְדוֹ. הָוִי אִימָא אֵינּוּן דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוֹרֵיתָא בְּלִילָא,
וְאֲשַׁתְּפוּ בְּהַדִּי שְׁכִינְתָא. וְכַד אֲתֵי עַפְרָא, אֵינּוּן מְחַפְּאֵן לְחַסְדוֹ. וְהָא אוּקְמוּהָ, בְּזִמְנָא דְּבַר נֹשָׂ
אֲשַׁתְּדֵל בְּאוֹרֵיתָא בְּלִילָא, הוּטָא דְחַסְדֵּי אֲתַמְשִׁיד עֲלֵיהָ בִּימְמָא. כְּדַכְתִּיב, (תהלים מב) יוֹמָם יִצְוֶה
יִי חַסְדוֹ וּבִלְיָלָה שִׁירָה עִמִּי. מָאִי טַעְמָא יוֹמָם יִצְוֶה יִי חַסְדוֹ, מִשּׁוּם דְּבִלְיָלָה שִׁירָה עִמִּי. וּבְגִין כֹּךְ
רוֹצֵחַ יִי אֶת יְרֵאָיו כְּתִיב, וְלֹא בִירָאִיו. כְּמָאן דְּרַעֵי בְּרַעוּתִיהָ לְאַחֲרָא, וְאֲתַרְעֵי לִיה לְאַתְפִּיסָא
בְּהַדִּיהָ. וּבְגִין כֹּךְ רוֹצֵחַ יִי אֶת יְרֵאָיו, וְלֹא בִירָאִיו.

כְּגוֹנוּנָא דָא, יוֹסֵף הוּא עָצִיב בְּעַצְבּוֹ דְרוּחָא, בְּעַצְבּוֹ דְלֵבָא, דְּהוּא אִסִּיר תַּמּוּן. פִּינּוּן דְּשִׁדְר פְּרַעַה
בְּגִינְיָה, מַה כְּתִיב. וַיְרִיצֵהוּ, אֲתַפִּיסוּ לִיה וְאֲתַדְרוּ לִיה מִלִּין דְּחַדוּתָא, מִלִּין לְמַחְדֵי לֵבָא, בְּגִין
דְּהוּא עָצִיב מִן בִּירָא. תָּא חֲזִי, בְּקַדְמִיתָא נָפֵל בְּבִירָא, בְּבִירָא אֲסַתְלַק לְבַתָּר.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, עַד לֹא אִירַע לְיוֹסֵף תְּהוּא עוּבְדָא, לֹא אֲקָרִי צַדִּיק. פִּינּוּן דְּנִטְר תְּהוּא בְּרִית
קִימָא, אֲקָרִי צַדִּיק. וְתְהוּא דְרָגָא דְבְּרִית קִדְשָׁא אֲתַעֲטַר בְּהַדִּיהָ, וּמָאִי דְהוּא דְהוּא (עָבִיד) בְּבוֹר
בְּקַדְמִיתָא, אֲסַתְלַק בְּהַדִּיהָ, וּכְתִיב וַיְרִיצֵהוּ מִן הַבּוֹר. אֲסַתְלַק מִן דָּא, וְאֲתַעֲטַר בְּבִירָא מִיָּם חַיִּים.

וַיִּשְׁלַח פְּרַעַה וַיִּקְרָא אֶת יוֹסֵף, לְקָרָא לְיוֹסֵף מִיבְעֵי לִיה. אֵלֶּא וַיִּקְרָא אֶת יוֹסֵף, דָּא קִדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, דְּכְתִיב, (תהלים קה) עַד עַת בֹּא דְבָרוֹ אֲמַרְתָּ יִי צַרְפָּתָהּ. עַד עַת בֹּא דְבָרוֹ, הָדָא הוּא דְכְתִיב
וַיִּקְרָא אֶת יוֹסֵף, כְּתִיב הָכָא וַיִּקְרָא אֶת יוֹסֵף, וּכְתִיב הָתָם וַיִּקְרָא אֶל מִשָּׁה: וַיִּגְלַח וַיִּחַלֵּף שְׁמִלוּתָיו,
בְּגִין יִקְרָא דְמִלְכָא, וְהָא אוּקְמוּהָ.

רַבִּי אֶלְעָזָר פִּתַח, (תהלים קה) וַיִּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וַיַּעֲקֹב גַּר בְּאֶרֶץ חָם. תָּא חֲזִי, דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
מְגַלְגַּל גְּלַגְלוּלִין בְּעֵלְמָא, וּמְקַיִם אֲסַרִּין וְקִיּוּמִין, בְּגִין לְקִיּוּמָא קִיּוּמָא וּגְזָרָה דְּאִיהוּ גְזִירָה.

דְּהָא תַּנּוּ, אֲלֵמָלָא חֲבִיבוֹ וְרַחֲמֵי דְרַחֲמֵי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַבְהָן, הוּא אֲתַחֲזִי לְנַחְתָא יַעֲקֹב
לְמַצְרַיִם בְּשִׁלְשָׁלֵי דְפְרִזְלָא. וּבְרַחֲמֵי דְלִחוּן, שְׁלִטְיָה לְיוֹסֵף בְּרִיָּה, וְעַבְד לִיה מִלְכָא דְשִׁלְטָא עַל
כָּל אֶרֶץ, וְנַחְתוּ כְּלָהוּ שְׁבִטִין בִּיקְרָא, וַיַּעֲקֹב בְּמִלְכָא.

תָּא חַזִי, מַה כְּתִיב, וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וַיַּעֲקֹב גַּר בְּאֶרֶץ חָם, פִּינּוּן דְּכְתִיב וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם, לֹא יִדְעֵנָא דִּיעֲקֹב גַּר בְּאֶרֶץ חָם, אֲמַאי אֲצַטְרִיף דָּא. אֲלֵא וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם, דָּא קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא. וַיַּעֲקֹב גַּר בְּאֶרֶץ חָם, דָּא יַעֲקֹב, דְּהָא בְּגִינֵיהּ דִּיעֲקֹב וּבְנוֹי, אֶתְתּוּ שְׂכִינְתָא לְמִצְרַיִם. וְקִדְשָׁא בְּרִיף הוּא גְלָגֵל גְּלָגֵלִין, (דף קצה ע"א) וְאַחִית לִיהּ לְיוֹסֵף בְּקַדְמִיתָא. דְּבִזְכוּתֵיהּ אֶתְקַיֵּם בְּרִית בְּתֵרֵיהּ, וְשְׁלֵטִיהּ עַל כָּל אֲרַעָא.

מַה כְּתִיב, שְׁלַח מִלֶּךְ וַיִּתִּירָהּ מוֹשֶׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, כְּתִיב, (תהלים קמו) יִי מִתִּיר אֲסוּרִים וְגו', (דָּא) וְהָכָא כְּתִיב, שְׁלַח מִלֶּךְ וַיִּתִּירָהּ, אֲמַאי מוֹשֶׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ. אֲלֵא, שְׁלַח מִלֶּךְ, דָּא קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא. מוֹשֶׁל עַמִּים, דָּא קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא. שְׁלַח מִלֶּךְ, מִלֶּךְ עֲלָאָה שְׁלַח וַיִּתִּירָהּ, וּמֵאֵן אִיהוּ דְשְׁלַח לִיהּ, דָּא מִלְּאָדָּהּ הַגּוֹאֵל, דָּאִיהוּ מוֹשֶׁל עַמִּים, דָּאִיהוּ מוֹשֶׁל עַל תְּתָאֵי. וְכָלֵא מַעַם קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא אִיהוּ.

וַיִּרְיַצְהוּ חֶסֶד וְא"ו, וּמֵאֵן אִיהוּ, דָּא קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא. בְּגִין דְּהָא לִית מָאן דְּאָסִיר וּפְתַח, בַּר קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא, דְּכְתִיב, (איוב יב) יִסְגֹר עַל אִישׁ וְלֹא יִפְתַּח. וְכְתִיב, (איוב לד) וְהוּא יִשְׁקִיט וּמִי יִרְשִׁיעַ וְיִסְתֵּר פָּנִים וּמִי יִשׁוּרְנוּ וְעַל גּוֹי וְעַל אָדָם יַחַד, דְּהָא כָּלֵא בֵּיהּ. וְכְתִיב, (דניאל ד) וְכִמְצַבְיָה עֲבַד בַּחִיל שְׁמַיָא וְדִירִי אֲרַעָא וְלֹא אִיתִי דִי יַמְחִי בִידֵיהּ וַיֹּאמֶר לִיהּ מַה עֲבַדְתָּ. וּבְגִין כֵּן כְּתִיב, וַיִּרְיַצְהוּ מִן הַבּוֹר וְגו'.

מָאֵי וַיִּרְיַצְהוּ. כְּמַה דְּאֶתְ אָמַר, (איוב לג) יַעֲתֵר אֵל אֱלוֹהֵי וַיִּרְצְהוּ. כְּגוֹנוֹנָא דָּא וַיִּרְיַצְהוּ מִן הַבּוֹר, וְלִבְתֵּר וַיָּבֵא אֵל פְּרַעָה. דְּבַר אַחַר וַיִּרְצְהוּ, דְּאֲמַשְׁיָהּ עֲלֵיהּ חוֹטָא דְּחֶסֶד, לְמִיָּהּ לִיהּ חֲנָא קַמִּיהּ דְּפְרַעָה. (מַה כְּתִיב), אֱלֹהִים יַעֲנֶה אֶת שְׁלוֹם פְּרַעָה, בְּגִין לְאֶקְדָּמָא לִיהּ שְׁלוֹם וְלְמַפְתַּח בְּשְׁלוֹם.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, תָּא חַזִי, בְּהַהוּא רָשַׁע דְּפְרַעָה. דָּאִיהוּ אָמַר, (שמות ה) לֹא יִדְעֵתִי אֶת יְיָ, וּפְרַעָה חֲפִים הָוָה מִכָּל חֲרָשׁוֹי. אֲלֵא וְדָאֵי שְׁמָא דְּאֱלֹהִים הָוָה יַדַּע, דְּהָא כְּתִיב, הִנְמַצָּא כְּזֶה אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ אֱלֹהִים בּוֹ. וּבְגִין דְּמִשְׁחָה לֹא אֶתָּא לְגַבִּיָּהּ אֲלֵא בְשֵׁמָא דִּי וְלֹא בְשֵׁמָא דְּאֱלֹהִים. וְדָא הָוָה קִשְׁיָא קַמִּיהּ מִכָּלֵא, דָּאִיהוּ הָוָה יַדַּע דְּהָא שְׁמָא דְּאֱלֹהִים שְׁלִיט בְּאֲרַעָא. וּבְשֵׁמָא דִּי לֹא הָוָה יַדַּע, וְעַל דָּא קִשְׁיָא קַמִּיהּ שְׁמָא דָּא.

וְדָא הוּא דְּכְתִיב (שמות ט) וַיַּחֲזֹק יְיָ אֶת לֵב פְּרַעָה, דְּמִלְּחָה דָּא הָוָה אֶתְקִיף לְבֵיהּ, וְאֶקְשִׁי לִיהּ. וְעַל דָּא מִשְׁחָה לֹא אֲוִדַּע לִיהּ מִלְּחָה דְּשֵׁמָא אַחֲרָא, אֲלֵא שְׁמָא דִּי בְּלַחֲדוּי, וְאֲוִקְמוּהָ.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים קיג) מִי כִיֵּי אֱלֹהֵינוּ הַמַּגְבִּיָּהּ לְשַׁבַּת וְגו'. מִי כִיֵּי אֱלֹהֵינוּ הַמַּגְבִּיָּהּ לְשַׁבַּת, דְּאֶסְתַּלַּק מֵעַל פְּרָסִי יְקַרְיָה, (ס"א על פְּרָסִי יְקַרְיָה לְעִילָא) וְלֹא אֶתְגַּלִּי לְתַתָּא. בְּשַׁעֲתָא דְּלֹא אֶשְׁתַּכַּחוּ וּפְאִין בְּעֵלְמָא, הָא אִיהוּ אֶסְתַּלַּק מִנִּיָּהּ, וְלֹא אֶתְגַּלִּי לָהּ. הַמְשַׁפִּילִי לְרֵאוֹת, בְּשַׁעֲתָא דְּאֵינוּן וּפְאִין אֶשְׁתַּכַּחוּ בְּעֵלְמָא. קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא נְחִית בְּדַרְגוּי לְקַבְּלָהוּן דְּתַתָּא, לְאֶשְׁגַּחָא עַל עֵלְמָא, לְאֲוִטְבָא לָהּ.

דְּהָא פֻד זַפְאִין לָא אֲשְׁתַּכְּחוּ בְּעֵלְמָא, אִיהוּ אֲסַתְלַק, וְאַסְתִּיר אַנְפִּין מִנְיֵיהּ, וְלֹא אֲשַׁגַּח עַלְיָהּ. בְּגִין דְּצַדִּיקֵינָא אֵינּוּן יְסוּדָא וְקִיּוּמָא דְעֵלְמָא, דְּכַתְיב, (משלי י) וְצַדִּיק יְסוּד עוֹלָם.

וְעַל דָּא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא גְלִי שְׁמִיהּ קִדְשָׁא, פֻּר לְיִשְׂרָאֵל בְּלַחֲדוּי, דְּאֵינּוּן חוֹלַק עַדְבִּיהּ וְאַחְסֵנְתִּיהּ. וְעֵלְמָא פְּלִיג לִיהּ קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַמְנָן תְּרִיסִין, וְהָא אֲתַמָּר. דְּכַתְיב, (דברים לב) בְּהִנְחַל עַלְיוֹן גּוֹיִם וְגו'. וְכַתְיב, פִּי חֶלֶק יִי עֲמוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נִחְלָתוֹ.

רַבִּי חֵיָא וְרַבִּי יוֹסִי הוּוּ אֲזִיל בְּאַרְחָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי חֵיָא, תְּנוּהֵנָּא עַל הָאֵי דְקָאֵמַר שְׁלֵמָה, פֻּל מְלוּי (מילין) סְתִימִין וְלָא אֲתִידְעוּן, דְּהָא קִהְלַת סְתִים (מילין) סְתִימִין.

פְּתַח וְאָמַר, (קהלת א) פֻּל הַדְּבָרִים יִגְעִים לָא יוֹכַל אִישׁ לְדַבֵּר לָא תִּשְׁבַּע עֵין לְרֵאוֹת עֵין וְלֹא תִּמְלֵא אֵינּוּן מִשְׁמוּעַ. פֻּל הַדְּבָרִים יִגְעִים, וְכִי כָּל הַדְּבָרִים יִגְעִים אֵינּוּן לְמַלְלָא, דְּקָאֵמַר לָא יוֹכַל אִישׁ לְדַבֵּר. וְלֹא תִּשְׁבַּע עֵין לְרֵאוֹת וְלֹא תִּמְלֵא אֵינּוּן מִשְׁמוּעַ, מָאֵי טַעְמָא אֵלִין. אֲלָא בְּגִין דְּתִרִין מִנְהוֹן, וְאֵינּוּן עֵינִין וְאוּדְנִין, לָא קִיּוּמִין בְּרִשׁוּתִיהּ דְּבַר נֶשׁ, וּפּוּמָא אִיהוּ בְּרִשׁוּתִיהּ. וְכָל (מח) אֵלִין תִּלְתַּל לָא יִכְלִין לְאַשְׁלָמָא כְּלָא, וְלֹאֲדַבְּקָא כְּלָא.

אָמַר רַבִּי חֵיָא, הַכִּי הוּא, דְּדַבְּרָא דְּבַר נֶשׁ לָא יִכִּיל לְמַלְלָא, וְעֵינִין לְמַחְמִי, וְאוּדְנִין לְמִשְׁמַע, וְאֵין פֻּל חֲדָשׁ תַּחַת הַשְּׁמַשׁ. וְתָא חֲזִי, אֲפִילוּ בְּרִיין וְקִסְטוֹרִין, דְּעַבְדֵּי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא תַּחַת הַשְּׁמַשׁ, לָא יִכְלִין לְמַלְלָא כָּל מְלִין דְּעֵלְמָא, וְעֵינָא לָא יִכִּיל (דף קצה ע"ב) לְמִשְׁלַט וְלְמַחְמִי, וְאוּדְנָא לְמִשְׁמַע. וּבְגִין פֻּד שְׁלֵמָה דְּתָהוּ יִדַּע פֻּל מַלְחָה, תָּהוּ אָמַר דָּא.

וְתָא חֲזִי, פֻּל עוֹבְדִין דְּעֵלְמָא, בְּכַמְהָ קִסְטוֹרִין תַּלְיִין, וְכָל בְּנֵי עֵלְמָא לָא יִדְעוּן, וְלֹא מִשְׁגִּיחִין עַל מַה קִּיּוּמִי בְּעֵלְמָא, וְאֲפִילוּ שְׁלֵמָה מְלַפָּא, דְּתָהוּ חֲפִים מְפַל בְּנֵי עֵלְמָא, לָא יִכִּיל לְקִיּוּמָא בַּחוּ.

פְּתַח וְאָמַר, (קהלת ג) אֶת הַכֹּל עֲשֵׂה יָפֵה בְּעֵתוֹ גַּם אֶת הָעוֹלָם נָתַן בְּלִבָּם מִבְּלִי אֲשֶׁר לֹא יִמְצֵא הָאָדָם אֶת הַמַּעֲשֵׂה אֲשֶׁר עֲשֵׂה הָאֱלֹהִים וְגו'. תָּא חֲזִי, זַפְאִין אֵינּוּן דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוּרִייתָא וְיִדְעֵי לְאַסְתַּפְּלָא בְּרוּחָא (ס"א בְּרִיא) דְּחַכְמָתָא.

אֶת הַכֹּל עֲשֵׂה יָפֵה בְּעֵתוֹ, פֻּל עוֹבְדִין דְּעַבְדֵּי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵלְמָא, בְּכָל עוֹבְדָא וְעוֹבְדָא, אִית דְּרָגָא מְמַנָּא עַל הַהוּא עוֹבְדָא בְּעֵלְמָא, הֵן לְטַב הֵן לְבִישׁ. מִנְהוֹן דְּרָגִין לִימִינָא, וּמִנְהוֹן דְּרָגִין לְשְׂמָאלָא. אֲזִיל פֻּר נֶשׁ לִימִינָא, הַהוּא עוֹבְדָא דְּעַבִּיד, הַהוּא דְּרָגָא מְמַנָּא (ס"א דִּימִינָא) לְהַהוּא סְטָרָא, עַבִּיד לִיהּ סִינְעָא, וְכַמְהָ אֵינּוּן דְּמִסְיֵיעִי לִיהּ. אֲזִיל פֻּר נֶשׁ לְשְׂמָאלָא, וְעַבִּיד עוֹבְדוֹ, הַהוּא עוֹבְדָא דְּעַבִּיד, מְמַנָּא (ס"א דְּרָגָא דְּשְׂמָאלָא) אִיהוּ לְהַהוּא סְטָרָא, וְקָא מְקַטְרַג לִיהּ, וְאוֹבִיל לִיהּ לְהַהוּא סְטָרָא, וְאַסְטִי לִיהּ.

וּבְגִין פֻּד, הַהוּא עוֹבְדָא דְּעַבִּיד פֻּר נֶשׁ פְּדָקָא חֲזִי, הַהוּא מְמַנָּא דְּסִטְרִי יְמִינָא קָא מְסִייעֵ לִיהּ. וְדָא הוּא בְּעֵתוֹ, יָפֵה בְּעֵתוֹ, דְּהַהוּא עוֹבְדָא מִתְקַשְׂרָא בְּעֵתוֹ, פְּדָקָא חֲזִי לִיהּ.

גַּם אֶת הָעוֹלָם נָתַן בְּלִבָּם. פֻּל עֵלְמָא, וְכָל עוֹבְדוֹי דְּעֵלְמָא, לָאו אֵינּוּן אֲלָא בְּרַעוּתָא דְּלָפָא, פֻּד סְלִיק בְּרַעוּתָא (דְּלָפָא, וְכַד סְלִיק בְּרַעוּתָא) דְּבַר נֶשׁ. זַפְאִין אֵינּוּן צַדִּיקֵינָא דְּאֲמַשִּׁיכוּ עוֹבְדִין טְבִין,

לְאוֹטָבָא לֹון וּלְכָל עֲלָמָא, וְאִינוּן יְדַעִין לְאַתְדַבְקָא בְּעֵת שְׁלוֹם. וּבְחִילָא דְעֲדָקָה דְעַבְדִּין לְתַתָּא,
אִינוּן מְשַׁכִּין לְהַהוּא דְרַגָּא דְאֶקְרִי כָּל, לְאַנְהָרָא בְּעֵתוֹ.

וְוִי לֹון לְחִיבִינָא דְלֹא יְדַעִין עַת דְהַהוּא עוֹבְדָא, וְלֹא מְשַׁנְיָחִין לְמַעְבַּד עוֹבְדִיהוּן בְּעֲלָמָא עַל
תְּקוּנָא דְאַנְטְרִיָּה לִיהַּ לְעֲלָמָא. וְלֹא תְּקַנָּא עוֹבְדָא בְּהַהוּא דְרַגָּא דְאַתְחִזִּי לִיהַּ. מְאִי טַעְמָא, בְּגִין
דְלֹא יְדַעִין.

וְעַל דָּא אֲתִיבִיהִב כְּלָא בְרַעוּתְהוּן דְבְנֵי נְשָׂא. דְכְּתִיב, מִכְּלֵי אֲשֶׁר לֹא יִמְצָא הָאָדָם אֶת הַמַּעֲשֶׂה
אֲשֶׁר עָשָׂה הָאֱלֹהִים מֵרֵאשִׁי וְעַד סוּף. וּבְגִין כֹּה דְאִינוּן עוֹבְדִין לָא אֲתַעְבִּידוּ לְאַתְקַנָּא בְּדַרְגֵייהוּ
בְּדַקְחִזִּי, דִּיתְפַּלִּיל עוֹבְדָא דָּא בְּרַגָּא דָּא, דְלֹא בְּתַקְנָא אֱלָא כְּפּוּם רַעוּתָא דְבַר נֶשׁ.

מַה כְּתִיב בְּתַרִּיהַּ יְדַעְתִּי כִּי אֵין טוֹב בָּם כִּי אִם לְשִׁמוּחַ וְלַעֲשׂוֹת טוֹב בְּחַיָּו. יְדַעְתִּי כִּי אֵין טוֹב
בָּם, בְּאִינוּן עוֹבְדִין, דְלֹא אֲתַעְבִּידוּ כְּדָקָא יְאוּת. כִּי אִם לְשִׁמוּחַ, בְּכָל מַה דִּיִּתִּי עֲלוּי, וְלִמְיַהֵב
הוֹדָאָה לְקוּדְשָׁא בְרִיָּהּ הוּא. וְלַעֲשׂוֹת טוֹב בְּחַיָּו, דְהָא אֵי הַהוּא עוֹבְדָא גְרִים לִיהַּ בִּישָׂא, בְּגִין
הַהוּא דְרַגָּא דְקָא מְמַנָּא עֲלוּי, אֵית לִיהַּ לְמַחְדֵּי בִיהַּ, וְלֹא וְדָאָה עֲלוּי. דְאִיהוּ גְרִים לִיהַּ לְנַפְשִׁיהַּ,
וְאִיהוּ אֲזִיל בְּלֹא יְדִיעָא, בְּצִיפְרָא דָּא בְּגוֹ קוּסְטִירָא.

וְכָל דָּא מְנַלָּן, דְכְּתִיב, (קהלת ט) כִּי גַם לֹא יָדַע הָאָדָם אֶת עֵתוֹ, כְּדָגִים שְׂנֵאָחִזִּים בְּמַצוּדָה רַעָה
וְכַצְּפִירִים הָאֲחִזוּת בְּפַח כְּהֵם יוֹקְשִׁים בְּנֵי הָאָדָם לְעַת רַעָה כְּשִׁתְּפוּל עֲלֵיהֶם פְּתָאוּם. כִּי גַם לֹא
יָדַע הָאָדָם אֶת עֵתוֹ. מְאִי עֵתוֹ, עֵתוֹ דְהַהוּא עוֹבְדָא דְקָא עֲבִיד. כְּמַה דְאַתְּ אָמַר, אֶת הַכֹּל עָשָׂה
יָפָה בְּעֵתוֹ, וּבְגִין כֹּה אִינוּן כְּצַפְרִים הָאֲחִזוּת בְּפַח. וּבְגִין כֹּה זְכָאִין אִינוּן דְמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוּרִיָּתָא,
וְיָדַעִי אוּרְחֵי וּשְׁבִילֵי דְאוּרִיָּתָא דְמִלְכָּא עֲלָאָה, לְמִיחָהּ בְּהַּ בְּאַרְחָה קְשׁוּט.

וְתָא חֲזִי, לְעוֹלָם אַל יִפְתַּח בַּר נֶשׁ פּוּמִיָּה לְבִישׁ, דְאִיהוּ לֹא יָדַע מָאן נָטִיל הַהוּא מְלָה. וְכַד לֹא
יָדַע בַּר נֶשׁ אֲתַכְּשֵׁל בְּהַּ. וְצַדִּיקָא כַּד פְּתַחִי פּוּמִיָּהוּ כְּלָהוּ שְׁלָם.

תָּא חֲזִי, יוֹסֵף כַּד שָׂרָא לְמִלְלָא לְפַרְעָה. מַה כְּתִיב, אֱלֹהִים יַעֲנֶה אֶת שְׁלוֹם פְּרַעָה. אָמַר רַבִּי
יְהוֹנָדָה, הָא אֲתַמָּר. דְקִדְשָׁא בְרִיָּהּ הוּא חֵם עַל שְׁלָמָא דְמִלְכוּתָא, כְּמַה דְאַתְּ אָמַר, (שמות 1) וַיִּצְאוּם
אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶל פְּרַעָה מְלֶךְ מִצְרַיִם (דף קצו ע"א) וְאוּקְמוּהָ.

רַבִּי חֲזִיָּא אָמַר, פְּרַעָה בָּעָא לְנַסְאָה לִיהַּ לְיוֹסֵף, וְאַחֲלַף לִיהַּ חֲלָמָא. וְיוֹסֵף בְּגִין דְהָהוּ יָדַע דְרַגִּין,
אֲסַתְפַּל בְּכָל מְלָה וּמְלָה. וְאָמַר, כֹּה חֲמִיתָא, כָּל מְלָה וּמְלָה כְּדָקָא חֲזִי.

הָדָא הוּא דְכְּתִיב וַיֹּאמֶר פְּרַעָה אֶל יוֹסֵף אַחֲרֵי הוֹדִיעַ אֱלֹהִים אוֹתָהּ אֶת כָּל זֹאת אֵין נִבּוֹן וְחָכָם
כְּמוֹךָ. אַחֲרֵי הוֹדִיעַ אֱלֹהִים, אַחֲרֵי הוּיָת בְּתַהִיא שְׁעָתָא דְחֲלָמִית חֲלָמָא, תַּמָּן הוּיָת שְׁכִיחַ. וּבְגִין
כֹּה אָמַר (ס"א אָמַת אֶת כָּל זֹאת יְדַעְתָּ, וְאִיָּה יְדַעְתָּ פִּשְׁרִיהַּ) אֶת כָּל זֹאת יְדַעְתָּ חֲלָמָא חִיָּהּ תְּוֹה, וְיָדַעְתָּ פִּשְׁרִיהַּ.

אָמַר רַבִּי יַצְחָק, אֵי חֲכִי יוֹסֵף אָמַר כְּלָא, חֲלָמָא וּפִשְׁרָא. כְּדִנְיָאֵל דְאָמַר חֲלָמָא וּפִשְׁרִיהַּ. אָמַר
לִיהַּ, לָאו הָאֵי כְּהָאֵי (ו"ח ל"ג דְהָא). יוֹסֵף אֲסַתְפַּל מְגוֹ מְלוּלָא דְפַרְעָה דְהָהוּ אָמַר בְּדַרְגִין יְדִיעֵן,
וְחָמָא לִיהַּ דְקָא טַעָה, וְאָמַר לִיהַּ לָאו חֲכִי, אָלָא חֲכִי הוּא. בְּגִין דְדַרְגִין כְּסִדְרָן אֲתִיָּין. אָבַל דְנִיָּאֵל

לֹא אֶסְתַּפֵּל מִגּוֹ מְלוּלָא דְנַבּוּכַדְנֶצַּר כְּלוּם. (דל"א) וְכֹלָא קְאָמַר לִיהּ חֵלְמָא וּפְשִׁרִיהּ. מַה כְּתִיב בְּדִנְיָאֵל, (דניאל ב) אֲדִין לְדִנְיָאֵל בְּחֻזָּא דִּי לִילְיָא רָזָא גְלִי בְּחֻזָּא דִּי לִילְיָא. מָאן חֻזָּא דִּי לִילְיָא, דָּא גְבַרְיָאֵל, דָּאִיהּ חֻזָּא חִיזוּ מִן חִיזוּ.

תָּא חֻזִי, מַה כְּתִיב, (יחזקאל מג) וְהִנֵּה כְבוֹד אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בָּא מִדְּרָךְ הַקְּדִים וְקוּלוֹ פְּקוּל מִיַּם רַבִּים וְהֶאֱרִץ הָאֵירָה מִכְּבוֹדוֹ. מַה כְּתִיב בְּתִרְיָה, וּכְמִרְאָה הַמִּרְאָה אֲשֶׁר רָאִיתִי בְּבֹאֵי לְשַׁחַת אֶת הָעִיר וּמִרְאֹת בְּמִרְאָה אֲשֶׁר רָאִיתִי אֶל נְהַר כְּבַר וְאֶפֶל אֶל פְּנֵי. כָּל אֲלִין מִרְאֹת, אֵינּוּן שִׁית, דָּאֵינּוּן מִרְאֹת וְחִיזוּ דְחֻזָּא. חִיזוּ אֵית לִיהּ, לְאֶתְחַזָּא בֵּיה גּוֹנִין דְלַעֲיָלָא, וְאֶתְחַזּוּן בְּהַחֻזָּא חִיזוּ. וְאֵית חִיזוּ לְחִיזוּ, וְחִיזוּ לְחִיזוּ, דָּא עַל דָּא. וְכִלְהוּ קְיָיְמִין בְּדִרְגִין יְדִיעָן וְשִׁלְטִין, וְאֶקְרוּן חִיזוּ דְלִילְיָא, וּבְהוּ מִתְפְּרָשִׁין כָּל חֵלְמִין דְעֵלְמָא, וְאֲלִין אֵינּוּן כְּגוֹנָא דְלַעֲיָלָא עַלְיָהּ.

וּבְגִין כֶּךָ דְנִיָּאֵל בְּחֻזָּא דְלִילְיָא רָזָא גְלִי. אֶתְגְּלִי לֹא כְתִיב, אֶלָּא רָזָא גְלִי, חַד מֵאֲלִין דְרִגִין, גְּלִי לִיהּ הַחֻזָּא חֵלְמָא וּפְשִׁרִיהּ. אֲבָל יוֹסֵף, מִגּוֹ מְלוּי דְפְרַעֲחָ, אֶסְתַּפֵּל בְּדִרְגִין עֲלָאִין וְקְאָמַר.

וּבְגִין כֶּךָ פְּקֻדִיָּה עַל כָּל אֲרַעָא דְמִצְרַיִם, בְּגִין דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, מְדִילֵיהּ דִּיּוֹסֵף קָא יְהִיב לִיהּ. פּוּמָא דְלֹא נָשַׁק לְעַבְדֵיהּ, כְּתִיב וְעַל פִּיךָ יִשָּׁק כָּל עַמִּי. יְדָא דְלֹא קָרִיב לְעַבְדֵיהּ, כְּתִיב וַיִּתֵּן אוֹתָהּ עַל יַד יוֹסֵף. צִוָּאֵר דְלֹא קָרִיב לְעַבְדֵיהּ, כְּתִיב וַיִּשָּׂם רֶגֶד הַזֶּהָב עַל צִוָּאֵרוֹ. גּוּפָא דְלֹא קָרִיב לְעַבְדֵיהּ, וַיִּלְבַּשׁ אֹתוֹ בְּגָדֵי שֵׁשׁ. רְגֵל דְלֹא רָכִיב לְעַבְדֵיהּ, כְּתִיב וַיִּרְכַּב אֹתוֹ בְּמִרְכַּבַת הַמִּשְׁנָה אֲשֶׁר לוֹ. הַמְחַשְׁבָּה דְלֹא חָשַׁב, נִקְרָא נְבוֹן וְחָכָם. לֵב שְׂלֵא הִרְהַר, וַיִּקְרָא לְפָנָיו אֲבִרָה. וְכֹלָא מְדִילֵיהּ נָטַל.

מַה כְּתִיב. וַיַּעַז יוֹסֵף מִלְּפָנֵי פְרַעֲחָ וַיַּעֲבֹר בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם. אָמַר רַבִּי חִזְקִיָּה, מָאִי טַעְמָא וַיַּעֲבֹר בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם. בְּגִין לְשִׁלְטָאָהּ, דְמִכְרֻזֵי קַמִּיָּה חֲכִי. וּבְגִין לְמַכְנַשׁ עַבְדֵיהּ בְּכָל אֶתְרָא וְאֶתְרָא רַבִּי אֲלַעְזָר אָמַר, כְּנַשׁ יוֹסֵף עֵיבֹר בְּכָל אֶתְרָא, בְּגִין דְלֹא יִתְרַקַּב.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּל מַה דְעַבְד קְדֻשָׁא בְרִיךְ הוּא, כֹּלָא אִיהוּ לְגַלְגָּלָא גְלַגּוּלִין, בְּגִין דְבַעֵי לְקַיְמָא קַיְמָא. תָּא חֻזִי, כִּד פְּרָא קְדֻשָׁא בְרִיךְ הוּא עֵלְמָא, אֵינִי כָּל מַה דְאֶעְטְרִיךְ עֵלְמָא בְּקַדְמִיתָא, וּלְבַתֵּר אֵינִי לִיהּ לְבַר נָשׁ לְעֵלְמָא, וְאֶשְׁבַּח מְזוּנָא.

(ו"ח ל"ג ת"א חז"י) כְּגוֹנָא דָּא, קְדֻשָׁא בְרִיךְ הוּא אָמַר לְאַבְרָהָם, (בראשית טו) יְדוּעַ תִּדְעַ כִּי גֵר יִהְיֶה זְרַעְךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וְגו', וְאַחֲרֵי כֵן יֵצְאוּ בְּרַכּוּשׁ גָּדוֹל. כִּד אֶתְא יוֹסֵף לְאַרְעָא דְמִצְרַיִם, לֹא אֶשְׁתַּכַּח בֵּיה רְכוּשׁ גָּדוֹל. גְּלַגֵּל גְּלַגּוּלִין, וְאֵינִי כַפְנָא עַל עֵלְמָא. וְכָל עֵלְמָא הוּוּ מִיִּיתִין פְּסָפָא וְדַהֲבָא לְמִצְרַיִם, וְאֶתְמַלִּי כָּל אֲרַעָא דְמִצְרַיִם פְּסָפָא וְדַהֲבָא. לְבַתֵּר דְאֶתְתַּקֵּן כֹּלָא רְכוּשׁ גָּדוֹל, אֵינִי יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם.

דְּהַכִּי אֶרְחִי דְקְדֻשָׁא בְרִיךְ הוּא, בְּקַדְמִיתָא בְּאַרְי (ס"א אַקְדִּים) אֶסְוֹתָא, וּלְבַתֵּר מַחִי. כֶּךָ בְּקַדְמִיתָא אֶתְתַּקֵּן רְכוּשׁ גָּדוֹל, וּלְבַתֵּר (דף קצו ע"ב) אֵינִי לֹוֹן לְגַלְגּוּתָא. וְעַל דָּא גְּלַגֵּל גְּלַגּוּלִין וְאֵינִי כַפְנָא עַל כָּל עֵלְמָא, בְּגִין דְלִיְהוּוּ מִיִּיתִין פְּסָפָא וְדַהֲבָא כָּל עֵלְמָא לְמִצְרַיִם.

תָּא חֲזִי, בְּגִין כְּדָּ יוֹסֵף דְּאִיהוּ צְדִיק, אִיהִי גָרִים עוֹתָרָא כְּסָפָא וְדַהֲבָא, לְנִטְלָא יִשְׂרָאֵל. כְּדַכְתִּיב, (תהלים קה) וַיֹּצִיאֵם בְּכַסֵּף וְזָהָב וְאִין בְּשִׁבְטֵי כוֹשֵׁל. וּמִן יָדָא דְּצְדִיק, אָתָּא דָּא לְיִשְׂרָאֵל. וְכִלְא לְמִזְבֵּי לֹון לְעֵלְמָא דְּאִתִּי.

פְּתַח וְאָמַר, (קהלת ט) רְאֵה חַיִּים עִם אִשָּׁה אֲשֶׁר אֶהְבֶּתָּ וְגו'. תָּא חֲזִי, הָאִי קָרָא כְּרִזָּא עֲלָאָה אִיהוּ, וְאוֹקְמוּהָ. רְאֵה חַיִּים, אֲלִין חֲזִין דְּעֵלְמָא דְּאִתִּי, דְּזַכָּאָה הוּא בַר נָשׁ דְּזַכֵּי בִיהַ פְּדָקָא יָאוּת.

עִם אִשָּׁה אֲשֶׁר אֶהְבֶּתָּ, דָּא כְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל, בְּגִין דְּבַהּ כְּתִיב אֶהְבֶּתָּ. דְּכְתִיב, (ירמיה לא) וְאֶהְבֶּתָּ עוֹלָם אֶהְבֶּתֶיהָ, אִמְתִּי. בְּשַׁעְתָּא דְּסִטְרָא דִּימִנָּא אֶחִיד בָּהּ. דְּכְתִיב, (ירמיה לא) עַל כֵּן מִשְׁכַּתֶּיהָ חֶסֶד.

כָּל יְמֵי חַיֵּי הַבְּלָהָה, (קהלת ט) בְּגִין דְּאִיהִי אֶתְקַשְׁרַת בְּחַיִּים, וְאִיהִי עוֹלָם דְּחֲזִין שְׁרִיין בִּיהַ. דְּהָא עֵלְמָא דָּא, לֹא שְׁרִיין בִּיהַ חַיִּים. בְּגִין דְּאִינוּן תַּחַת הַשָּׁמַשׁ, וְלֹא מְטָאן הָבָא אִינוּן נְהוּרִין דְּהָהוּא שְׁמַשָּׁא, וְאֶסְתַּלְקוּ מִעֵלְמָא מִיּוֹמָא דְּאֶתְחַרֵּיב בִּי מִקְדָּשָׁא. דְּכְתִיב, (ישעיה יג) חֲשֹׁךְ הַשָּׁמַשׁ בְּצֵאתוֹ וְגו'. מָאִי חֲשֹׁךְ הַשָּׁמַשׁ, דְּסִלִּיק נְהוּרִיהָ וְלֹא נְהִירָה. כְּמָה דְּאִתְּ אָמַר (ישעיה נז) הַצְדִּיק אָבַד וְגו'.

כִּי הוּא חֲלָקָה בְּחַיִּים, דָּא הוּא שְׁמַשָּׁא בְּסִיחָרָא, וּבְעֵינֵן לְמִיעַל סִיחָרָא בְּשְׁמַשָּׁא וְשְׁמַשָּׁא בְּסִיחָרָא, דְּלֹא לְאֶפְרַשָּׁא לֹון. וְדָא הוּא חוֹלְקָא דְּבַר נָשׁ, לְמִיעַל בְּהוּ לְעֵלְמָא דְּאִתִּי.

מַה כְּתִיב בְּתַרִּיהָ, (קהלת ט) כָּל אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדְךָ לַעֲשׂוֹת בְּכַחַךְ עֲשֵׂה כִּי אִין מַעֲשָׂה וְחֲשַׁבּוֹן וְדַעַת וְחֲכָמָה בְּשִׂאוֹל אֲשֶׁר אַתָּה הוֹלֵךְ שָׁמָּה. הָאִי קָרָא אִית לְאֶסְתַּפְּלָא בִּיהַ. כָּל אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדְךָ לַעֲשׂוֹת, וְכִי הוֹתַרְהָ רְצוּעָה לְמַעַבְדַּב בַּר נָשׁ כָּל מַה דְּיָכִיל. אֲלָא, לַעֲשׂוֹת בְּכַחַךְ כְּתִיב, מָאִי בְּכַחַךְ. דָּא נְשַׁמְתִּיהָ דְּבַר נָשׁ, דְּאִיהִי חִילָא דְּבַר נָשׁ, לְמִזְבֵּי בְּהַ לְעֵלְמָא דִּין וְלְעֵלְמָא דְּאִתִּי.

דְּבַר אַחַר בְּכַחַךְ, דָּא הִיא אִשָּׁה דְּקָאֻמְרוֹ, דְּאִיהִי חִילָא לְאֶתְתַּקְפָּא בְּהַ, בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְּאִתִּי. וּבְעֵי בַר נָשׁ לְמִזְבֵּי בְּהַ בְּהָאִי עֵלְמָא בְּהָאִי חִילָא, בְּגִין דִּיתְתַּקַּף בְּהַ בְּהָהוּא עֵלְמָא.

מָאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּלְבַתֵּר דִּיפּוּק בַּר נָשׁ מִחָאִי עֵלְמָא, לִית בִּיהַ חִילָא לְמַעַבְדַּב מִיָּדִי וְלִזְמַר, הַשָּׁתָּא, מְכַאֵן וְלְהִלָּאָה אַעֲבִיד עוֹבְדִין טָבִין. דְּוִדָּאִי אִין מַעֲשָׂה וְחֲשַׁבּוֹן וְדַעַת וְחֲכָמָה בְּשִׂאוֹל אֲשֶׁר וְגו'. אִי לֹא זָכִי בַר נָשׁ בְּהָאִי עֵלְמָא, לֹא יוֹפִי בִּיהַ לְבַתֵּר בְּהָהוּא עֵלְמָא. וְאוֹקְמוּהָ, מָאִן דְּלֹא אֶתְקִין זְוֹרִין לְמִיָּהָ מִחָאִי עֵלְמָא, לֹא יִיכּוֹל בְּהָהוּא עֵלְמָא. וְאִית עוֹבְדִין טָבִין דְּעָבִיד בַּר נָשׁ בְּהָאִי עֵלְמָא, דִּיִּיכּוֹל מְנַיְהוּ הָבָא. וְכִלְא אֶשְׁתַּאֲרַר לְעֵלְמָא דְּאִתִּי וְלֹאֲתַזְנָא מְנַיְהוּ.

תָּא חֲזִי, יוֹסֵף זָכָה בְּהָאִי עֵלְמָא וְזָכָה בְּעֵלְמָא דְּאִתִּי, בְּגִין דְּבִעָא לְאֶתְאֶחְדָּא בְּאִשָּׁה יִרְאֵת יְיָ כְּמָה דְּאִתְּ אָמַר, (בראשית לט) וְחֲטָאתִי לְאֱלֹהִים. וּבְגִין כְּדָּ זָכָה לְמִשְׁלַט בְּהָאִי עֵלְמָא, וְזָכָה לֹון לְיִשְׂרָאֵל.

מַה כְּתִיב, (בראשית מז) וַיִּלְקַט יוֹסֵף אֶת כָּל הַפְּסָרָה. וְהָכִי אֶתְחַזֵּי, דְּהָא הָהוּא נְהַר דְּנִגִּיד וְנִפִּיק, אִיהוּ לְקִיט פְּלָא, וְכָל עוֹתָרָא בִּיהַ קִיִּמָּא. וְדָא הוּא רִזָּא דְּכְתִיב, (בראשית א) וַיִּתֵּן אֶתֶם אֱלֹהִים בְּרִקִיעַ הַשָּׁמַיִם, וְכִלְא אִיהוּ פְּדָקָא יָאוּת, וְדָאִי יוֹסֵף בְּעֵי לְמִשְׁלַט עַל מְלִכּוּתָא.

וְתָא חֲזִי, כְּתִיב, וַיִּרְפָּב אוֹתוֹ בְּמִרְפַּבַּת הַמְּשֻׁנָּה. מֵאֵן מִרְפַּבַּת הַמְּשֻׁנָּה. קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֶבֶד לִיהּ לְצַדִּיק שְׁלִיטָא, בְּגִין דְּהָא מַנְיָה אֲתֵּן עֲלֵמָא, וְאַצְטְרִיךְ לְאַתְּנָא. וְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִית לִיהּ רְתִיבָא עֲלָא, וְאִית לִיהּ רְתִיבָא תַּמָּא. רְתִיבָא תַּמָּא אִיהִי מִרְפַּבַּת הַמְּשֻׁנָּה, וַיֹּסֵף צַדִּיק אֲקָרִי, וְלִיהּ אֲתַחֲזִי לְמַחֲזִי רְכִיב עַל מִרְפַּבַּת הַמְּשֻׁנָּה אֲשֶׁר לוֹ, לְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְכֹלָא אִיהוּ בְּרֻזָּא עֲלָא, לְמַחֲזִי כְּגוֹנָא דְלַעֲיָלָא.

תָּא חֲזִי, וַיִּקְרָאוּ לְפָנָיו אַבְרָהָם, מֵאִי אַבְרָהָם. קִשְׁרֵיהּ דְּאַתְקִשְׁר שְׁמִשָׁא בְּסִיתְרָא, וְכֹלָא כְּרַעֲזִין לְקַבֵּל אֲתֵר דָּא. וְנָתַן אוֹתוֹ עַל כָּל עֲלָמָא, וְכֹלְהוּ אוֹדֵן לְגַבִּיהּ, (דף קצז ט"א) וּבְגִין דָּא כֹּלָא בְּרֻזָּא עֲלָא אִיהוּ.

תָּא חֲזִי, קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֶבֶד מַלְכוּתָא דְאַרְעָא, בְּעִין מַלְכוּתָא דְרַקִיעָא, וְכֹלָא דָּא כְּגוֹנָא דָּא. וְכָל מַה דְּאַתְעֶבֶד בְּאַרְעָא קִיִּמָּא כְּמִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּקַדְמִיתָא.

תָּא חֲזִי, מַלְכוּתָא קַדִּישָׁא, לָא קַבִּיל מַלְכוּתָא שְׁלִמָתָא, עַד דְּאַתְחַפֵּר בְּאַבְהוֹן. בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֶבֶד לָהּ לְמַלְכוּ עֲלָא, לְאַתְנַהֲרָא מְרֻזָּא דְאַבְהוֹן.

וְכַד יוֹסֵף הַצַּדִּיק נָחַת לְמַצְרַיִם בְּקַדְמִיתָא, אִיהוּ מְשִׁיךְ לָהּ לְשְׁכִינְתָּא לְבִתְרָא עַמִּיָּה, דְּהָא שְׁכִינְתָּא לָא אֲזָלָא אֵלָא בְּתֵרָא דְצַדִּיק. וּבְגִין כֵּךְ אֲתַמְשֻׁךְ יוֹסֵף לְמַצְרַיִם בְּקַדְמִיתָא, וְנָטִיל כָּל עוֹתְרָא דְעֲלָמָא כְּדָקָא יָאוֹת, וְלְבִתְרָא נְחִתַת שְׁכִינְתָּא לְמַצְרַיִם, וְכֹלְהוּ שְׁבַטִין בְּהַדְּהָא.

וּבְגִינֵי כֵךְ, יוֹסֵף דְנָטַר לִיהּ לְבְרִית, זָכָה לְאַתְעֵטְרָא בְּאַתְרֵיהּ, וְזָכָה לְמַלְכוּתָא דְלַעֲיָלָא, וְלְמַלְכוּתָא דְלַתְתָּא. וְעַל דָּא כָּל מָאן דְנָטַר בְּרִית קַדִּישָׁא, בְּאֵילוּ קַיִים אֲוִרְיִיתָא קַדִּישָׁא כּוֹלָהּ, דְּהָא בְּרִית שְׁקִיל כְּכָל אֲוִרְיִיתָא:

וַיֵּרָא יַעֲקֹב בִּי יֵשׁ שֹׁבֵר בְּמַצְרַיִם וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו וְגו'. רַבִּי חִיָּיא פִּתַח וַאֲמַר, (זכריה יב) מִשָּׂא דְבַר יִי עַל יִשְׂרָאֵל נְאֻם יְיָ נוֹטָה שָׁמַיִם וַיֹּסֵד אֶרֶץ וַיִּצַּר רוּחַ אָדָם בְּקִרְבּוֹ. הָאִי קָרָא אִית לְאַסְתְּפֵלָא בֵּיהּ. מִשָּׂא דְבַר יִי, בְּכָל חַיִּי אֲתֵר דְקָאמַר מִשָּׂא, מִשָּׂא אַמְאִי. אֵלָא, בְּכָל אֲתֵר דְאִיהוּ עַל דִּינָא דְשָׂאָר עַמִּין וַאֲמַר מִשָּׂא, לְטַב. בְּכָל אֲתֵר דְאִיהוּ עַל יִשְׂרָאֵל וַאֲמַר מִשָּׂא, לְבִישׁ.

בְּכָל אֲתֵר דְאִיהוּ עַל דִּינָא דְשָׂאָר עַמִּין, לְטַב. בְּגִין דְּמִשָּׂא מְטוּלָא אִיהוּ. כְּכִיכּוֹל מְטוּלָא אִיהוּ עֲלִיָּה דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, שְׁלוֹם דְעַמִּין עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת. וְכַד אֲתַגְזֵר דִּינָא עֲלִיָּהוּ מֵעֶבֶר מַנְיָה הַהוּא מְטוּלָא דְאִיהוּ סְבִיל עֲלִיָּהוּ. בְּכָל אֲתֵר דְדִינָא אֲתַגְזֵר עֲלִיָּהוּ דִישְׂרָאֵל, וַאֲמַר מִשָּׂא, כְּכִיכּוֹל מְטוּלָא אִיהוּ עֲלִיָּה דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וּבְגִין כֵּךְ מִשָּׂא מַהֲאִי גִיסָא, וּמַהֲאִי גִיסָא, מְטוּלָא אִיהוּ.

כִּינֵן דְאָמַר נוֹטָה שָׁמַיִם וַיֹּסֵד אֶרֶץ, אַמְאִי אַצְטְרִיךְ וַיִּצַּר רוּחַ אָדָם בְּקִרְבּוֹ. וְכִי לָא הוּיָנָא יְדַעֵי דְאִיהוּ יוֹצֵר רוּחַ אָדָם. אֵלָא לְאַחֲזָא דְרַגְא יְדִיעָא, דְכָל רוּחִין וְנִשְׁמָתִין דְעֲלָמָא, בְּהַהוּא דְרַגְא קַיִמִין.

רבי שמעון אמר, האי קרא קשׁיא, אי אמר ויוצר רוח אדם ולא יתיר יאות, אבל בקרבן מהו. אלא רוא איהו בתרין סטרין, דהא מההוא נהר דנגיד ונפיק, מתמן נפקי ופרחי נשמתינן פלהו, ואתפנישו באתר חד. וההוא דהא איהו יוצר רוח אדם בקרבן. והאי כאתתא דאתעברא מן דכורא, וההוא ולדא צרת לה במעשהא. עד דאצטייר פלא בציורא שלימו במעשהא. כן ויוצר רוח אדם בקרבן, בקרבן קיימא. עד דאתברי בר נש בעלמא ויהיב ליה.

דבר אחר, ויוצר רוח אדם בקרבן, בקרבן דאדם ממש. בגין דכד אתברי בר נש, וקדשא בריד הוא יתב ליה נשמתינה, ונפיק לאורא דעלמא. ההוא רוחא דבגויה, לא אנשפח גופא לאתפשטא בגויה, וקיימא בסטרא חד בגויה.

וכד בר נש אתפשט גופיה, ההוא רוחא אתפשט, ויהיב ביה חילא, וכן כגוונא דגופא אתרבי, הכי רוחא יתב חילא ביה, לאתתקפא בר נש בהדיה. ובגין כן יוצר רוח אדם בקרבן ממש.

ואי תימא יוצר רוח אדם מהו, בגין דההוא רוחא, אצטריד חילא דלעילא יתיר לאסתיעא בהדיה. ועל דא קדשא בריד הוא איהו יוצר רוח אדם בקרבן, ויהיב ליה סיעא בבר נש.

תא חזי, כד ההוא רוחא אצטריד סיעא, כגוונא דאיהו ההוא בר נש, וכגוונא דההוא גופא אתתקון, הכי נמי ההוא רוחא מתקנין ליה, ואוספין ליה רוחא לאתתקנא. ודא הוא יוצר רוח אדם בקרבן.

ותא חזי, כיון דאתאביד יוסף מאבוי, יעקב אביד ההוא תוספת רוחא דהנה ליה, ואסתלקת מניה שכינתא. לבתר מה כתיב, (בראשית מה) ותחי רוח יעקב אביהם. וכי עד השתא (דף קצז ע"ב) מית הנה. אלא ההוא תוספת רוחא אסתלק מניה שכינתא, ולא הנה בגויה. בגין דעצבונא דהנה ביה גרמא ליה, (ואי גרמא ליה הא) דלא הנה רוחיה בקינמיה. ובגין כן ותחי רוח יעקב אביהם. והכא כתיב וירא יעקב, דעד כען לא אתבשר, מנא הנה ידע. אלא וירא יעקב, דחמא לכל דיירי ארעא דאזלי למצרים, ומייתן עבורא הדא הוא דכתיב וירא יעקב.

רבי יצחק אמר, תא חזי, דוד מלכא זכה לאתחברא באבהו, וירית דוכתיה כגווייהו. הדא הוא דכתיב, אכן מאסו הבונים היתה לראש פנה.

רבי ייסא ורבי חזקיה הוו אזלי מקפוטקיא ללוד, והנה עמהון חד יודאי במטול דקפטירא דחמרא, עד דהוו אזלי, אמר רבי ייסא לרבי חזקיה, אפתח פומך ואימא חד מלה מאינון מילי מעלייתא דאורייתא, דאת אמר בכל יומא כמי בוצינא קדישא.

פתח ואמר, (משלי ג) דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום. דרכיה דרכי נעם, אלין ארחין דאורייתא. דמאן דאזיל בארחי דאורייתא, קדשא בריד הוא אשרי עליה נעימותא דשכינתא, די לא תעדי מניה לעלמין. וכל נתיבותיה שלום, דכלהו נתיבין דאורייתא כללהו שלום, שלום ליה לעילא, שלום ליה לתתא. שלום ליה בעלמא דין, שלום ליה בעלמא דאתי.

אָמַר הַהוּא יוֹדְאִי, אִיסְרָא (אִסְתְּרָא) בְּקִיסְטְרָא בְּהַאי קְרָא אֲשֶׁת־בַּח, אָמְרוּ לִיהּ, מִנֵּין לָהּ. אָמַר לוֹן,
מֵאֲבָא שְׁמַעְנָא, וְאוֹלִיפְנָא הָכָא בְּהַאי קְרָא מְלָה (טְבָא). פְּתַח וְאָמַר, הַאי קְרָא בְּתַרְיִן גְּוִוִּין אִיהוּ,
וּבְתַרְיִן סְטְרִין. קְרִי בִּיהּ דְּרַכִּים, וְקְרִי בִּיהּ נְתִיבוֹת. קְרִי בִּיהּ נְעַם, וְקְרִי בִּיהּ שְׁלוֹם. מֵאֵן דְּרַכִּים,
וּמֵאֵן נְתִיבוֹת. מֵאֵן נְעַם, וּמֵאֵן שְׁלוֹם.

אָלָא דְרַכִּיהַ דְּרַכִּי נְעַם. הִינֵנו דְּכַתִּיב, (ישעיה מג) הַנּוֹתֵן בֵּינָם דְּרָדָּה, דְּהָא בְּכַל אֲתַר דְּאֲקְרִי בְּאוֹרִיטָא
דְּרָדָּה, הוּא אוֹרַח פְּתִיחָא לְכָלָא. בְּהַאי אֲרַחָא, דְּאִיהוּ פְּתִיחַ לְכָל פֶּר נָשׁ. כְּדָּהּ דְּרַכִּיהַ דְּרַכִּי נְעַם,
אִילִין אִינּוּן דְּרַכִּים דְּאִינּוּן פְּתִיחֵן מֵאֲבָהוֹן, דְּכָרָאן בְּיָמָא רַבָּא, וְעֵאלִין בְּגִינְיָה, וּמֵאִינּוּן אוֹרְחִין
מִתְּפַתְחִין לְכָל עֵיבַר וּלְכָל סְטְרִי עֲלָמָא.

וְהַאי נְעַם, הוּא נְעִימוֹ דְּנַפְק מֵעֲלָמָא דְּאֲתִי. וּמֵעֲלָמָא דְּאֲתִי נְהַרִין כָּל בּוֹצִינִין, וּמִתְּפַרְשֵׁן לְכָל
עֵיבַר. וְהַהוּא טִיבוֹ וְהַהוּא נְהוֹרָא דְּעֲלָמָא דְּאֲתִי, דְּיִנְקִין (נ"א דִּרְתִין) אֲבָהוֹן, אֲקְרִי נְעַם. דְּכָר אַחַר,
עֲלָמָא דְּאֲתִי אֲקְרִי נְעַם, וְכַד אֲתַעַר עֲלָמָא דְּאֲתִי, כָּל חֲדוֹ וְכָל טִיבוֹ וְכָל נְהוֹרִין וְכָל חִירוֹ דְּעֲלָמָא
אֲתַעַר, וּבְגִינִי כְּדָּהּ אֲקְרִי נְעַם.

וְעַל דָּא תְּנִינֵן, חֲזִיבִין דִּיהוֹן בְּגִינְהֵם, בְּשַׁעְתָּא דְּעֵאל שַׁבְּתָא, נְיִיחִין בְּלָהוֹ, וְאִית לָהּ חִירוֹת
וְנִיחָא. בְּשַׁעְתָּא דְּנַפִּיק שַׁבְּתָא, אִית לֵן לְאֲתַעַרָא חִירוֹ עֲלָאָה עֲלָנָא, דְּנִשְׁתַּזִּיב מִהַהוּא עוֹנְשָׂא
דְּחֲזִיבָא דְּאֲתַדְּנוֹ (ס"א דְּאֲתַדְּרוֹ) מִהַהוּא שַׁעְתָּא וְלָהּ לָאָה. וְאִית לֵן לְאֲתַעַרָא וְלִימָא, (תהלים ז) וַיְהִי
נְעַם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ. דָּא הוּא נְעַם עֲלָאָה, חִירוֹ (ס"א חִירוֹ) דְּכָלָא, וְעַל דָּא דְּרַכִּיהַ דְּרַכִּי נְעַם.

וְכָל נְתִיבוֹתֵיהַ שְׁלוֹם, מֵאֵן נְתִיבוֹתֵיהַ. אִילִין אִינּוּן שְׁבִילִין דְּנַפְקִין מֵעֲלָמָא, וְכָלָהוּ נְקִיט לוֹן בְּרִית
יְחִידָא, דְּאִיהוּ אֲקְרִי שְׁלוֹם, שְׁלָמָא דְּבִיתָא. וְאֲעִיל לוֹן לִימָא רַבָּא, כַּד אִיהוּ בְּתוֹקְפִיהַ, וְכַדִּין יְהִיב
לִיהַ שְׁלָמָא. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב וְכָל נְתִיבוֹתֵיהַ שְׁלוֹם (ע"ס). תָּא חֲזִי, יוֹסֵף בְּרִית שְׁלוֹם הוּא, וְהוּא
בְּמַצְרַיִם מִלְפָּא, וְשִׁלִּיט עַל אֲרַעָא. וַיַּעֲקֹב בְּגִין דְּאִסְתַּלַּק מִנִּיהַ שְׁכִינְתָא, לָא הוּא יָדַע.

וְעַם כָּל דָּא, יַעֲקֹב הוּא לִיהַ תְּבָרָא, בְּגִין לְמִזְבֵּן עֲבוֹרָא בְּמַצְרַיִם. וְחָמָא דְּאִיהוּ תְּבִירָא עַל תְּבִירָא,
דִּיחַתוֹן בְּנוֹי לְמַצְרַיִם. וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו לְמָה תִּתְרָאוּ, בְּגִין דְּלָא תַחֲמוּן גּוֹפִיִיכוֹ, אָלָא כְּרַעֲבִין,
כְּגוֹבְרִין דְּלִית לוֹן שְׁבָעָא.

אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, וְהַאי רָזָא הָכָא. דְּהָא בְּכַל זְמָנָא דִּצְעָרָא אִיהוּ בְּעֲלָמָא, לָא כְּעִי בַר נָשׁ, לְאֲחֻזָּאָה
גְּרַמְיָה בְּשׁוֹקָא, בְּגִין דְּלָא יִתְפַּס בְּחֻבּוֹ. וְעַל דָּא אָמַר לְמָה תִּתְרָאוּ, וְהָא אֲתַמְרָה.

דְּכָר אַחַר וַיֵּרָא יַעֲקֹב כִּי יֵשׁ (דף קצח ע"א) שָׁבַר בְּמַצְרַיִם, עֲבוֹר מִמֶּנּוּ. דְּהָא קְדָשָׁא בְּרִידָה הוּא עַל
דָּא שְׁדַר כְּפָנָא בְּעֲלָמָא, בְּגִין לְנַחְתָּא לְיַעֲקֹב וּבְנוֹי לְתַמּוֹן, וְעַל דָּא חָמָא בְּנֵי אֲרַעָא, דְּהוּוּ מִיִּתִין
מִתַּמּוֹן עֲבוֹר.

וַיֵּרָא יַעֲקֹב כִּי יֵשׁ שָׁבַר בְּמַצְרַיִם, בְּשַׁעְתָּא דְּמִית יַעֲזֶק, אֲתוֹ יַעֲקֹב וְעֵשָׂו לְמַפְלָגָה. וְעֵשָׂו נָפַק
מִחוּלְקִיָּה דְּאֲרַעָא וּמִפְּלָא, וַיַּעֲקֹב דִּיסְבּוּל גְּלוּתָא וְטוֹל כְּלָא. וְעַל דָּא חָמָא הַהוּא תְּבִירָא דְּהוּא
לִיהַ בְּמַצְרַיִם, הוּא וּבְנוֹי לְמַסְבַּל גְּלוּתָא. וְעַל דָּא וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו לְמָה תִּתְרָאוּ. מִמֶּנּוּ דִּינָא

דלעילא, דלא ישתבח עליכו מקטרגא. ויאמר הנה שמעתי כי יש שֹׁכֵר בְּמִצְרַיִם רְדוֹ שְׁמָה. הָא
אוּקְמוּתָהּ רַד"ו, חוֹשְׁבֵן דָּא הוּוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם:

ויוסף הוא השליט על הארץ וגו', רבי ייסא פתח ואמר, (תהלים כז) ועתה ירום ראשי על אויבי
סביבותי ואזבחה באהלֹו זבחי תרועה אשירה ואזמרה ליי.

תא חזי, פד קדשא בריה הוא אתרעי ביה פבר נש, זקוף ליה על כל בני עלמא. ועביר ליה רישא
דכלא, וכלהו שנאווי אתפפין תחותוי.

דוד מלכא, שנאו ליה אחוי, דחו ליה מנייהו. קדשא בריה הוא ארים ליה על כל בני עלמא.
אתא חמוי, ערק מקמיה. קדשא בריה הוא ארים ליה על כל מלכותיה, וכלהו הוּוּ פִרְעִין וְסֻגְרִין
קמיה. ויוסף דחו ליה אחוי, לבתר פלהו כרעו וסגידו קמיה. דדא הוא דכתיב ויבאו אחי יוסף
וישתחוּוּ לוֹ אִפְסִים אֶרְצָה.

דבר אחר, ועתה ירום ראשי, מאי ועתה, כמו ואתה. רבי יהודה אומר, הא אתמה, עת דאיהו
דרגא עלאה, ומאן איהו ההוא עת. דא ה"א, ואקרי עתה. ועתה, דא איהו ובי דיניה.

ירום ראשי, לארמא לה ביקרא ומלכותא. על אויבי סביבותי, אלין שאר מלכי ארעא. ואזבחה
באהלֹו, דא ירושלים. באהלֹו, דא אהל מועד. זבחי תרועה, למשמע כל עלמא. אשירה ואזמרה,
מההוא סטרא דתרועה היא. דהא מתמן, מההוא סטרא דתרועה, היא אתיא שירה ותושבחהא.

דבר אחר, ועתה ירום ראשי, דא כנסת ישראל. על אויבי סביבותי, דא עשו וכל אפרכין דיליה.
ואזבחה באהלֹו, אלין ישראל. זבחי תרועה, דכתיב, (תהלים נא) זבחי אלהים רוח נשפחה, בגין
לאעברא דינא מעלמא. אשירה ואזמרה, לאודאה ולשבחה לקודשא בריה הוא, בלא פסיקו
לעולם.

דבר אחר, ועתה ירום ראשי, בכלא, יצר טוב על יצר רע. דכתיב, על אויבי סביבותי, דא יצר
הרע, דאיהו סחרניה דבר נש, ואיהו שנאיה בכלא. ואזבחה באהלֹו זבחי תרועה, דא אורייתא,
דאתיהיבת מסטרא דאשא, דכתיב (דברים לג) מימינו אש דת למו. דהא בגין אורייתא, ירום
רישיה דבר נש, ואתברו כל שנאווי קדמוי. דכתיב, (תהלים יח) תכריע קמי תחתי.

דבר אחר ועתה ירום ראשי, לאתכללא באבְהָן, דהא דוד מלכא, אית ליה לאתדבקה באבְהָן,
וכדין יתרום וסליק לעילא, ואיהו פחד קשורא בהו. על אויבי סביבותי, אלין אינון דבסטר
שמאלא, בלהו מארי דינו, דמתפנין לחבלא. וכדין שמשא אתחבר בסיתרא, והוי כלא חד.

תא חזי, כתיב, ויוסף הוא השליט על הארץ, דא שמשא דשליט בסיתרא, ונחיר לה וזן לה. הוא
המשפיר לכל עם הארץ, דהא ההוא נהר דנגיד ונפיק, מגיה אתגונו בלהו, ומתמן פרחין נשמתינ
לכלא. ובגין דא, בלהו סגדין לגביה דההוא אתר, דהא לית לך מלה בעלמא, דלא תלי במזלא
ואוקמוה:

וַיִּפְר יוֹסֵף אֶת אָחָיו וְהֵם לֹא הִפִּירוּהוּ. רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים מט) לָמָּה אִירָא בִימֵי רָע עוֹן עַקְבֵי יִסְבְּנִי. תָּא חֲזִי, תַּלְתַּת אֵינֹן דְּדַחֲלִין וְלֹא יַדְעִין מַמְּה דַּחֲלִין, וְאוּקְמוּנָהּ. אַבְּל אֵית מָאן דְּדַחֲלִיל, וְלֹא יַדַּע מַמְּה אִיהוּ דַּחֲלִיל, בְּגִין אֵינֹן חֲטָאִין. דְּלֹא יַדַּע דְּאֵינֹן חֲטָאִין, וְלֹא אֲשַׁבַּח בְּהוּ, וְאִיהוּ דַּחֲלִיל מִימֵי רָע.

מָאן אֵינֹן יְמֵי רָע, אֲלִין אֵינֹן יוֹמִין דְּאֵינֹן אֲזַדְמִנָן בְּהַהוּא (דף קצח ע"ב) רָע. וּמָאן אֵינֹן, (ד"א איהו) דָּא יַעַר הָרַע, דְּאִיהוּ אֶקְרִי רָע. וְאֵית לִיהּ יוֹמִין יְדִיעָן, דְּאֵתְיָהִיב לִיהּ רִשׁוּ בְּעַלְמָא, לְאַסְטָאָה לְכָל אֵינֹן דְּמִסְאֲבֵי אֶרְחִיָּהּ. דְּמָאן דְּאֵתִי לְאַסְטָאָבָא, מִסְאֲבֵי לִיהּ. וְאֲלִין אֵינֹן אֶקְרוּן יְמֵי רָע, וְאֲלִין מְמַנָן עַל אֵינֹן חוֹבִין דְּדִשְׁוִין בְּהוּ בְּנֵי נֶשְׂאָ בְּעַקְבֵיָּהּ.

תָּא חֲזִי, כָּל אֵינֹן דְּמִסְאֲבֵי אֶרְחִיָּהּ, כַּמְּה חֲבִילֵי טְהִירִין אֲזַדְמִנָן לְגַבִּיָּהּ, וּמִסְאֲבֵי לְהוּ. בְּאַרְחָא דְּבַעֲי בַר נָשׁ לְמִיָּהּ, בְּהַהוּא אֶרְחָא מְדַבְּרִין לִיהּ מִמֶּשׁ. אֶתִּי בַר נָשׁ לְאַתְדַּכְּאָה, כַּמְּה אֵינֹן דְּמִסְיָעִין לִיהּ.

הָא תַּנִּינָן, דְּכַד בַר נָשׁ קָם בְּצַפְרָא, בְּעֵי לְאַסְתָּאָה יְדוּי, מַגּוּ נְטִלָא דְּמִיָּא, דְּאִיהוּ מָאנָא לְיִטּוּל מַיָּהּ מִיָּא. מַגּוּ מָאן דְּאֶסְחִי יְדוּי בְּקַדְמִיתָא, כַּמְּה דְּאוּקְמוּנָהּ. וְתָא חֲזִי, בְּגִין נְטִלָא דָּא, אוּקְמִנָא מַלְּהָ.

וְתוּ, דְּבַעֲיָא לִיהּ לְבַר נָשׁ, לְנְטִלָא יְדָא יְמִינָא בְּשַׁמְאָלָא. בְּגִין לְשַׁלְטָאָה יְמִינָא עַל שַׁמְאָלָא, וְיִתְסַחֲי יְמִינָא מִן שַׁמְאָלָא, וּבְגִין כְּדָ אִיהוּ נְטִילָא. וְעַל דָּא, מָאן דְּנְטִיל יְדוּי, יִטּוּל יְמִינָא בְּשַׁמְאָלָא, לְשַׁלְטָאָה יְמִינָא עַל שַׁמְאָלָא. בְּגִין דְּלֹא יְהִיב הִיכְתָּא לְיַעַר הָרַע לְשַׁלְטָאָה כָּלְל, וְהָא אוּקְמִנָא.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְּדִינָא בִישָׂא שְׁלֵטָא, לֹא אֶתִּיב יְדִיהּ מְלֶאכְאָשָׂא. וּבְשַׁעֲתָא דִּימִינָא שְׁלֵטָא עַל עַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת לְתַבְרָא לֹזֵן, חֵיס קַדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא עַלִיָּהּ, וְלֹא שְׂעִי לֹזֵן.

וּבְגִין כְּדָ, כָּל מָאן דְּאִיהוּ חֲטִי, בְּאֵינֹן חֲטָאִין דְּדִשׁ בְּהוּ בְּרַגְלוֹי, לֹא יַדַּע בְּהוּ, וְדַחֲלִיל תְּדִירָא. דְּוֹד מְלַפָּא הָוָה אֶסְתַּמַּר תְּדִיר מְחוֹבִין אֲלִין, וְכַד הָוָה נְפִיק לְקַרְבָּא, הָוָה מְפַשְׁפֵּשׁ לֹזֵן. וְעַל דָּא לֹא דַּחֲלִיל לְאַגְחָא עַמְהוֹן קַרְבָּא.

וְתָא חֲזִי, אַרְבַּע מְלַכִּין הָווּ, מָאן דְּשָׂאִיל דָּא לֹא שָׂאִיל דָּא. דְּוֹד אָמַר, (תהלים יח) אֶרְהוֹף אוֹיְבֵי וְאֲשִׁיגֵם וְלֹא אֲשׁוּב עַד פְּלוֹתֵם. מָאִי טַעְמָא, בְּגִין דְּהָוָה אֶסְתַּמַּר מְאֲלִין חוֹבִין, וְלֹא יְהִיב הִיכְתָּא לְשַׁנְאוֹי לְשַׁלְטָאָה. וְעַל דָּא בְּעֵי לְמַרְדָּה אֶבְתַּרִיָּהּ תְּדִיר, וְלֹא יַרְדֵּפּוּן אֵינֹן אֶבְתַּרִיָּהּ לְמַתְפַּע חוֹבִין, וְיִפּוּל בִּידֵיָּהּ.

אָסָא הָוָה דַּחֲלִיל יְתִיר, אַף עַל גַּב דְּהָוָה מְפַשְׁפֵּשׁ בְּחֲטָאוֹי, וְלֹא כְּדוּד מְלַפָּא. אִיהוּ בְּעֵי לְמַרְדָּה אֶבְתַּרִיָּהּ, וְלֹא יַגִּיחַ לֹזֵן, וְיִקְטוּל לֹזֵן קַדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, וְכְּדָ הָוָה. דְּכַתִּיב, (דברי הימים ב יד) וַיִּרְדֹּפֶם אָסָא וְהָעָם אֲשֶׁר עִמּוֹ וְגו', וְכַתִּיב וַיַּגּוֹף יְיָ אֶת הַכּוֹשִׁים לְפָנָי אָסָא וּלְפָנָי יְהוּדָה וַיְנוּסוּ הַכּוֹשִׁים. (כז) דְּוֹד מַה כְּתִיב בֵּיהּ, (שמואל א ל) וַיִּכֶם דְּוֹד מִהַנְּשָׁף וְעַד הָעָרֶב לְמַחְרָתֵם. אַבְּל אָסָא אִיהוּ רְדִיף וְקַדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא מְחִי.

והושפט מלך יהודה, אוף הכי נמי הוה שאיל. ואמר, לא יכילנא למרדה ולא לקטלא. אלא אנא
אומר, ואת קטיל לון. בגין דלא הוה מפשפש פל פה פאסא. וקדשא בריה הוא עבד ליה הכי.
דכתיב, (דברי הימים ב כ) ובעת החלו ברנה ותהלה נתן יי מארבים על פני עמון מואב וחר שער
הבאים ליהודה וינגפו.

חזקה מלך יהודה, אוף הכי נמי אמר. אנא לא יכילנא, לא לזמרא, ולא למרדה, ולא לאגחא
קרבא. בגין דדחיל מאלין חובין דקאמרן. מה כתיב, (מלכים ב יט) ויהי פלילה ההוא ויצא מלאך יי
ויד במחנה אשור מאה ושמונים וחמשה אלה וישבימו בבקר והנה כלם פגרים מתים. וחזקה
הוה יתיב בביתיה ושכיב בערסיה, וקדשא בריה הוא קטיל לון.

ומה צדיקים אלין הוו דחלין מאלין חובין, שאר בני עלמא על אחת פמה וכמה. בגין פה אית
ליה לבר נש לאסתמרא מאלין חובין, ולפשפשא בהון פדקאמרן. בגין דלא ישלטון עלוי אינון
ימי רע, דלא מרחמי עליה.

תא חזי, ויבר יוסף את אחיו. בשעתא דנפלו בדיה, איהו רחים עליהו, בגין דאיהו שליט. והם
לא הפירוהו, דאינון שמעון ולוי, אתו מסטרא דדינא קשיא, ועל דא לא רחימו עליה. דהא כל
אינון מאריהו דדינא קשיא, לא מרחמי עליהו דבני נשא בשעתא דנפלי בדיהו.

ובגין פה אמר דוד, (תהלים מט) למה אירא. יראתי לא כתיב, אלא אירא, (אלא) דאית (נ"א דלית)
לי למדחל (דף קצט ע"א) מאינון ימי רע, פדקאמרן. עון עקבי יסבני, מאן עקבי. אלין אינון פרוזא
דמהימנותא. דכתיב, (בראשית כה) וידו אוחות בעקב עשו, דא הוא עקיבא. ואינון עקיבין דמסתכלין
בהו תדיר בהווא הובא דדש ביה פה נש תדיר בעקבוי.

תא חזי, מה כתיב, (ישעיה ה) הוי מושכי העון בחבלי השוא וכעבות העגלה השאה. בחבלי
השוא, דדש ביה בעקבא ולא חייש עליה. ולבתר אתתקף ואתעביד (בחבלי השוא) פעבות העגלה,
ואתתקף ההוא השאה. ואסטי ליה בהאי עלמא ובעלמא דאתי.

זכאין אינון צדיקניא, דיידעין לאסתמרא מחוביהו, ואינון מפשפשוין תדיר בעובדיהו. בגין דלא
ישתפח עליהו מקטרגא בהאי עלמא, ולא יסטון עליהו לעלמא דאתי. דהא אורייתא מתקנא
להו ארחין ושבילין למיהו בהו, דכתיב, (משלי ג) דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום:

ויזכור יוסף את החלומות אשר חלם להם וגו'. רבי תניא פתח ואמר, (משלי כד) בנפול אויבך אל
תשמח ובכשלו אל יגל לבך. תא חזי, קדשא בריה הוא עבד ליה לבר נש, דיזפי ליקרא דיליה,
ולשמשא קמיה תדירא, ולאשתדלא באורייתא יממא וילי. בגין דקדשא בריה הוא אתרעי בה
באורייתא תדיר.

וכיון דברא קדשא בריה הוא לאדם, יחב קמיה אורייתא, ואוליף ליה פה למנדע ארחיה. מנלן,
דכתיב, (איוב כח) אז ראה ויספרה הכינה וגם חקרה. ולבתר, ויאמר לאדם הן וראת יי היא חכמה
וסור מרע בינה. פיון דאסתפל בה ולא נטיר לה, עבר על פקודא דמאריה ואתפס בחוביה.

וְכָל אֵינֹן דְּעֵבְרוּ עַל מְלָה חֲדָא דְּאוֹרֵייתָא, אֲתַפְסוּ בָּהּ. שְׁלֵמָה מְלָפָא דְּאַתְחַכְּם עַל כָּל בְּנֵי עַלְמָא,
עֵבֵר עַל מְלָה חֲדָא דְּאוֹרֵייתָא, וְגָרִים לִיהּ לְאַתְעֵבְרָא מְלֻכּוּתִיהּ מִנִּיהּ, וְיִלְאַתְפְּלָגָא מְלֻכּוּתָא מִן
בְּנוֹי. מֵאֵן דְּאַעֵבֵר עַל אוֹרֵייתָא עַל אַחַת פְּמָה וְכַמְּה.

וְיוֹסֵף דִּתְהוּהּ יָדַע אוֹרֵייתָא, וְאַחֲזִי נִפְלוּ בִידֵיהּ, אֲמַאי גְלַגְל עַלֵייהּ כָּל גְּלַגְלוּלָא דָּא. וְהָא אִיהוּ יָדַע
אוֹרֵייתָא דְּאוֹלֵיף לִיהּ אַבּוּי. אֲלָא, חֵם וְשְׁלוֹם דִּיוֹסֵף גְּלַגְל עַלֵייהּ גְּלַגְלוּלִין לְנִקְמָא מִנִּיהּ. אֲלָא כָּל
דָּא לֹא עֵבֵד, אֲלָא לְאַיִתְהָא לְאַחוּדָה בְּנִימִין לְגַפִּיהּ, דִּתְאוּבְתִיהּ תְּהוּהּ לְגַפִּיהּ. וְאִיהוּ לֹא שָׁבַק לְאַחֲזִי
לְמַנְפַּל, דִּהָא כְּתִיב, וַיַּצֵּן יוֹסֵף וַיְמַלְאוּ אֶת כְּלֵיהֶם בָּר וְגו', וְכָל דָּא בְּגִין דְּלֹא יִנְפְּלוּן.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, כִּד בְּרָא קֳדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְסִיחָרָא, תְּהוּהּ אֲסַתְפַּל בְּהּ תְּדִירָה, כְּדִכְתִּיב, (דְּבָרִים י"א)
תְּמִיד עֵינֵי יי אֱלֹהֶיךָ בְּהֵ, אֲשַׁגְּחֹתָא דִּילִיהּ בְּהּ תְּדִירָה, וְכְתִיב אַז רָאֵה, דִּהָא שְׁמֵשָׁא בְּאַשְׁגַּחוּתָא
דִּילִיהּ בְּהֵ, אֲתַנְהִיר. וַיִּסְפְּרָה, מָאִי וַיִּסְפְּרָה, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר, (איוב כח) מְקוֹם סְפִיר אֲבָנִיהּ.

הַכִּינָה, דְּאִיהִי יִתְבָּא בְּתַקּוּנָא, בְּתַרְיִסָר תְּחֻמִּין, מִתְפַּלְגָּא בְּשַׁבְּעֵין קְסִירִין. אֲתַקִּין לָהּ בְּשַׁבְּעָה
סְמִכִין עַלְאִין, לְאַתְנַהֵרָא וְלִיתְבָּא עַל שְׁלִימוֹ. וְגַם חֲקֵרָה, לְאַשְׁגַּחָא עַלֵהּ תְּדִירָה, זְמַנָּא בְּתַר זְמַנָּא,
דְּלֹא פְּסִיק לְעַלְמִין.

וְלִבְתַּר אֲזַתֵּר לִיהּ לְבַר נֶשֶׁךְ, וְאַמֵּר וַיֹּאמֶר לְאַדָּם הֵן יִרְאַת יי הִיא חֲכָמָה וְסוּר מֵרַע בִּינָה. דִּהָא
מִתְעַטְרָא עַל תַּתְּאִי, לְדַחֲלָא וְלְמַנְדַּע לִיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגִינָה. וְסוּר מֵרַע בִּינָה, בְּרִירוֹ
מִפְּסָלוּתָא, דְּלֹא לְמַקְרַב בְּהַדְרִיהּ. וְכַדִּין אֲשַׁגְּחֹתָא (ב"א אֲשַׁכְּחֹתָא) דְּבִינָה, לְמַנְדַּע וְלֹאֲסַתְפַּלָּא
בִּיקְרָא דְּמְלָכָא עַלְאַהּ.

רַבִּי יוֹסֵי קָם בְּלִילְיָא חַד לְאַשְׁתַּדְּלָא בְּאוֹרֵייתָא, וְהוּהּ תַּמָּן עַמִּיהּ חַד יוֹדָאִי, דְּאַעֲרַע בִּיהּ בְּהָהוּא
בֵּיתָא. פְּתַח רַבִּי יוֹסֵי וְאַמֵּר, (משלי י) לֹא יוֹעִילוּ אוֹצְרוֹת רְשָׁע וְצַדִּיקָה תַּצִּיל מִמּוֹת. לֹא יוֹעִילוּ
אוֹצְרוֹת רְשָׁע, אֲלִין אֵינֹן דְּלֹא מִשְׁתַּדְּלִי בְּאוֹרֵייתָא, וְאַזְלִי בְּתַר מִלִּי דְּעַלְמָא, וְלִמְכַנְשׁ אוֹצְרִין
דְּחַיּוּבָא. מַה כְּתִיב, וְאַבְדַּד הָעֵשֶׂר הֵהוּא בְּעַנְזֵין רַע. בְּגִין דְּאֵינֹן אוֹצְרוֹת רְשָׁע.

וְצַדִּיקָה תַּצִּיל מִמּוֹת, אֲלִין דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוֹרֵייתָא, וְיָדַעִין אוֹרְחָהּ לְאַשְׁתַּדְּלָא בְּהֵ. דִּהָא אוֹרֵייתָא
עַץ חַיִּים אֲקָרִי, וְאַתְקַרִּיאַת צַדִּיקָה. דְּכְתִיב, וְצַדִּיקָה תִּהְיֶה לָנוּ.

דְּבַר אַחַר, וְצַדִּיקָה תַּצִּיל מִמּוֹת, דָּא צַדִּיקָה מִמְּשָׁ, וְכַתְרִין גְּוֹנִין אִיהוּ, וְכַתְרִין סְטָרִין. קָרִי בִּיהּ
אוֹרֵייתָא, (דף קצט ע"ב) וְקָרִי בִּיהּ צַדִּיקָה, וְכַלָּא חַד.

אָמַר תְּהוּא יוֹדָאִי, וְקָרִי בִּיהּ שְׁלוֹם. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, הָכִי הוּא וְדָאִי דְּאַקְרִי שְׁלוֹם. קָם תְּהוּא יוֹדָאִי,
וְאַשְׁתַּתַּף בְּהַדְרִיהּ, פְּתַח תְּהוּא יוֹדָאִי וְאַמֵּר, (משלי כח) עוֹבֵד אֲדָמְתוּ יִשְׁבַּע לָחֵם וּמְרִדָּה רִיקִים
יִשְׁבַּע רִישׁ. הָאִי קָרָא קְשִׁיא, וְכִי שְׁלֵמָה מְלָפָא דְּאִיהוּ חֲפִים מְפַל בְּנֵי עַלְמָא, הִיךְ אָמַר דִּישְׁתַּדְּלִ
בַּר נֶשֶׁךְ לְמַפְלַח אֲרַעָא וְלֹאֲשְׁתַּדְּלָא אֲבַתְרִיהּ, וְיִשְׁבּוּק חַיִּי עַלְמָא.

אָלָא רָזָא אִיהוּ. פְּתַח וְאָמַר, (בראשית ב) וַיִּקַּח יְיָ אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם וַיְנַיְחֵהוּ בְּגַן עֵדֶן לְעַבְדָּהּ וּלְשִׁמְרָהּ, וְאוֹקְמוּהָ בְּרִזָּא דְקַרְבָּנִין אִיהוּ. תָּא חֲזִי, לְעַבְדָּהּ, דָּא מְלָכָא עֲלָאָה. וּלְשִׁמְרָהּ, דָּא מְלָכָא תַתְּאָה. עֲלָמָא עֲלָאָה, וְעֲלָמָא תַתְּאָה. לְעַבְדָּהּ (לְדַכּוּרָא) בְּרִזָּא דְזִכּוּר, וּלְשִׁמְרָהּ בְּרִזָּא דְשְׂמוּרָה.

וּבְגִין כְּה, עוֹבֵד אֲדָמְתוֹ, דָּא גֵן עֵדֶן. דְּאֶצְטְרִיךְ לְמַעַבְדַּר וּלְמַפְלַח, וּלְאֶמְשַׁכָּא לָהּ בְּרַכָּאן מְלַעֲיָלָא. וְכַד אֲתַפְרָכָא וְאֲתַמְשַׁכָּא לָהּ בְּרַכָּאן מְלַעֲיָלָא, אִיהוּ נָמִי אֲתַפְרַךְ בַּהֲדָה. תָּא חֲזִי, דְכַהֲנָא דְמִבְרָה, מִתְפָּרַךְ. כְּמָה דְאֵתְ אָמַר, (במדבר ו) וְאֲנִי אֲבָרְכֶם. וּבְגִין כְּה, עוֹבֵד אֲדָמְתוֹ יִשְׁבַּע לְחָם, דָּא הוּא מְזוֹנָא דְלַעֲיָלָא. וּמְרַדְרַף רִיקִים, מָאן דִּיתְדַבֵּק בְּסִטְרָא אַחְרָא, דְּאִיהוּ מְרַדְרַף רִיקִים. יִשְׁבַּע רִישׁ וְדָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, זַכָּאָה אַנְתָּ, דְּזִכִּית לְהָאִי מְלָה.

תו פתח ואמר קרא אבתריה, (משלי כח) איש אמונות רב ברכות, דא הוא בר נש דמהימנותא דקודשא בריה הוא ביה, כגון רבי ייסא סבא. דאף על גב דהנה ליה מיכלא דההוא יומא למיכל, לא הנה מתקין ליה עד דשאל מזוניה כמי מלכא קדישא. לבתר דצלי צלותיה ושאל מזוניה כמי מלכא, כדין הנה מתקין. והנה אמר תדיר, לא נתקין, עד דינתנון מבי מלכא.

ואין להעשיר לא ינקה, בגין דלא בעא לאשתדלא באורייתא, דאיהי חיינ דעלמא דין, וחיינ דעלמא דאתי. השתא דאיהי שעטא לאשתדלא באורייתא, נשתדל.

פתח ההוא גברא ברזא דחלמא ואמר, ויזכור יוסף את החלומות אשר חלם להם וגו'. ויזכור יוסף את החלומות, וכי יוסף אמאי (נ"א אמר או) אדפר לון אינון חלומות דחלם להו. ומה סגיא ליה אלו לא אדפר להו, דהא יוסף חפים הוה, ובתיב, פל ערום יעשה בדעת וכסיל יפרש אגלת. אבל, כיון דחמא דאינון אתו, וסגדי ליה אפיין על ארעא. כדין אדפר ממה דחלם להו, כד הנה עמהון. דבתיב, והנה קמה אלמתי וגם נצבה והנה תספינה אלמותיכם ותשתחווין לאלמתי. אמר יוסף בשעתא דכרעין אחוי קמיה. דבתיב, ויבאו אחי יוסף וישתחוו לו אפים ארצה, כדין ויזכור יוסף את החלומות אשר חלם. דהא חמא דהו מתקיימי.

תו, ויזכור יוסף את החלומות אשר חלם, אדפר לון. בגין דלית נשיו כמי קדשא בריה הוא, דהא חלמא דאיהו טבא, בעי בר נש לאדפרא ליה דלא יתנשי, וכדין אתקיים. דהא כמה דאתנשי קמיה דבר נש, הכי אתנשי עליה.

תא חזי, חלמא דלא אתפשר, כאגרתא דלא מתקריא, ותא חזי, בגין דלא אדפר, כמאן דלא ידע ליה. ועל דא, מאן דאתנשי מניה חלמא ולא ידע ליה, לא קיימא עליה לאתקיימא. ובגין דא יוסף הוה דכיר חלמיה, בגין לאתקיימא. בגין דלא יתנשי חלמא מניה לעלם, והנה מחפה ליה תדיר. ויאמר אליהם מרגלים אתם, איהו דכיר חלמא. אבל מלה לא אמר לון, אלא מרגלים אתם.

פתח רבי יוסי ואמר, (קהלת ה) פי בא החלום ברוב ענין וקול פסיל ברוב דברים. פי בא החלום ברוב ענין, דא אוקמוהו. דכמה אינון סמיכין בחלמא, וממנו דרגין על דרגין. עד דחלמין מנהון

קְשׁוּט כְּלָהוּ, וּמִנְהוֹן דְּאִית בְּהוֹן קְשׁוּט וּכְדִיבּוּ. אָבֵל לְאִינוּן זַכָּאי קְשׁוּט, לֹא אֲתַגְּלִי לֹון מְלִין כְּדִיבּוֹן כְּלוּם, אֶלְא כְּלָהוּ קְשׁוּט.

תָּא חֲזִי, דְּנִיּוּאֵל מַה כְּתִיב בֵּיהּ, (דניאל ב) אֲדִין לְדִנְיָאֵל בְּחֻזּוֹ דִּי לִילְיָא (ד ד ע"א) רְזָא גְלִי. וּכְתִיב, (דניאל ז) דְּנִיּוּאֵל חֲלָם חֲזָה וְחֻזִּי רֵאשִׁיָּה עַל מִשְׁכְּבֵיהּ בְּאֲדִין חֲלָמָא כְּתִב. וְאִי אִית בֵּיהּ מְלִין כְּדִיבּוֹן, אַמְאִי אִיכְתִּיב בֵּין כְּתוּבִים. אֶלְא אִינוּן זַכָּאי קְשׁוּט, בְּשַׁעְתָּא דְּנִשְׁמַתְהוֹן סְלָקִין. לֹא מִתְחַבְּרִין בְּהוּ, אֶלְא מְלִין קְדִישִׁין. דְּאוּדְעִין לֹון מְלִי דְּקְשׁוּט, מְלִין קְיִימוּן דְּלֹא מְשַׁקְּרִין לְעֻלְמִין.

וְאִי תִימָא, הָא תַנּוּן דְּדוּד מְלָפָא לֹא חֲמָא חֲלָמָא טָבָא. הָא אֲשַׁתְּמַע דְּהוּה חֲמִי דוּד מְלִין דְּלֹא קְשׁוּט. אֶלְא וְדָאי, כָּל יוֹמוֹי הוּה מְשַׁתְּדֵל לְאוּשְׁדָא דְּמִין, וְאַנְח קְרַבִּין, וְכָל חֲלָמוֹי לֹא הוּוּ אֶלְא חֲלָמִין בִּישִׁין. חוּרְבָא וְשׁוּמְמוּתָא וְדָמָא וְאוּשִׁידוּ דְּדָמִין, וְלֹא חֲלָמָא דְּשָׁלָם.

וְאִי תִימָא, לְבַר נֶשׁ טַב אֲחֻזִּיאֵו לִיהּ חֲלָמָא בִישָׂא, הָכִי הוּוּ וְדָאי. כָּל אִינוּן בִּישִׁין דְּזַמִּינִין לְאֲתַדְּבַקָא עַל אִינוּן דְּעֵבְרִי עַל פְּתַגְמֵי דְּאוּרִיָּתָא, וְאִינוּן עוֹנְשִׁין דְּזַמִּינִין לְאֲתַעֲנָשָׂא בְּהוּוּ עֲלָמָא, כְּלָהוּ חֲמִי. בְּגִין דְּכָל שַׁעְתָּא יְהָא דְּחִילוּ דְּמָרִיהּ עֲלֵיהּ, וְהָא אֲתַעֲרוּ. דְּכְתִיב, (קהלת א) וְהָאֱלֹהִים עֹשֶׂה שִׁירָאוֹ מִלְּפָנָיו, זֶה חֲלוֹם רָע. וְעַל דָּא, לְתַהוּוּ זַכָּאָה, אֲחֻזִּי לִיהּ חֲלָמָא בִישָׂא, כְּמָה דְּאֲתַמַּר.

תָּא חֲזִי, דְּהָא תַנּוּן, דְּתַהוּוּ בַר נֶשׁ דְּחֲמִי חֲלָמָא, בְּעֵי לִיהּ לְמַפְתַּח פּוּמִיָּה בֵּיהּ קָמִי בְּנֵי נֶשָׂא דְּרַחֲמֵי לִיהּ. בְּגִין דְּיִסְתַּלַּק רְעוּתָא דְּלָהוֹן לְגַבִּיָּה לְטַב, וְיִפְתַּחוּן פּוּמִיָּהוּ לְטַב, וְיִשְׁתַּפַּח רְעוּתָא וּמְלָה כְּלָא לְטַב. רְעוּתָא דְּאִיהִי מַחְשַׁבָּה, שְׁרוּתָא דְּכְלָא, וּמְלָה דְּאִיהִי סִיּוּמָא דְּכְלָא. וְעַל דָּא אֲשַׁתַּפַּח דְּהָא שְׁלִימוּ אִיהוּ בְּרָזָא עֲלָאָה.

וּבְגִין כְּדָּ אֲתַקְנִים כְּלָא, וּבְעֵינִין רַחֲמִין דְּבַר נֶשׁ (נ"א רחמינ עליה דבר נש) בְּגִין לְאֲתַקְנִימָא בְּתַהוּוּ פְּשָׂרָא טָבָא, וְכְלָא אִיהוּ כְּדָקָא יְאוּת. וּבְגִין כְּדָּ קְדָשָׂא בְּרִיךְ הוּוּ אֲוֹדַע לִיהּ לְבַר נֶשׁ, כָּל חַד וְחַד, בְּתַהוּוּ דְּרָגָא דִּילֵיהּ, כְּמָה דְּאִיהוּ. וּבְתַהוּוּ גְוֹנָא דְּכָל חַד וְחַד, כְּמָה דְּאִיהוּ חֲלָמָא. אָמַר תַּהוּוּ יוּדָאי, וְדָאי דְּחֲלָמָא לָאו אִיהוּ אֶלְא לְבַר נֶשׁ זַכָּאָה, דְּאִיהוּ חֲמָא חֲלָמָא כְּדָקָא חֲזִי.

וְתָא חֲזִי, דְּכַד בַּר נֶשׁ נָאִים עַל עַרְסִיָּה, נִשְׁמַתִּיהּ נִפְקָא וְשַׁטְיָא בְּעֲלָמָא לְעִילָא, וְעָאֵלַת בְּאֲתַרָּא דְּעָאֵלַת. וּכְמָה חֲבִילֵי טְהִירִין, קְיִימוּן וְאֻזְלִין בְּעֲלָמָא, וּפְגָעִין בַּהּ בְּתַהוּוּ נִשְׁמַתָּא. אִי זַכָּאָה הִיא, סְלָקָא לְעִילָא וְחֲמַאת מַה דְּחֲמַאת. וְאִי לָאו, אֲתַאֲחַדַת בְּתַהוּוּ סְטָרָא, וּמוּדִיעִין לָהּ מְלִין כְּדִיבּוֹן, אוּ מְלִין דְּזַמִּינִין לְמִיתִי לְזִמּוֹן קְרִיב. וְכַד אֲתַעֲרַר תַּהוּוּ נִשְׁמַתָּא דְּבִיָּה, אִיהִי מוּדַעָא לִיהּ מַה דְּחֲמַאת.

וְעַל דָּא, לְבַר נֶשׁ דְּלָאו אִיהוּ זַכָּאָה, מוּדִיעִין לִיהּ חֲלָמָא טָבָא דְּלָאו אִיהוּ קְשׁוּט. כְּלָא בְּגִין לְאִסְטָאָה לִיהּ מְתַהוּוּ אַרְח קְשׁוּט. בִּינוּן דְּאִיהוּ אִסְטִי אוּרְחִיָּה מְאֻרַח קְשׁוּט, מְסַאֲבִין לִיהּ. דְּכָל מָאן דְּאֲתִי לְאֲתַדְּבַאָה, מְדַכָּאִין לִיהּ. וּמָאן דְּאֲתִי לְאִסְתַּאֲבָא, מְסַאֲבִין לִיהּ. וְהָא וְדָאי אֲתַמַּר הָכִי יִתְבוּ עַד דְּסְלִיק צַפְרָא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְדָאי לֹא נִזְכַּר שְׁמִיָּה דִּיוֹסֵף בְּאִינוּן דְּגָלִים. דְּכְתִיב, (במדבר ב) דְּגַל מַחֲנֶה אֶפְרַיִם, וְלֹא כְתִיב דְּגַל מַחֲנֶה יוֹסֵף. בְּגִין דְּאֲתַגְּאִי עַל אַחוּי, וְהָא אֲתַמַּר.

אָמַר הַהוּא יוֹדְאִי, וְדַאי שְׁמַעְנָא דְיוֹסֵף אִיהוּ בְּעֵלְמָא דְדְכוּרָא, וְכִלְהוּ שְׁבִטִין בְּעֵלְמָא דְנוֹקְבָא אֵינּוּן. וְעַל דָּא לָא אֶתְפְּלִיל יוֹסֵף עִמְהוֹן, בְּגִין דְּאִיהוּ בְּעֵלְמָא דְדְכוּרָא עִמְהוֹן (ב"א ל"ג עמ'הו').

מַה פְּתִיב, בְּלִנּוּ בְּנֵי אִישׁ אֶחָד נְחִנּוּ. נְחִנּוּ, אֲנַחְנוּ מִיבְעֵי לֵיהּ. אַמְאִי חֶסֶר א'. אֵלָּא, בְּגִין דְּרָזָא דְבְרִית לָא אֲשַׁתְּפַח עִמְהוֹן, אֶסְתַּלַּק מִתַּמָּן א'. דְּהָא א' דְּכוּרָא אִיהוּ. וְעַל דָּא ב' אִיהִי נּוֹקְבָא, א' דְּכוּרָא. וּבְגִין דָּא אֶסְתַּלַּק א' מִתַּמָּן, וְאֲשַׁתְּאָרוּ אֵינּוּן נּוֹקְבֵי לְגַבֵּי שְׁכִינְתָּא.

וּלְבַתֵּר אָמְרוּ, בְּנִים אֲנַחְנוּ, אֶתְוֹסֵף א'. אָמְרוּ וְלָא יָדְעֵי מַה קְאָמְרוּ. בְּגִין דְּיוֹסֵף אֲשַׁתְּפַח תַּמָּן, וְאֲשַׁלְּמוּ מְלָה, וְאָמְרוּ אֲנַחְנוּ. מְנַלָּן, דְּכַתִּיב וַיֹּאמְרוּ שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי עֶבְדֵיךָ אַחִים אֲנַחְנוּ, וַיֹּסֵף אִיהוּ בְּחוּשְׁבָנָא, כִּד עָאֵל בְּחוּשְׁבָנָא, אָמְרוּ אֲנַחְנוּ. וְכִד לָא עָאֵל בְּחוּשְׁבָנָא, אָמְרוּ נְחִנּוּ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כָּל הַגֵּי מַלְיָן דְּקָאמְרָן הֵבָא, קְדֻשָּׁא בְרִידָה הוּא אֶתְרַעֵי בְּהוּ, דְּהָא שְׁכִינְתָּא (דָּר ר ע"ב) לָא אַעֲדֵי מִהֵבָא. כְּדַכְתִּיב, (מלאכי ג) אֲזַ נְדַבְרוּ יְרֵאִי יְיָ אִישׁ אֶל רַעְהוּ וַיִּקְשַׁב יְיָ וַיִּשְׁמַע וַיִּפְתַּח סֵפֶר זִכְרוֹן לִפְנֵי לִירְאֵי יְיָ וּלְחוּשְׁבֵי שְׁמוֹ:

וַיֵּאסֹף אוֹתָם אֶל מִשְׁמַר שְׁלֹשֶׁת יָמִים. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הַגֵּי תַלְתַּת יוֹמִין אַמְאִי. אֵלָּא הַגֵּי תַלְתַּת יוֹמִין, לְקַבִּיל תַּלְתַּת יוֹמִין דְּשָׁכָם. דְּכַתִּיב, (בראשית לד) וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בְּהַיּוֹתָם פּוֹאֲבִים.

תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב בֵּיהּ, וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יוֹסֵף בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי זֹאת עֲשׂוּ וַחֲיוּ. לְאַחֲזָאָה דְלָא עָבַד אִיהוּ, כְּמַה דְּאֵינּוּן עֶבְדוּ בְּשָׁכָם. דְּגִרְמוּ לְאַנְשֵׁי שָׁכָם לְקַבְּלָא עֲלֵיהוּ הָאִי זֹאת, רָזָא דְבְרִית. וּלְבַתֵּר דְּעֶבְדוּ קִיּוּמָא דָּא, קְטִילוּ לֹון, וְלָא אֲשַׁתְּאָר מִנְהוֹן חַד. וְאִיהוּ מַה כְּתִיב, זֹאת עֲשׂוּ וַחֲיוּ. מָאִי טַעְמָא, בְּגִין דָּאת הָאֱלֹהִים אֲנִי יָרָא, נְטִיר קְיָימָא. וְכָל גְּלַגּוּלָא דָּא לָא הוּא אֵלָּא בְּגִינֵיהּ דְּבְנִימִין:

וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אָחִיו אֲבָל אֲשָׁמִים אֲנַחְנוּ עַל אָחֵינוּ וְגו'. וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אָחִיו, דָּא שְׁמַעוֹן וְלֹוִי, כְּמַה דְּהוּא בְּקַדְמִיתָא. דְּכַתִּיב, (בראשית לד) וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אָחִיו הִנֵּה בַעַל הַחֲלוּמוֹת הַלְזָה בָּא. מַה לְהַלְזֵן שְׁמַעוֹן וְלֹוִי, אוֹף הֵבָא שְׁמַעוֹן וְלֹוִי.

תָּא חֲזִי, מָאֵן אִישׁ וּמָאֵן אָחִיו. אֵלָּא אִישׁ, דָּא שְׁמַעוֹן, כְּתִיב הֵבָא אִישׁ, וְכַתִּיב הֵתָם (במדבר כה) וְהִנֵּה אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּא. מַה לְהַלְזֵן מִשְׁמַעוֹן, אוֹף הֵבָא נְמִי שְׁמַעוֹן. וּבְגִין דְּאֶתְדַר בְּתַשׁוּבָה, כְּבָה וְאֶתְנַחֵם עַל דָּא. וְאָמַר לְלֹוִי, אֲבָל אֲשָׁמִים אֲנַחְנוּ. עַל דָּא אֶתְבְּנִי מִזְלִיה שׁוּר, כְּגוּוֹנָא דְּמִזְלִיה דְּיוֹסֵף שׁוּר. דְּכַתִּיב, (דברים לג) כְּבוֹר שׁוּרוֹ הָדָר לוֹ, וּמִזְלִיה דְּשְׁמַעוֹן שׁוּר אִיהוּ.

וְעַל דָּא, וַיִּקַּח מֵאֲתָם אֶת שְׁמַעוֹן, בְּגִין דְּלָא יְקַטְרַג בְּתַרְדֵּיהּ דְּלֹוִי. בְּגִין דְּשְׁמַעוֹן וְלֹוִי, כִּד מִתְחַבְּרָן תְּרוּוּיָהוּ יְבָלֵי לְקַטְרָגָא: וַיֵּאסֹר אוֹתוֹ לְעֵינֵיהֶם, הָא אוּקְמוּהָ, לְעֵינֵיהֶם אָסְרוּ. וּלְבַתֵּר דְּנִפְקוּ הוּא מֵאֲכִיל לֵיהּ, וּמִשְׁקֵי לֵיהּ.

וְאִי תִימָא דְרַעוּתָא דְיוֹסֵף אִיהוּ, בְּגִין דְּכַתִּיב, (משלי כה) אִם רָעַב שׁוֹנֵאָהּ הֵאֲכִילָהּ לֶחֶם וְאִם צָמָא הִשְׁקָהּ מַיִם. אִי הֵבִי, יוֹסֵף דְּאִיהוּ זְכָאָה, הֵיכִי עָבִיד הֵבִי. דְּהָא כְּתִיב, (משלי כה) כִּי גִחְלִים אֶתְהַ חוֹתָה עַל רֵאשׁוֹ וַיִּי יִשְׁלָם לָהּ.

אָלָא, חַס וְשְׁלוֹם דְּיוֹסֵף לְהַכִּי הוּא דְחַיִּישׁ. אָלָא כִּבְר נִשׁ לְאַחוּי, הַכִּי נָמִי הָוָה עָבִיד. וְאַתְנַהִיג עַמִּיהַּ בְּאַחֲוָה, וְלֹא בְּגוֹנָא אַחְרָא. וְלֹא עַמִּיהַּ בְּלַחְדוּדֵי, אָלָא עִם כָּל אַחוּי. כְּמָה דְכַתִּיב, וַיַּצֵּן יוֹסֵף וַיִּמְלֵאוּ אֶת כְּלֵיהֶם בָּר וַלְהַשִּׁיב בְּסִפְיָהֶם אִישׁ אֶל שִׁקּוֹ וְלָתַת לָהֶם צֶדֶה לְדַרְדְּרָ וַיַּעַשׂ לָהֶם כֵּן, בְּגִין לְאַנְהָגָא עִמְהוֹן בְּאַחֲוָה.

רבי יוסי פתח ואמר, (נחום א) אם שלמים וכן רבים וכן נגזו וְעָבַר וְעָנְתָהּ לֹא אַעֲבֹד עוֹד, הָאִי קָרָא אוֹקְמוּהָ. דְּכַד עָמָא כְּלָהוּ אִית בְּהוּ שְׁלָם, וְלֹא אִית בְּהוּ מְאָרִי דְבָבוּ. קַדְשָׁא בְרִידָה הוּא חַיִּים עַלְיָהוּ, וְדִינָא לֹא שְׁלֵטָא בְּהוּ. וְאַף עַל גַּב דְּכְלָהוּ פְּלַחֵי לְפּוֹכְבִּים וּמְזֻלוֹת, וְאִינוּן בְּשְׁלָם, דִּינָא לֹא שְׁלִיט עַלְיָהוּ, וְאוֹקְמוּהָ. דְכַתִּיב, (הושע ד) חֲבוֹר עֲצָפִים אֶפְרַיִם הִנֵּח לּוּ.

וְכֵן נִגְזוּ וְעָבַר, מְאִי וְכֵן נִגְזוּ, וְנִגְזוּ מִיבְעֵי לִיהַּ. אָלָא, דָּא הוּא רִישָׁא דְקָרָא דְאִיהוּ שְׁלָם, אוֹף הָכָא שְׁלָם. וּמְאִי אִיהוּ, דָּא עֲדָקָה. בְּגִין דְּעֲדָקָה דָּא הוּא שְׁלוֹם, וּמֵאֵן דְּאֶסְגִּי בְּעֲדָקָה, אֶסְגִּי שְׁלָם לְעִילָא, וְאֶסְגִּי שְׁלָם לְתַתָּא. וּבְגִין כְּדָּ וְכֵן נִגְזוּ וְעָבַר, דְּגִזְזֵי מְמוֹנְהוֹן בְּעֲדָקָה. וְעָבַר, וְעָבְרוּ מִיבְעֵי לִיהַּ, מְאִי וְעָבַר. אָלָא דָּא הוּא דִּינָא דְרוּגְזָא, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (ישעיה כו) עַד יַעֲבֹר וְעַם, עָבַר דִּינָא מִעַלְיָהוּ.

דְּבַר אַחַר, כַּה אָמַר יי אם שלמים, אליו ישראל. דְּקַדְשָׁא בְרִידָה הוּא יְהִיב לֹון בְּרִית קַיִמָא לְנִטְרָא לִיהַּ תְּדִירָה, וְלִמְהוֹי בִּיהַּ בְּר נִשׁ שְׁלִים בְּכָל סְטְרִין לְעִילָא וְתַתָּא. וְאִי לֹא נִטְרִי לִיהַּ בְּר נִשׁ תְּדִירָה, הָא אִיהוּ פְּגִים, פְּגוּם בְּכָלָא. מְנַלְן, דְכַתִּיב, (בראשית יז) הִתְהַלַּךְ לִפְנֵי וְהָיָה תָמִים. מְאִי תָמִים, שְׁלִים. דְּעַד לֹא אֶתְקַיִם בִּיהַּ בְּרִית, אִיהוּ פְּגִים.

וּבְגִין כְּדָּ, אִם שְׁלָמִים וְכֵן רַבִּים. אִם שְׁלָמִים דְּנִטְרִי פְּקוּדָא דָּא, לְמַהוֹי שְׁלִימִין, וְלֹא יְהוֹן פְּגִימִין, וְכֵן רַבִּים, יִפְשׁוּן (דף רא ע"א) וְיִסְגּוּן בִּיהַּ. בְּגִין דְּנִשְׁמַתִּין לֹא נִפְקִי לְעִלְמָא, אָלָא בְּהַאי בְּרִית. וְכֵן נִגְזוּ, הָאִי אִם שְׁלָמִים דְּנִטְרִי לִיהַּ תְּדִירָה, נִגְזוּ מֵאֵן דְּאַתְגַּזֵּר וְקַבֵּל עַלְיָהּ קַיִמָא דָּא. וְעָבַר, מְאִי וְעָבַר. הַהוּא זוֹהֲמָא דְעַרְלָה, דְּהָוָה בִּיהַּ בְּקַדְמִיתָא.

דְּבַר אַחַר, כַּה אָמַר יי אם שלמים וכן רבים, אליו בני יעקב. דְּהָא כָּל זְמָנָא דְהוּוּ לְגַפְיָה דְּיוֹסֵף, אִינוּן שְׁלָמִים, דְּקַיִמִי בְּתַדִּירָה דְבְּרִית. וְכֵן נִגְזוּ, דְּאִזְלוּ וְשָׁבְקוּ לִיהַּ לְיוֹסֵף וְלְשִׁמְעוֹן. וְעָבַר, כְּדִין דִּינָא שְׂרָיָא בְּגִינְיָהוּ (נ"א שְׁכִינְתָא שְׂרָיָא בִּינְיָהוּ), כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (שמות יב) וְעָבַר יי לְנִגּוּף אֶת מִצְרַיִם. תָּא חֲזִי, אִית דִּינָא קְשָׁיָא, וְאִית דִּינָא רַפְּיָא. דִּינָא קְשָׁיָא תְּקִיף, דִּינָא רַפְּיָא חֲלָשׁ, וְכַד יִנְקָא הָאִי דִּינָא רַפְּיָא, מְדִינָא קְשָׁיָא, כְּדִין אֶתְתַּקַּף, וְאִיהוּ תְּקִיף.

בְּשַׁעְתָּא דְאַתְעָבִיד דִּינָא עַל יִשְׂרָאֵל, אֶתְעָבִיד בְּהַאי דִּינָא רַפְּיָא, וְלֹא אֶתְתַּקַּף בְּהַהוּא דִּינָא קְשָׁיָא. וְכַד דִּינָא אֶתְעָבִיד עַלְיָהוּ דְעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִּים וּמְזֻלוֹת, אֶתְתַּקַּף הָאִי דִּינָא רַפְּיָא, כְּדִין קְשָׁיָא דְלְעִילָא, בְּגִין לְאַתְתַּקַּפָּא. הָדָא הוּא דְכַתִּיב, וְעָבַר יי לְנִגּוּף אֶת מִצְרַיִם. וְעָבַר, דְאַתְמַלִּי עָבְרָה וְזַעֲמָא, וְאַתְתַּקַּף כְּדִינָא קְשָׁיָא, אוֹף הָכָא וְעָבַר. וְתָא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְמִתְפַּנְשֵׁי עֲשָׂרָה בְּבֵי כְּנִישְׁתָּא, וְחַד מְנִיָּהוּ אֶשְׁתַּמִּיט, כְּדִין קַדְשָׁא בְרִידָה הוּא אַרְגִּז עַלְיָהּ.

דבר אחר וכן נגזרו, כד מתעברי מנייהו אינון עובדין בישין, כדין ועבר. מאי ועבר, רבי שמעון אמר, בזמנא דנשמתא נפקת מהאי עלמא, בכמה דינין אתדנת עד לא תיעול לאתרה. לבתה, כל אינון נשמתין אית לון למעבר, בהך נהר דינור דנגיד ונפיק, ולאסתחאה תמן. ומאן איהו דיקום תמן, ועבר בלא דחילו. כמה דאת אמר, (תהלים כד) מי יעלה בהר יי וגו'. ונשמתא דזכאה אעבר בלא דחילו ויקום במקום קדשו.

ומאן דאשתדל בעדקה בהאי עלמא, ויתן מממוניה בעדקה. כדין, ועבר בההוא אתה, ולא דחיל, וכרוזא קרי לה לההיא נשמתא, (נחום א) וענתה לא אענה עוד. מאן דזכה למעבר בהאי, לית ליה דינא יתיר כלל.

תא חזי, כל דא דיוסף עם אחיו, וכל חני מילי, אמאי אצטריה. אלא אורייתא דקשוט איהי אורייתא, וכל ארחה ארחין קדישין. ולית לה מלה באורייתא דלאו אית בה רזין עלאין וקדישין, וארחין לבני נשא לאתתקפא בהו.

פתח ואמר, (משלי כ) אל תאמר אשלמה רע וגו'. תא חזי, קדשא בריה הוא עביד ליה לבר נש, לאתתקפא בה באורייתא, ולמיהו בארע קשוט, ולסטר ימינא, ולא יהו לסטר שמאלא. ובגין דבעי להו למיהו לסטר ימינא, אית לון לאסגאה רחימו דא עם דא, ולא יהא דכבו דא עם דא. בגין דלא לאפחשא ימינא, דאיהו אתר דישראל מתדבקן ביה.

ותא חזי, בגין כה איהו יצר טוב ויצר רע, וישראל בעיין לאתתקפא ליצר טוב על יצר רע, באינון עובדין דכשרון, ואי סטי בר נש לשמאלא, כדין אתתקפא יצר רע על יצר טוב. ומאן דתהו פגים, אשלים ליה בחטאוי, דהא לא אשתלים דא מנוולא, אלא בחטאין דבני נשא.

ובגין כה בעי בר נש לאזהרה, דלא ישתלים ההוא יצר רע בחטאוי, ויסתמר תדיר. דהא יצר טוב בעי לאשלמה ליה בשלימות תדיר, ולא יצר הרע. ובגין כה, אל תאמר אשלמה רע קנה אל ליי וישע לה.

דבר אחר אל תאמר אשלמה רע, כדכתיב, (תהלים לח) ומשלמי רעה תחת טובה, למאן דשלים ליה טובה, דלא ישלים ליה רע, בגין (דחילו דקדשא בריה הוא. כמה דאת אמר זאת עשו וחי. ואוף איהו חני תדיר עביד) דכתיב, (משלי יז) משיב רעה תחת טובה לא תמוש רעה מביתו. אפילו למאן דאשלימו ליה בישין, לא אית ליה לאשלמא בישא, חלה ההוא בישא דשלימו ליה. אלא, קנה ליי וישע לה.

והאי קרא אוקמוה, ביוסף זכאה, דלא בעא לאשלמא בישא לאחיו, בשעתא דנפלו בידוי. קנה ליי וישע לה, בגין דהוא תהו (דף רא ע"ב) דחיל לקודשא בריה הוא. דכתיב, זאת עשו וחי וגו'. (ואוף) ואיהו תדיר תהו מחפה לקדשא בריה הוא. (ס"א כמה דאת אמר, קנה ליי וישע לה).

רבי אבא פתח ואמר, (משלי כ) מים עמוקים עצה בלב איש ואיש תבונה ידלגה. מים עמוקים עצה בלב איש, דא קדשא בריה הוא. בגין דאיהו עביד עצות, דאיתי טעמין לגלגלא גלגולין על

עֲלָמָא עַל יְדָא דְיוֹסֵף, לְקַיְימָא הֵהִיא גְזֵרָה, דְּגִזֵּר כַּפְנָא עַל אֲרַעָא (נ"א עֲלָמָא). וְאִישׁ תְּבוּנָה יְדַלְנָה,
דָּא יוֹסֵף. דְּגַלֵּי אֵינּוֹן עֲמִיקוֹן, דְּגִזֵּר קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עַל עֲלָמָא.

תָּא חֲזִי, יוֹסֵף לֹא דִי לִיהַּ דְּאֵיהּוּ לֹא שְׁלִים בִּישָׁא לְאַחֵי, אֲלָא דְעֵבֵד עֲמַהוֹן טִיבּוֹ וְקִשׁוּט. וְכֹךְ
אֲרַחֵיהוֹן דְּזַכָּאֵי תְדִיר. בְּגִין דָּא קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא חַיִּים עֲלֵיהּוֹ תְדִיר, בְּעֲלָמָא דִּין וּבְעֲלָמָא דְאַתֵּי.
מִיָּם עֲמוּקִים עֲצָה בְּלָב אִישׁ, דָּא יְהוּדָה. וְהָא אוּקְמוּהָ, בְּשַׁעֲתָא דְאַתְקָרִיב לְגַבִּיהַּ דְיוֹסֵף, עַל
עֲסָקָא דְבִנְיָמִין. וְאִישׁ תְּבוּנָה יְדַלְנָה, דָּא יוֹסֵף.

רַבִּי אַבָּא הָוֵה יְתִיב אֶתְרַעָא דְאַבְבָּא דְלוֹה, חָמָא חַד בַּר נָשׁ דְּהָוָה אֶתִּי, וְיְתִיב בְּחַד קוּלְטָא דְתָלָא
דְאַרְעָא, וְהָוָה לֹאֵי מְאַרְחָא, וְיְתִיב וְנָאִים תַּמָּן. אֲדַהֲבֵי חָמֵי חַד חוּיָא, דְּהָוָה אֶתִּי לְגַבִּיהַּ, נִפְק
קוּסְטָפָא דְגוּרְדָּנָא, וְקָטִיל לִיהַּ לְחוּיָא. כַּד אֶתְעַר הֵהוּא בַר נָשׁ, חָמָא הֵהוּא חוּיָא לְקַבְלִיהַּ, דְּהָוָה
מִית. אֲזִדְקָף הֵהוּא בַר נָשׁ, וְנִפְלַל הֵהוּא קוּלְטָא לְעוּמְקָא דְתַחֲוֹתוּי וְאַשְׁתַּזִּיב.

אָתָּא רַבִּי אַבָּא לְגַבִּיהַּ, אָמַר לִיהַּ, אֵימָא לִי מָאן עוּבְדָּךְ. דְּהָא קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא רַחִישׁ לָךְ אֵלִין
תְרִין נְסִין, לֹאֵו אֵינּוֹן לְמַגְנָא. אָמַר לִיהַּ הֵהוּא בַר נָשׁ, כָּל יוֹמָאֵי לֹא אֲשְׁלִים לִי בַר נָשׁ בִּישָׁא
בְּעֲלָמָא, דְּלֹא אֶתְפִּיִסְנָא בְּהַדְרִיהַּ, וּמְחִילָנָא לִיהַּ. וְתוּ, אֵי לֹא יְכִילָנָא לְאַתְפִּיִסָּא בְּהַדְרִיהַּ, לֹא
סְלִיקָנָא לְעַרְסֵי, עַד דְּמְחִילָנָא לִיהַּ, וְלְכָל אֵינּוֹן דְּמַצְעֵרוּ לִי, וְלֹא חִישְׁנָא כָּל יוֹמָא לְהֵהוּא בִישָׁא
דְאַשְׁלִים לִי. וְלֹאֵו דִי לִי דָּא, אֲלָא דְמֵהֵהוּא יוֹמָא וְלִדְהִלָּא, אֲשַׁתְּדַלְנָא לְמַעַבְד עֲמַהוֹן טָבָא.

בְּכַה רַבִּי אַבָּא וְאָמַר, יִתִּיר עוּבְדוּי דְדִין מִיוֹסֵף, דְּיוֹסֵף הוּוּ אַחוּי וְדָאֵי, וְהָוָה לִיהַּ לְרַחֲמָא עֲלוּי.
אַבְל מַה דְעֵבֵד דָּא, יִתִּיר הוּא מִיוֹסֵף. יְאֹזֵת הוּא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יְרַחֵשׁ לִיהַּ נִסָּא עַל נִסָּא.
פְּתַח וְאָמַר, (משלי י) הוֹלֵךְ בַּתָּם יֵלֵךְ בַּטָּח וּמַעֲקֹשׁ דְרָכּוֹ יוֹדֵעַ. הוֹלֵךְ בַּתּוֹם יֵלֵךְ בַּטָּח, דָּא הֵהוּא
בַר נָשׁ, דְּאֲזִיל בְּאַרְחֵין דְּאֹרִייתָא. יֵלֵךְ בַּטָּח, דְּלֹא יְכִילוּ נְזִקֵי דְעֲלָמָא לְאַבְאָשָׁא לִיהַּ. וּמַעֲקֹשׁ
דְרָכּוֹ יוֹדֵעַ, מָאן יוֹדֵעַ. דָּא הוּא מָאן דְאַסְטֵי מְאַרְחָא דְקִשׁוּט, וּבְעֵי גַבִּי דְחַבְרִיהַּ. יוֹדֵעַ, מַהוּ יוֹדֵעַ,
יִשְׁתַּמּוּדַע אִיהוּ בְּעֵינֵיהוֹן דְּכָל מְאָרֵי דְדִינָא, דְּלֹא יִתְאַבִּיד מִנֵּיהּוּ דְיוֹקְנָא דְהֵהוּא בַר נָשׁ. בְּגִין
לְאַיִתְתָּא לִיהַּ לְאַתְרָא דִּינְקָמוֹן מִנֵּיהַּ, וּבְגִין כַּד יוֹדֵעַ.

וְתָא חֲזִי, הֵהוּא דְאֲזִיל בְּאַרְחַ קִשׁוּט, קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא חָפֵי עֲלֵיהַּ, בְּגִין דְּלֹא אֶתְיַדַע, וְלֹא
אֲשַׁתְּמוּדַע, לְגַבִּי מְאָרִיהוֹן דְּדִינָא. אַבְל מַעֲקֹשׁ דְרָכּוֹ יוֹדֵעַ, וְיִשְׁתַּמּוּדַע לְגַבִּיהּוּ. זַכָּאֵין אֵינּוֹן בְּנֵי
נָשָׂא דְאֲזִיל בְּאַרְחַ קִשׁוּט, וְאֲזִיל לְרוּחְצֵן עַל עֲלָמָא. דְּלֹא דַחֲלֵי אֵינּוֹן בְּעֲלָמָא דִּין, וְלֹא בְּעֲלָמָא
דְאַתֵּי:

וַיִּירָאוּ הָאֲנָשִׁים כִּי הוֹבִיאוּ בֵּית יוֹסֵף. רַבִּי יוֹסֵי אָמַר, וְוִי לֹזֵן לְבִנְיָ נָשָׂא, דְּלֹא יוֹדֵעֵי וְלֹא מִסְתַּכְלִין
בְּאַרְחֵי דְאֹרִייתָא. וְוִי לֹזֵן בְּשַׁעֲתָא דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יִיתֵי לְמַתְבַּע לֹזֵן דִּינָא עַל עוּבְדֵיהוֹן, וְיָקוּם
גּוּפָא וּנְפֻשָׁא לְמִיָּהּ חֲשַׁבְנָא מְכָל עוּבְדֵיהוֹן, עַד לָא יִתְפָּרְשׁוּן נְפֻשָׁא מִן גּוּפָא.

וזהו יומא, יומא דדינא איהו, יומא דספרין פתיחן, ומאריהון דינא קיימין. בגין דההוא יומא, קיימא נחש בקימיה, לנשכא ליה. וכל שייפי מתרגשין לגביה, ונשמטא אתפרשא מן גופא, ואזלא ושטא. ולא ידעת לאן ארחא תהו, ולאן אתר סלקין לה.

ווי לההוא יומא, יומא דרוגזא ונאינו ההוא יומא, בגין פה אפעי ליה לבר נש, לארגזא יצריה פל יומא, לאדפרא קמיה ההוא יומא, דייקום בדינא דמלפא, דקא עאלין ליה תחות ארעא לאתרקבא, ונשמטא אתפרשא (דף רב ע"א) מניה.

ותנו, לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע, וישתדל אבתריה. אי אזיל מניה, יאות. ואי לאו, ישתדל באורייתא. דהא לית לה מלה לתברא יצר הרע אלא אורייתא. אי אזיל, מוטב. ואי לאו, ידבר ליה יומא דמותא, בגין לתברא ליה.

הכא אית לאסתכלא, דהא דא הוא יצר הרע, ודא הוא מלאך המות. וכי מלאך המות מתברר מקמי יומא דמותא. והא איהו קטולא דבני נשא הוי, ואשתמע דחדוה הוא דיליה. ובגין פה אסטי לון לבני נשא תדיר, בגין לאמשכא לון לדא.

אלא ודאי מה דאתמר, דיכפור ליה בר נש ההוא יומא דמותא. ודאי הכי הוא, בגין דמתברר לפא דבר נש. דהא יצר הרע לא שריא אלא באתר דאשתפח חדוה דחמרא, וגסותא דרוחא. וכד אשתפח רוחא תברא, פדין אתפרש מניה, ולא שריא בהדיה. ובגין פה פעי לאדפרא ליה יומא דמותא, ויתבר גופיה, ואיהו אזיל ליה.

תא חזי, יצר טוב פעי חדוה דאורייתא, ויצר רע חדוה דחמרא, וניאופין וגסותא דרוחא. ובגין פה פעי בר נש לארגזא (ליה) תדיר, מההוא יומא רבא, יומא דדינא, יומא דחושבנא. דלית ליה לבר נש לאגנא עליה, אלא עובדוי דכשרון, דאיהו עביד פהאי עלמא. בגין דיגינו עליה פההיא שעתא.

תא חזי, וייראו האנשים פי הובאו בית יוסף. ומה בלהו הוו גיפרין, בלהו תקיפין, וחד עולימא דאייתי לון לביתא דיוסף, דחלו. פד ייתי קדשא בריך הוא למתבע ליה לדינא לבר נש, על אחת פמה וכמה.

בגין פה פעי ליה לבר נש, לאזהררא בהאי עלמא. לאתתקפא ביה בקדשא בריך הוא, וישוי ביה רוחצניה. דאף על גב דאיהו חטי, אי יחדר מניה בתיובתא שלימתא, הא תקיף איהו, ויתתקף ביה בקדשא בריך הוא, פאילו לא חטא.

דהא שבטין, בגין דחטו על גניבת יוסף, הוו דחלין. דאלמלא לא חטו, לא הוו דחלין כלל. בגין דחובוי דבר נש מתברין לפיה, ולית ליה חילא כלל. מאי טעמא, דהא ההוא יצר הטוב אתבר עמיה, ולית ליה חילא לאתתקפא על ההוא יצר הרע. ועל דא כתיב, (דברים ט) מי האיש הירא ורף הלכב, הירא (היראה דא) מחובין דבידוי, דאינון תברא דלבא דבר נש.

וְתָא חֲזִי, לְכַמְה דְרִין אַתְפָּרַע קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, מְאִינוּן חוּבִין דְשַׁבְּטִין, דְהָא לָא אַתְאָבִיד מִקְמִיה
דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא כְלוּם. וְאַתְפָּרַע מְדָרָא לְדָרָא, וְדִינָא קִינְמָא קְמִיה תְּדִיר, עַד דְאַתְפָּרַע, וְשָׂרִי
דִינָא בְאַתְר דְאַצְטְרִיךְ.

מְנַלָן, מְחִזְקִיָהוּ. חִזְקִיָהוּ חָב תְּהוּא חוּבָא, דְגָלִי סְתִירִין דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, לְשָׂאָר עַמִּין עוֹבְדֵי
עֲבוּדַת פּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת, דְלָא הָוָה אַצְטְרִיךְ לְגַלְתָּא. וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא שְׂדֵר לִיה לִישְׁעִיָהוּ, וְאָמַר
לִיה, (ישעיה לט) הִנֵּה יָמִים בָּאִים וְנִשְׂאָ כָל אֲשֶׁר בְּבֵיתְךָ וְאֲשֶׁר אֶצְרוּ אֲבוֹתֶיךָ עַד הַיּוֹם הַזֶּה וְגו'.

תָּא חֲזִי, פְּמָה גְרִים תְּהוּא חוּבָא, בְּגִין דְגָלִי מַה דְתָהוּ סְתִים. דְכִינָן דְאַתְגָּלִי, אַתְיִיָּהִב דְיוֹכְתָא
לְאַתְר אַחְרָא דְלָא אַצְטְרִיךְ, לְשִׁלְטָאָה עֲלֵיה. בְּגִין כְּדָּ לָאוּ בְרַכָּה שְׂרָיָא, אֲלָא בְאַתְר סְתִים.
וְאוֹקְמוּהָ, מַה דְאַיְהוּ (תוה) סְתִים, בְּרַכָּה (דְתוה) שְׂרָיָא עֲלוּי, כִּינָן דְאַתְגָּלִי אַתְיִיָּהִב דְיוֹכְתָא, לְאַתְר
אַחְרָא לְשִׁלְטָאָה עֲלוּי.

כְּתִיב, (איכה א) כָּל מְכַבְּדֵיהָ הַזִּילוּהָ כִּי רָאוּ עֲרוֹתָהּ, וְאוֹקְמוּהָ. אֲבָל כָּל מְכַבְּדֵיהָ הַזִּילוּהָ, דָּא הוּא
מְלָכוֹת בְּבָל, דְהָא מִתְמָן אֲשַׁתְּדֵר דוֹרוֹן לִירוּשָׁלַם. דְכְּתִיב, (ישעיה לט) בָּעַת הַהִיא שָׁלַח מְרוֹדְךָ
בְּלֶאֱדוֹן בֶּן בְּלֶאֱדוֹן מֶלֶךְ בְּבָל סְפָרִים וּמִנְחָה אֶל חִזְקִיָהוּ.

וּמַה כְּתִיב בְּהוּ, שְׁלָם לְחִזְקִיָהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה, וּשְׁלָם לְאַלְהָא רַבָּא וּשְׁלָם לִירוּשָׁלַם. כִּינָן דְנִפְק
פְּתַקִּיָּה מְנִיָּה, אַתְדֵר לְלִבִּיה וְאָמַר, לָא יָאוֹת עֲבָדִית לְאַקְדָּמָא שְׁלָמָא דְעַבְדָּא, לְשִׁלְמָא דְמֵאֲרִיָּה.
קָם מְפוֹרְסִיָּה וּפְסִיעַ תְּלַת פְּסִיעֵן וְאַתְדֵר פְּתַקִּיָּה, וְכַתְב אַחְרֵינִין תְּחוֹתֵיהוּ, וְכַתְב חֲכִי שְׁלָם לְאַלְהָא
רַבָּא, שְׁלָם לִירוּשָׁלַם, וּשְׁלָם לְחִזְקִיָּה, וְדָא הוּא מְכַבְּדֵיהָ. (דף רב ע"ב).

וּלְבַתֵּר הַזִּילוּהָ, מְאִי טַעְמָא הַזִּילוּהָ. בְּגִין כִּי רָאוּ עֲרוֹתָהּ, דְאַחֲזִי לֹון חִזְקִיָּה. דְאַלְמָלָא כְּדָ, לָא
הַזִּילוּהָ לְבַתֵּר. מְגוֹ דְתָהוּ זְכָאָה חִזְקִיָּהוּ יְתִיר, אַתְעַכַּב מְלָה מְלֵא אִיְתָאָה, וְלָא אַתָּא בִּיּוּמוּי. דְכְּתִיב,
(ישעיה לט) כִּי יְהִיָּה שְׁלוֹם וְאַמֶּת בְּיָמֵי. וּלְבַתֵּר פְּקִיד תְּהוּא חוּבָא לְבָנוּי אַפְתְּרִיָּה.

כְּגוֹנָא דָּא, תְּהוּא חוּבָא דְשַׁבְּטִין, קָאִים עַד לְבַתֵּר. בְּגִין דְדִינָא דְלַעִילָא, לָא יְכִיל לְשִׁלְטָאָה
עֲלֵיָּהוּ, עַד דְאַשְׁתַּפַּח שְׁעָתָא לְאַתְפָּרַעָא, וְאַתְפָּרַע מִיְנֵיָּהוּ. וּבְגִין כְּדָּ כָּל מָאן דְאַיִת חוּבִין בִּידוּי,
דְחִיל תְּדִיר. כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (דברים כח) וּפְחַדְתָּ לַיְלָה וַיּוֹמֵם וְגו'. וְעַל דָּא וַיִּרְאוּ הָאֲנָשִׁים כִּי הוּבְאוּ
וְגו':

וַיִּשָׂא עֵינָיו וַיִּרְא אֶת בְּנֵימִין אָחִיו בֶּן אָמוֹ וְגו'. רַבִּי תִּיָּא פְּתַח וְאָמַר, (משלי יג) תוֹחֶלֶת מְמוֹשְׁכָה
מִחֲלָה לֵב וְעֵץ חַיִּים תִּפְאֹה בָאָה. דָּא הוּא דְתַנּוּ, דְלִית לִיה לְבַר נִשׁ לְאַסְתְּפֻלָּא בְּבַעוּתִיָּה לְגַבִּי
קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, אִי אֲתִי, אִי לָא אֲתִי. מְאִי טַעְמָא, בְּגִין דְאַי אִיְהוּ אַסְתְּפֻל בִּיָּה, כְּמָה מְאֲרִיָּהוּן
דְדִינָא, אָתוּ לְאַסְתְּפֻלָּא בִיָּה בְּעוֹבְדוּי.

וְרָזָא אִיְהוּ, דְהָא תְּהוּא אַסְתְּפֻלוּתָא, דְאַיְהוּ מְסַתְּפֻל בְּתֵהוּא בְּעוּתָא, גְרִים לִיה לְמַחֲלַת לֵב. מְאִי
מִחֲלָה לֵב, דָּא אִיְהוּ מָאן דְקָאִים תְּדִיר עֲלֵיה דְבַר נִשׁ, לְאַסְתְּפֻלָּא לַעִילָא וְתַתָּא.

ועץ חיים תאונה באה. תנינו, מאן דבעי דקודשא בריה הוא יקבל עלותיה, ישתדל באורייתא, דאיהי עץ חיים. וכדין תאונה באה. מאן תאונה, דא הוא דרגא דכל עלותין דעלמא בידיה, ואעיל לון קמי מלפא עלאה. פתיב הקא באה, וכתוב התם, (אסתר ב) בפערב היא באה. ודא הוא תאונה באה, באה קמי מלפא עלאה, לאשלמא רעותא דההוא בר נש.

דבר אחר, תוחלת ממושכה מחלה לב, דא הוא אתה, דאתייהיב ההיא מלה, באתר אחרא דלא אצטרדיה. ואתמשכא עד דאתייהיב מיידא לידא, ולזמנין דלא ייתי. מאי טעמא, בגין דאתפשטא ואתמשכא בכל אינון ממנו, לנחתא ליה לעלמא.

ועץ חיים תאונה באה, דא הוא תוחלת, דלא אתמשכא, בגין אינון ממנו רתיבין, אלא דקדשא בריה הוא יהיב (לון) ליה לאלתר. בגין דכד אתמשכא בין אינון ממנו רתיבין, כמה אינון מאריהון דדינא דאתייהיב לון רשותא. לעינא ולאסתפללא בדיניה, עד לא ינתנון ליה. ומה דנפיק מפי מלפא ואתייהיב ליה לבר נש, בין דזכי בין דלא זכי, אתייהיב מיה. ודא הוא עץ חיים תאונה באה.

דבר אחר, תוחלת ממושכה, דא יעקב. דאתמשכא ליה תוחלתא דיוסף עד זמן אריה. ועץ חיים תאונה באה, דא הוא בנמיין. דהא מזמנא דתבע ליה יוסף, עד ההוא זמנא דאתא לגביה, לא הוה אלא זמנא זעיר. דלא אתמשכא ההוא זמנא. דדא הוא דכתיב, וישא עיניו וירא את בנמיין אחיו בן אמו. מאי בן אמו. דדיוקניה דאמיה הוה ביה, והוה דמי דיוקניה לדיוקנא דרחל. בגין כד פתיב, וישא עיניו וירא את בנמיין אחיו בן אמו.

רבי יוסי אומר, והא כתיב בקדמיתא, וירא יוסף אתם את בנמיין. והשתא כתיב, וישא עיניו וירא את בנמיין אחיו. מאי ראיה הקא. אלא חמא ברוחא דקודשא לבנמיין, דחולקיה הוה עמהון בארעא. ובחולקיה דבנמיין ויהודה תשרי שכינתא. דהא חמא ליה ליהודה ובנמיין, דבחולקיהון הוה מקדשא. ודא הוא וירא יוסף אתם את בנמיין. ליה חמא עמהון, ויוסף דהוה אחוה לא חמא עמהון בההוא חולקא.

אוף הקא, וישא עיניו וירא את בנמיין אחיו בן אמו. מה כתיב בתריה. וימחר יוסף פי נכמרו רחמיו אל אחיו ויבקש לבכות ויבא החדרה ויבך שמה.

רבי חזקיה פתח ואמר, (ישעיה כב) משא גיא חזיון מה לך איפה כי עלית בלך לגגות. תא חזי, הא אוקמוה בזמנא דאתחריב פי מקדשא, והוה מוקדין ליה בנורא, סליקו כל אינון פהני (דף רג ע"א) על פותליהון (נ"א גגיהון) דמקדשא, וכל מפתחין בידיהו, ואמרו. עד הקא הוונא גזברין דילך, מכאן ואילך טול דילך.

אבל תא חזי, גיא חזיון, דא שכינתא דהות במקדשא. וכל בני עלמא, מינה הוו ינקין ינקו דנבואה. דאף על גב דכל נביאין, קא הוו מתנבאין מאתר אחרא, מגווה הוו ינקין נבואתהון. ועל דא אתקרי איהי גיא חזיון. חזיון, הא אוקמוה, דאיהו חזיון דכל גוונין עלאין.

מה לך אפוא כי עלית בלך לגגות, והא כד אתחרב מקדשא, שכינתא אתאת, וסליקת בכל אינון אתרין, דהנה מדורה בהו בקדמיתא. והות פכת על בית מדורה, ועל ישראל דאזלו בגלותא, ועל כל אינון צדיקי וחסידי דהוו תמן ואתאבידו. ומנלן, דכתיב, (ירמיה לא) פה אמר יי קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה על בניה, והא אתמר. וכדין קדשא בריה הוא שאיל לך לשכינתא, ואמר לה. מה לך אפוא כי עלית בלך לגגות.

מהו בלך, והא כי עלית סגיא, מהו בלך. לאכללא בהדה כל חילין וכל רתיבין אחרנין, דכלהו בכו עמה על חרפן בי מקדשא.

ובגין כך, מה לך אפוא. אמרה קמיה, וכי בני בגלותא, ומקדשא אתוקדא, ואנא מה לי הכא. שריאת ואמרת, (ישעיה כב) תשואות מלאה עיר הזמיה קריה עליה חלליך לא חללי חרב ולא יתני מלחמה על פן אמרתי שעי מני אמרר בפכי וגו'. והא אזקימנא, דקדשא בריה הוא אמר לך, (ירמיה לא) פה אמר יי מנעי קולך מפכי וגו'.

ותא חזי, מיזמא דאתחריב בי מקדשא, לא הוה יזמא דלא אשתפח ביה לוטין. בגין דכד בי מקדשא הוה קיים, הוה ישראל פלחין פולחנין וקרבין עליון וקרבינין, ושכינתא שריא בכי מקדשא עליהו, באמא דרביעא על בנייא. והוה כל אנפין נהירין, עד דאשתפחו ברכאן לעילא ותתא. ולא הוה יזמא, דלא אשתפח ביה ברכאן וחדוון. והוה ישראל שראן לרחצן בארעא, וכל עלמא הוה אתנן בגינייהו.

השתא דאתחריב בי מקדשא, ושכינתא עמהון בגלותא, לית לך יזמא דלא אשתפח ביה לוטין, ועלמא אתלטיא. וחדוון לא אשתפחו לעילא ותתא.

וזמין קדשא בריה הוא, לאקמא לה לכנסת ישראל מעפרא, כמה דאתמר. ולמחדי עלמא בכלא. כמה דאת אמר, (ישעיה נו) והביאותים אל הר קדשי ושמהתים בבית תפלתי וגו'. וכתיב, (ירמיה לא) בבכי יבואו ובתחנונים אובילים. כמה דבקדמיתא, דכתיב, (איכה א) ככה תבכה בלילה ודמעתה על לחיה. הכי נמי לבתה, בבכי יתהדרון. דכתיב, בבכי יבאו וגו'.

הבקר אור והאנשים שלחו המה וחמוריהם, רפי אלעזר אמר, הכא אית לאסתפלא, אי אינון הוה אזלי ואשתדרו, מה לן למכתב באורייתא, המה וחמוריהם. אלא בגין דכתיב ולקחת אותנו לעבדים ואת חמרינו, בגין כך והאנשים שלחו המה וחמוריהם. בגין דלא ישתארונו אינון וחמוריהון, בדקאמרו.

פתח ואמר, (בראשית כב) וישכם אברהם בבקר ויחבש את חמורו וגו', ההוא בקר דאברהם הוה נהיה לקיימא עליהו בזכותיה. בדין זכותא דאברהם קיימא עליהו, ואזלו בשלם, ואשתזיבו מן דינא. בגין דההיא שעתא, קיימא עליהו דינא, לאתפרעא מנייהו. פר דזכותא דההוא בקר דאברהם, אגין עליהו. ואשתלחו מן דינא, דלא שליט עליהו בההוא זמנא.

כהוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוכי
ר' בניהו שמואלי שליט"א

רבי יהודה פתח, (שמואל ב כג) וכאור בקר יזרח שמש. דא הוא נהורא, דההוא בקר דאברהם. יזרח שמש, דא הוא שמשא דיעקב. דכתוב, (בראשית לב) ויזרח לו השמש. בקר לא עבות, דההוא בקר לאו איהו עבות כל פה, אלא מננה ממטר. ננה ממטר, איהו מטרא דאתי מסטרא דיעקב, דההוא מטרא אפיק דשא מארץ.

דבר אחר, וכאור בקר, בההוא נהירו דבקר דאברהם. (דף רג ע"ב) יזרח שמש, דא הוא יעקב. דנהירו דיליה, בנהירו דההוא בקר. בקר לא עבות, בגין דההוא בקר, לאו איהו חשוף, אלא נהיר. דהא בשעתא דאתי בקר, לא שלטא דינא כלל. אלא כלא נהיר, בסטרא דאברהם. מננה ממטר, דא הוא סטרא דיוסף הצדיק, דאיהו אמטיר על ארעא, לאפקא דשאה, וכל טיבו דעלמא.

אמר רבי שמעון, תא חזי, בשעתא דיליא עאל, ופריש גדפוי על עלמא, פמה גרדיני טהירין, זמיני לנפקא, ולשלטאה בעלמא. וכמה מאריהון דדינין, מתערין בכמה סטרין לזניהו, ושלטי על עלמא. פיון דאתי צפרא ונהיר, פלהו מסתלקי, ולא שלטי, וכל חד וחד עאל לדוכתיה, ותב לאתריה.

פמה דאת אמר, הבקר אור, דא בקר דאברהם. והאנשים שלחו, אליו מאריהון דדינא, דהווי שלטין בלילא. המה וחמוריהם (ס"א המה אינון מאריהון דדינא דקאמרן, וחמוריהם) אינון גרדיני נימוסין, דאתיין מסטרא דמסאבא. דלאו אינון קדישין, ולא שלטין, ולא אתחזון מבי אתי צפרא. ואינון מסטרא דאינון חמרי, גרדיני נימוסין דקאמרן.

דא לית לה דרגין עלאין. דלא אית (אית) בהו זמינא ושמאלא, רחמי ודינא. דרגין על דרגין קדישין, מסטרא דקדושה. ומסאבין, מסטרא דמסאבא. וכלהו דרגין על דרגין, אליו על אליו. ובכל אתר דבקר דאברהם אתער בעלמא, פלהו מתעברי, ולא שלטי. בגין דלית לון (ו"ח קיימא) לקיימא בסטר זמינא, אלא בסטר שמאלא. וקדשא בריך הוא עבד זממא ולילא, לאנהגא כל חד וחד לסטריה פדקא חזי ליה. זפאה חולקיהון דישראל, בעלמא דין, ובעלמא דאתי.

רבי חייא פתח ואמר, (מלאכי ג) וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפיה. תא חזי, זמין קדשא בריך הוא לאנהגא לון לישראל, ההוא שמשא, דגניו קדשא בריך הוא, מיזמא דאתברי עלמא. (דגניו קדשא בריך הוא) מקמי רשיעי דעלמא. פמה דכתוב, (איוב לח) וימנע מרשעים אורם.

וההוא נהורא גניו ליה קדשא בריך הוא. דכד נפק בקדמיתא, תוה נהיר מסיפי עלמא, ועד סייפי עלמא. פיון דאסתפל בדריה דאנוש ובדריה דמבול. ובדריה דפלגה, ובכל אינון חייבא. גניו ליה לההוא נהורא.

פיון דאתא יעקב, ואתדבק בההוא ממנא רברבא דעשו, ואפיש ליה בירכא דיליה, ותוה נכי. כדן מה כתוב, ויזרח לו השמש, מאן שמש, ההוא שמשא דגניו. בגין דאית ביה אסותא, לאתסאה ליה מארפובתיה, ולבתר אתסי בההוא שמשא. דכתוב, (בראשית לג) ויבא יעקב שלם, שלם בגופיה דאתסי.

ועל דא, זמין קדשא בריה הוא לגלאה תהוא שמשא, ולגנהרא ליה לישראל. דכתיב, וזרחת לכם יראי שמי שמש צדקה, מאי שמש צדקה. דא שמשא די'עקב, דאתסי ביה. ומרפא בכנפיה, דכתיבהו שמשא, יתסון פלהו. בגין דהא בזמנא דיקומון ישראל מעפרא, פמה חגרין וכמה סומין יהון בהון. וכדין קדשא בריה הוא ינהיר לון תהוא שמשא לגאתסאה בה. דכתיב ומרפא בכנפיה.

וכדין, יתנהיר תהוא שמשא, מסייפי עלמא, עד סייפי עלמא. ולישראל יהא אסוותא, ועמין עובדי עבודת פוכבים ומזלות ביה יתוקדון. אבל לישראל מה פתיב, (ישעיה נח) אז יבקע פשחר אורה וארכתה מהרה תצמח וחלה לפניך צדקה כבוד יי יאספה.

אהדרנא למילי קדמאי: וליוסף ילד שני בנים בטרם תבוא שנת הרעב וגו'. רפי יצחק פתח, (מכה ה) והיה שארית יעקב בגוים בקרב עמים רבים כטל מאת יי פרבים עלי עשב אשר לא יקנה לאיש ולא ייחל לבני אדם. תא חזי, בכל יומא ויומא, כד נהורא סלקא. אתער חד ציפרא באילנא דגנתא דעדן, וקרי תלת זמנין. ושרביטא יזדקת, וקרויא קרי בחיל, לבון אמרין, הורמני דבוריירי. מאן מנכון דחמי ולא חמי. דקיימא בעלמא, ולא ידעי על מה קיימי, לא משגיחין ביקרא דמאריהון. (דף רד ע"א) אורייתא קיימא קמייהו, ולא משתדלי בה. טב לון דלא יפרון, על מה יקומון בלא סבלתנו. ווי לון כד יתערון יומי דרע עליהו, ויטרדון להון מעלמא.

מאן אינון יומין דרע, אי סלקא דעתה דאינון יומי דסיבו, לאו הכי. דהא יומי דסיבו, אי זכה בבנין ובני בנין, יומי דטב אינון. מאן אינון יומין דרע, אלא אינון פמה דאתמר. דכתיב, (קהלת יב) וזכור את פוראיך בימי בחורותיך עד אשר לא יבאו ימי הרעה, לאו אינון יומין דסיבו. אלא רוא דמלה, כד פרא קדשא בריה הוא עלמא, פרא ליה באתוון דאורייתא. וכל את ואת עאלת קמיה, עד דאתקיימו בלהו אתוון באת בי"ת. וכל אינון אלפא ביתות דאתגלגלו אתוון, פלהו קיימי (בלהו) למברי עלמא.

פיון דאתגלגלו ואתחפרו תרין אתוון אלין ט"ר פחדא, סלקא טי"ת ולא אתיישבת, עד דנער בה קדשא בריה הוא. ואמר לה, טי"ת טי"ת, על מה את סלקא ולא אתיישבת בדוכתיך. אמרה קמיה. וכי עבדת לי למהוי את פרישא דטוב, דהא אורייתא פתח פי כי טוב. הוה אנא מתחפרא לאתיישבה באת רע.

אמר לה, תוב לאתריה, דהא את צריה לה. דהא בר נש דאנא בעי למברי בכון, תרווייכו אתפליל פחדא, ויתברי. אבל את לימינא, ואיהי לשמאלא. וכדין תבו ואתיישבו דא ברא כחדא. בההיא שעתא פריש לון קדשא בריה הוא, וברא לון לכל חד וחד, יומין ושנין ידיעו. אלין לימינא ואלין לשמאלא. אלין דמינא, אתקרון ימי הטוב, ואלין דשמאלא אתקרון ימי הרעה. ועל דא אמר שלמה, עד אשר לא יבאו ימי הרעה. דאלין מסחרין ליה לבר נש בחובוי דאיהו עביד. פיון דאתפרון יומין דטוב, ויומין דרע, כדין תבו ואתיישבו, לאתפללא בהו בבר נש.

ובגני כד אמר דוד, (תהלים מט) למה אירא בימי רע עון עקבי יספני. ימי רע ודאי. ורזא דא, אלין אקרוין ימי רעב, שנין דרעב, ואלין אקרוין ימי שבע, שני שבע.

ורזא דמלה, דלא לאפקא מבושא דברית קדישא, ביומי רעב, בשנת הרעב. ובגין כד יוסף דאיהו רזא דברית, סתים מבושיה בשנת הרעב. ולא יהב ליה דוכתא לאסגאה בעלמא. ודא בעי ליה לבר נש, דכד שלטא שנת הרעב, דיסתים מבושא דברית קדישא דיליה. בגין דלא יהב ליה דוכתא לאסגאה בעלמא.

רבי שמעון אמר, רזא דא איהו רזא עלאה. בההיא שנת הרעב, פיון דאיהו שלטא, בעי לאסתמא מבושיה. בגין דאי לא סתים ליה, גרים לאמשכא רוחא לההוא ולדא מההוא סטרא. ויהיב דוכתא לההוא סטרא למפשי בעלמא, סטרא דמסאבא בסטרא דקודשא. ותו רזא, דכתוב, (משלי ל) תחת שלש רגזה ארץ וגו'.

ובגין כד יוסף צדיקא, רזא דברית, סליק וסתים מבושיה, בשנת הרעב. דלא לאתערבא בהדה כלל, ולמיהב לה דוכתא. ומאן דאפתח מבושיה בההוא זמנא, עליה כתיב, (הושע ה) בני בגדו כי בני גרים ילדו עתה יאכלם וגו'. דהא אלין אקרוין בני גרים ודאי. בני בגדו ודאי. ובגין כד זכאה חולקהון דישראל קדישין, דלא אחלפו דוכתא קדישא, בדוכתא מסאבא.

ועל דא כתיב, וילוסף ילד שני בניו בטרם תבוא שנת הרעב. דהא מההוא זמנא דשלטא שנת הרעב, אסתים מבושיה וסליק מקוריה, דלא למיהב בגין לסטרא מסאבא, ולא לאחלפא דוכתא דקודשא, בדוכתא דמסאבא. ובעי בר נש לחפאה למאריה דקודשא, כד ייתי וישלוט, כדכתיב, (ישעיה ח) וחיפיתי לני המסתיר פניו מבית יעקב וקנייתי לו.

זכאין אינון צדיקיא, דינדעין אורחוי דקודשא בריה הוא, ונטרי פקודי דאורייתא למיהד בהו. דכתיב, (הושע יד) כי ישרים דרכי יי וצדיקים ילכו בם ופושעים יפשלו בם. וכתיב, (דברים ד) ואתם הדבקים בני אלהיכם חיים כלכם היום. (ד"א ל"ג וכתיב והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני (י) דהא, קדשא בריה הוא בעא לקדשא להו לישראל (דף רד ע"ב) ככלא ולא יהא לון בסטרא דמסאבא כלום) (תא חזי כד סטרא דא שלטא בעלמא לא אצטרף ליה לבר נש לאתחזאה בשוקא קמיה בגין דכיל לנוקא ואתייהיב ליה רשותא לחבלא. ותא חזי בעעקב מה כתיב ויאמר יעקב לבניו למה תתראו, דלא בעי לאתחזאה קמיה).

ובגין דא, קדשא בריה הוא אזהר להו לישראל לאתקדשא. (דאתמר) (ד"א דכתיב), והייתם קדושים כי קדוש אני מאן אני. דא קדשא בריה הוא, מלכות שמים קדישא. מלכותא אחרא דעובדי עבודת כוכבים ומזלות, אקרי אחר. דכתיב, (שמות לד) כי לא תשתחוה לאל אחר כי יי קנא שמו. ותא חזי, אני, שלטנו דעלמא דין, ועלמא דאתי, וכלא ביה תליא. אחר, סטרא מסאבא. אחר, סטרא אחרא בסטרא מסאבא, ושולטנו דיליה בהאי עלמא, ולית ליה בעלמא דאתי כלום. ובגין דא מאן דאתדבק בהאי אני, אית ליה חולקא בעלמא דין ובעלמא דאתי.

וּמֵאֵן דְּאִתְדַבֵּק בְּהַאי אַחַר, אִתְאַבֵּיד מִהֵוּא עֲלֵמָא, וְלִית לִיהּ חוּלְקָא בְּעֲלֵמָא דְאַתִּי. וְאִית לִיהּ
חוּלְקָא בְּהַאי עֲלֵמָא, בְּמִסְאָבוּ. בְּגִין דִּיהוּוּא מְלִכוֹ אַחְרָא עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת, כְּמָה
אֵינֵן תְּרִיסִין גְּרֵדִינִין מִמֵּנָן בֵּיהּ, לְשִׁלְטָאָה בְּהַאי עֲלֵמָא.

וּבְגִינֵי כְּה, אֵלִישַׁע אַחַר, דְּנַחַת וְאִתְדַבֵּק בְּהַאי דְרָגָא, אִתְטָרִיד מִהֵוּא עֲלֵמָא דְאַתִּי, וְלֹא אִתְיִיחַב
לִיהּ רִשׁוֹ לְמַהְדֵּר בְּתִיּוּבְתָא, וְאִתְטָרִיד מִהֵוּא עֲלֵמָא, וְעַל דָּא אַקְרִי אַחַר.

וּבְגִין כְּה בְּעֵי בַר נִשׁ לְאִתְפְּרָשָׁא מִכָּל סְטָרִין, דְּלֹא לְאִסְתְּאָבָא בְּהֵוּא סְטָרָא, לְמִזְפֵי בְּהַאי עֲלֵמָא
וּבְעֲלֵמָא דְאַתִּי. וְעַל דָּא, דָּא בְּרָכָה, וְדָא קִלְקָה. דָּא שְׁבַע, וְדָא רַעֲב. כְּלָא בְּהַפּוֹכָא דָּא מִן דָּא.
וְהָא אוֹקִימָנָא.

וּבְגִין כְּה, בְּהֵוּא זְמָנָא דְשִׁנַּת הָרַעֲב, לִית לִיהּ לְבַר נִשׁ לְאִתְחַזָּאָה בְּשׁוּקָא, וְלֹא לְאִפְתָּחָא מִבּוּעִיָּה
לְאוּלְדָא, לְמִיחַב בְּגִין לְאֵל אַחַר, וְהָא אִתְמַר.

זְפָאָה אִיהוּ בַר נִשׁ דְּאִסְתְּמַר לְמִיחָהּ בְּאַרְחָ קְשׁוּט, וְלֹאִתְדַבֵּקָא בְּמֵאֲרִיָּה תְדִירָה. דְּכִתִּיב, (דְּבָרִים
י) וּבֹו תִדְבֹק. (וּכְתִיב, אֵת יי אֱלֹהֶיךָ תִירָא אֲתוֹ תַעֲבֹד וּבֹו תִדְבֹק) וּבְשִׁמּוֹ תִשְׁבַּע, וּבֹו תִשְׁבַּע, לֹא כְתִיב, אֲלֹא
וּבְשִׁמּוֹ. מֵאִי תִשְׁבַּע, כְּמָה דְאוֹקִימָנָא, לְמַהְיִי מִתְדַבֵּק בְּרָזָא דְמַהִימְנוּתָא.

שְׁבַעַה דְרָגִין לְעֵילָא עֲלֵאִין עַל כְּלָא, רָזָא דְשְׁלִימוֹ דְמַהִימְנוּתָא. וְרָזָא דְשְׁבַעַה דְרָגִין דְלִתְתָא
מִנְיָהּ, דְאֵינֵן חַפּוּרָא חַד, וְקִשׁוּרָא חַד, אֵלִין בְּאֵלִין, לְמַהְיִי כְּלָהוּ חַד. וּבְגִין כְּה כְתִיב, (מְלָכִים א
ח) שְׁבַעַת יָמִים וְשְׁבַעַת יָמִים אֲרַבְעָה עָשָׂר יוֹם. וְכִלָּא חַד, וְקִשׁוּרָא חַד, וְעַל דָּא כְתִיב וּבְשִׁמּוֹ
תִשְׁבַּע, מְלַעֲיָלָא וּמִתְתָא. זְפָאָה אִיהוּ (נ"א מָאן דְזָכִי לְאִתְדַבֵּקָא בֵּיהּ בְּקִדְשָׁא בְרִיָּהּ הוּא כְדָקָא
יֵאוֹת. זְפָאָה הוּא בְּעֲלֵמָא דִין וּבְעֲלֵמָא דְאַתִּי. דְקִדְשָׁא בְרִיָּהּ הוּא פְתַח לִיהּ אוּצְרִין טָבִין קְדִישִׁין
בְּשַׁעְתָּא דְאַצְטְרִיָּה לְקַבְּלָא צְלוֹתָא כְּמָה דְאַתְּ אָמַר).

(נ"א וּמֵאֵן דְמַיְחַד אֵלִין בְּאֵלִין, עֲלִיָּה כְתִיב), (דְּבָרִים כח) פְּתַח יי לָךְ אֵת אוּצְרוֹ הַטּוֹב אֵת הַשְּׁמַיִם, אֵלִין אוּצְרִין
דְלַעֲיָלָא וְתִתָּא. שְׁבַעַת יָמִים וְשְׁבַעַת יָמִים כְּלָהוּ חַד. דְכְתִיב, אֵת אוּצְרוֹ הַטּוֹב אֵת הַשְּׁמַיִם. אוּצְרוֹ
חַד, וְאִיהוּ אֵת הַשְּׁמַיִם. (זְכָרִיָּה ד) שְׁבַעַה וְשְׁבַעַה מוּצְקוֹת, וְאֵינֵן חַד.

רַבִּי חֲזִיָּא וְרַבִּי יוֹסִי הוּוּ אֲזִיל בְּאַרְחָא, אֲדִהְכִי חֲמוֹ חַד בַּר נִשׁ דִּיהוּוּ אִתִּי, מִתְעַטֵּף בְּעַטְפוּפָא
דְמַצְוָה וּכְלִי זַיִנִין קְטוּרִין תַּחֲוֹתוּי. אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, בַּר נִשׁ דִּין, חַד מִתְרִין אִית בֵּיהּ. אוּ זְפָאָה
שְׁלִים אִיהוּ, אוּ לְרַמָּאָה (אֵת) בְּנֵי עֲלֵמָא אִיהוּ.

אָמַר לִיהּ רַבִּי יוֹסִי, הָא חֲסִידֵי עֲלִיּוֹנִין אָמְרוּ, הוּי דִן לְכָל בַּר נִשׁ לְזָכוּ. הָא תְנִינָן, בַּר נִשׁ דְנִפְיָק
לְאַרְחָא, יִתְכַוֵּן לְתַלַּת מְלִין. לְדוּרוֹן, לְקַרְבָּא, לְצְלוֹתָא. מְנַלָּן מִיַּעֲקֹב, דְהָא לְתַלַּת אֵלִין אִתְכַוֵּן,
וְזַרְיָ גְרַמִּיָּה לְדוּרוֹן, לְקַרְבָּא, לְצְלוֹתָא. וְהַאי בַר נִשׁ, אֲזִיל בְּאַרְחָא אִיהוּ. הָא בֵּיהּ עַטְפוּפָא דְמַצְוָה,
לְצְלוֹתָא. וְהָא בֵּיהּ כְּלִי זַיִנִין, לְקַרְבָּא. כִּיּוֹן דִּתְרִין אֵלִין אִית בֵּיהּ, תְּלִיתָאָה לֹא לְמַרְדָּף אֲבַתְרָה.

כד קריב לגבייהו, יתבו ליה שלם ולא אתיב לון. אמר רבי חייא, הא חד מאינן (דף רה ע"א) תריין, דאתחזיין למהוי ביה לית ביה, דהא לא אתקין גרמיה לדורון, ובדורון שלמא כליל ביה. אמר רבי יוסי, דילמא איהו משתדל בצלותיה, או מרחיש תלמודיה בגין דלא יעקר ליה.

אזלי בחדא, ולא מליל ההוא בר נש בתדייהו. לבתר אשתמיטו רבי חייא ורבי יוסי ואשתדלו באורייתא. פיון דחמא ההוא בר נש דהוה משתדלי באורייתא, קריב לגבייהו ויהיב לון שלם.

אמר לון, רבותי, במה חשדתון לי, כד יתביתו לי שלם, ולא אתיבנא לכו. אמר ליה רבי יוסי, דילמא צלותא הוית אמר, או מרחיש בתלמודך. אמר לון, קדשא בריך הוא ידין לכו לבך זכו.

אבל אימא לכו. יומא חד הוינא אזיל בארחא, אשכחנא חד בר נש, ואקדימנא ליה שלם. וההוא גברא הוה לסטים, וקם עלי, וצער לי. ואלמלא דאתתקפנא ביה אצטערנא. מההוא יומא נדרנא, דלא לאקדמא שלם, בר לבר נש זפאה. אלא אי ידענא ביה בקדמיתא, בגין דיקיל לצערא לי, ויתתקף בי בחילא. בגין דאסיר לאקדמא שלם לבר נש חייבא. דכתיב, (ישעיה מט) אין שלום אמר יי לרשעים.

וההיא שעתא דחמינא לכו, ויתביתו לי שלם ולא אתיבנא לכו. חשידנא לכו. בגין דלא חמינא בכו מצוה דאתחזי לבר. והוינא כמו בן מהדר תלמודאי. אבל השתא דחמינא בכו דאתון זפאין, הא ארחא מתתקנא קדמי.

פתח ואמר, (תהלים עג) מזמור אדף טוב לישראל אלהים לברי לבב. תא חזי, קדשא בריך הוא עבד ימינא ועבד שמאלא, לאנהגא עלמא. חד אקרי טוב וחד אקרי רע. ובתריין אלין אתפליל בר נש, ואתקריב בכלא.

וההוא רע דאיהו שמאלא, אתפלילו ביה עמין עובדי עבודת פוכבים ומזלות, ואתיהיב פסטרא דלהון. בגין דאינן ערלי לבא, וערלי בשרא, ולאסתאבא ביה. אבל בישראל מה כתיב, אדף טוב לישראל.

ואי תימא לבלהו, לאו. אלא לאינן דלא אסתאבי בתדי ההוא רע. דכתיב, לברי לבב. בגין דדא טוב ודא רע. טוב לישראל בלחודייהו, ורע לעמין עובדי עבודת פוכבים ומזלות. אדף טוב לישראל, בגין לאדבקא ביה. ובהאי אתדבקו ישראל, ברזא עלאה, ברזא דמחיימנותא, למהוי כלא חד.

אמר רבי יוסי, זפאין אנו, דלא שבשנא בך. והא קדשא בריך הוא שדרך לגבן. אמר רבי יוסי, בגין דטוב הוא לישראל, ישראל אית לון חולקא בעלמא דין ובעלמא דאתי. למחמי עינא בעינא חיוזו יקרא. במה דכתיב, (ישעיה נב) פי עין בעין יראו בשוב יי ציון. פרוך יי לעולם אמן ואמן: (ע"כ פרשת מקץ).

פרשת ויגש אליו

ויגש אליו יהודה וגו', רפי אלעזר פתח, (ישעיה סג) כי אתה אבינו כי אברהם לא ידענו וישראל לא יפירו אתה ה' אבינו גואלנו מעולם שמה. האי קרא אוקמוה, אבל תא חזי, פד ברא קדשא בריה הוא עלמא, פל יומא ויומא, עבד עבדתא כדקא חזי. בכל יומא ויומא כמה דאצטריה. פיון דאתא יומא שתיתאה ואצטריה למברי אדם, אתת אורייתא קמיה. אמרה (כמי קדשא בריה הוא). האי אדם דאת (דף רה ע"ב) בעי למברי, זמין הוא לארנא קמה. אלמלא לא תאריה רוגזיה, טב ליה דלא יתברי. אמר לה קדשא בריה הוא, וכי למנא אתקרינא ארז אפים.

אלא, פלא באורייתא אתברי, וכלא באורייתא אשתכלל. בגין דעד לא ברא קדשא בריה הוא עלמא, אתון פל אתון קמיה, ועאלו כל חד וחד למפרע.

עאלת תי"ו. אמרה קמיה, רעיתיה למברי בי עלמא, אמר לה לאו, דבך זמינן פמה צדיקנא למימת, דכתיב, (יחזקאל ט) והתוית תיו על מצחות האנשים וגו'. ותנינן, דכתיב ומקדשי תחלו. אל תקרי ממקדשי, אלא ממקדשי. ובגין כך עלמא לא יתברי בה.

עאלו תלת אתון, שי"ז, קו"ף, רי"ש, פל חד וחד בלחודי. אמר להו קדשא בריה הוא, לאו אתון כדאי למברי ככו עלמא, דהא אתון אתון דאתקרי ככו שקר, ושקר לאו איהו כדאי למימם קמאי, והא אוקמוה.

ועלו פ"א עד"י, וכן פלהו, עד דמטו אתון לאת כ"ף. פיון דנחת כ"ף מעל בתרא, אזדעעו עלאי ותתאי וכו', עד דאתקיים פלא באת בי"ת, דאיהו סימן ברכה, וביה אשתכלל עלמא ואתברי.

ואי תימא, דאל"ף איהו רישא דכל (אינון) אתון, (לאו) יאות איהו. אלא בגין דאתקרי ביה ארור (ובגין דאתקרי בה ארו). ובגין דא לא אתברי ביה עלמא, אף על גב דאל"ף איהו את דרזא עלאה. בגין דלא למיהב דוכתא לסטרא אחרא דאקרי ארו, לא אתברי ביה עלמא. ואשתכלל בבית עלמא, וביה אתברי.

תא חזי, כי אתה אבינו, בגין דהאי עלמא, בהאי דרזא אשתכלל ואתברי. ובר נש ביה אתברי, ונפק לעלמא. כי אברהם לא ידענו, דהא אף על גב דביה קיומא דעלמא. לא אשתדל עלן, כמה דאשתדל על ישמעאל. דאמר, (בראשית יז) לו ישמעאל יהיה לפניך. וישראל לא יפירו, בגין דכל ברכאן דאצטריה לברכא לבנו, שבק להאי דרזא לברכא בלהו.

אתה ה' אבינו, דהא אנת קיימא עלן תדיר לברכא, ולאשגחא עלן, כאבא דאשגח על בגין בכל מה דאצטריה לון. גואלנו מעולם שמה, דהא אנת הוא גואל, דהכי אתקרי המלאך הגואל. ודא גואלנו מעולם שמה, שמה ודאי. תנינן, איז מפסיקין בין גאולה לתפלה, כמה דלא מפסיקין בין תפלה של יד לתפלה של ראש. דבעי למחזי דכלא חד, והא אוקמוה.

רבי יצחק ורבי יהודה הוו יתבי ליליא חד ולעאן באורייתא. אמר רבי יצחק לרבי יהודה, הא תנינן דכד פרא קדשא בריה הוא עלמא, עבד עלמא תתאה פגוונא דעלמא עלאה. וכלא דא לקבל דא. (ד"א צ"ן זה בגין למחוי דא לקבל דא) ואיהו יקרניה לעילא ותתא.

אמר רבי יהודה, הכי הוא ודאי. וברא אדם על פלא, הדא הוא דכתיב, (ישעיה מ) אנכי עשיתי ארץ ואדם עליה בראתי. אנכי עשיתי ארץ ודאי. מאי טעמא עשיתי ארץ, בגין דאדם עליה בראתי, דאיהו קיומא דעלמא, למחוי כלא בשלימו חד.

פתח ואמר, (ישעיה מב) פה אמר האל ה' בורא השמים ונוטיהם רוקע הארץ וצאצאיה נותן נשמה לעם עליה ורוח להולכים בה. האי קרא אוקמוה, אבל, פה אמר האל ה' בורא השמים ונוטיהם, דא קדשא בריה הוא לעילא לעילא. דאיהו בורא השמים, ואתקין ליה תדיר בכל זמנא. רוקע הארץ וצאצאיה, דא ארעא קדישא, צורא דחיי. נותן נשמה לעם עליה. (הארץ) דא היא דיהבה נשמה וגו'.

אמר רבי יצחק, כלא איהו לעילא, דהא מתמן נפקא נשמתא דחיי להאי ארץ. והאי ארץ, נקטא נשמתא למייהב לכלא. בגין דההוא נהר דנגיד ונפיק, איהו יחייב ועייל נשמתין להאי ארץ, ואיהו נקטא לון ויהבא לכלא.

תא חזי, כד פרא קדשא בריה הוא ליה לאדם, אנכיש עפריה מארבע סטרין דעלמא. ועבד גרמיה באתר דמקדשא לתתא, ואמשיד עליה נשמתא דחיי מבי מקדשא לעילא.

ונשמתא איהי כלילא בתלת דרגין, ועל דא (דף רו ע"א) תלת שמחן אינון לנשמתא, פגוונא דרזא עלאה. נפ"ש, רו"ח, נשמ"ה. נפש, הא אוקמוה דאיהי תתאה מפלא. רוח, איהו קיומא דשלתא על נפש, ואיהו דרגא עלאה עליה, לקיימא עליה בכלא כדקא חזי. נשמה, איהי קיומא עלאה על פלא, ושלטא על פלא, דרגא קדישא עלאה על פלהו.

ואלין תלת דרגין, פלילן בהו בבני נשא, לאינון דקאן לפולחנא דמאריהון. דהא בקדמיתא אית ביה נפש, ואיהו תקוונא קדישא לאתקנא בה פר נש. פיון דאתי בר נש לאתדפאה בהאי דרגא, אתתמן לאתעטרא ברוח. דאיהו דרגא קדישא דשריא על נפש לאתעטרא ביה פר נש, ההוא דזכי.

פיון דאסתלק בהו, בנפש ורוח, ועאל ואתתמן בפולחנא דמאריה פדקא יאות. פדן שריא עליה נשמה. דרגא עלאה קדישא, דשלטא על פלא. בגין לאתעטרא בדרגא עלאה קדישא. וכדין איהו שלימא דכלא, שלימא בכל סטרין, למזבי בעלמא דאתי. ואיהו רחמא דקדשא בריה הוא, כמה דאת אמר, (משלי ח) להנחיל אוהבי יש. מאן אינון אוהבי, אלין אינון דנשמתא קדישא בהו.

אמר רבי יהודה, אי הכי הא כתיב, (בראשית ז) כל אשר נשמת רוח חיים באפיו וגו'. אמר ליה, הכי הוא ודאי. דהא לא אשתאר בהו.

כתוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוקי
ר' בנימו שמואל שליט"א

השלמה מההשמטות (סימן כ)

כל אשר נשמת רוח חיים באפיו מפל אשר בחרבה מתו. שאל רבי חייא לרבי אבא אמרתון
דנשמתא לא עיילא כבר נש עד דאסתפלת בפולחנא דקודשא בריה הוא וכדין ליהוי ליה תהיא
נשמתא. ואמרתון דנשמתא היא קדישא מעליא על כלא אם פן מאי הוא דאמר קרא כל אשר
נשמת רוח חיים וגו', הואיל ותהיה להו נשמתא, תהיה להו לאשתזבא. לא תהיה בידיה.

אתו שיילוה לר' אלעזר ברבי שמעון אמר להו בך הוא, והא קרא מסייע ליה דתכי אמר אבוי
(אבא), דכי אתא טופנא לא חזא (תוה) בר נש דינעביד קדשא בריה הוא בגיניה, אלא נח. וזכותיה
לא תהא אלא לאגנא עליהון ועל פתיהון דלא תהא זכותיה כל כה לאגנא על כל דרא ואינון דהו
זכאי בקדמיתא כגון חנוף ירד דהו להו נשמתא קדישא, וחזיין למעבד קדשא בריה הוא
בגיניהון בחרבה מתו. והיינו דאמר כל אשר נשמת רוח חיים באפיו אינון דנשמתא קדישא תהא
בהון ולא תימא דעל אינון דהו בטופנא אמר, אלא אתא קרא ואמר מפל אשר בחרבה מתו:
(עד כאן מההשמטות)

מפל אינון דהו בהו נשמתא קדישא. כגון חנוף, ירד וכלהו צדיקיא, בגין לאגנא על ארעא, דלא
ישתצי בגיניהו. הדא הוא דכתיב, כל אשר נשמת רוח חיים באפיו מפל אשר בחרבה מתו.
כבר מתו ואסתלקו מעלמא, ולא אשתאר מנהון מאן דיגין על עלמא ביהוה זמנא.

תא חזי, כלא אינון דרגין, אלין על אלין. נפ"ש, רוח"ה, נשמת"ה. דרגא על דרגא. נפש בקדמיתא,
ואיהי דרגא תתאה כדקאמרן. רוח לבתה, דשריא על נפש וקיימא עליה. נשמה, דרגא דסלקא
על כלא, ואוקמוה.

נפש, דא נפש דוד, ואיהי דקיימא לקבלא נפש מההוא נהר דנגיד ונפיק. רוח, דא רוח דקיימא
עליה דנפש, ולית קיימא לנפש אלא ברוח. ודא איהו רוח דשריא בין אשא ומיא, ומדכא אתון
האי נפש.

רוח, קיימא בקיימא דדרגא אוחרא עלאה דאקרי נשמה, דהא מתמן נפקי נפש ורוח. מתמן
אתון רוח. וכד נטיל רוח, כדין נטלא נפש, וכלא חה. ואתקריבו דא בדא. נפש אתקריב ברוח,
ורוח אתקריב בנשמה, וכלא חה.

תא חזי, ויגש אליו, תקרובתא דעלמא בעלמא, לאתחדא דא בדא למתוי כלא חה. בגין דיהודה
איהו מלך ויוסף מלך. אתקריבו דא בדא, ואתאחידו דא בדא.

רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים מח) כי הגה המלכים נועדו, דא יהודה ויוסף. בגין דתרווייהו מלכים,
ואתקריבו דא בדא לאתנובחא תרווייהו כחדא. בגין דיהודה אתערב ביה בבנימין, ותהא ערב
לגביה דאבוי ביה, בהאי עלמא ובעלמא דאתי. ועל דא אתקריב קמיה דיוסף, לאתנובחא עמיה
על עסקא דבנימין, דלא למתוי בנהוי בהאי עלמא ובעלמא דאתי. כמה דאת אמר, (בראשית מג)

כתוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוכי
ר' בניהו שמואלי שליט"א

אָנְכִי אֶעְרְבֶנּוּ מִיַּדִּי תִבְקָשׁוּנּוּ אִם לֹא תִבְיָאוּתִיו אֵלָיָהּ וְהַצַּגְתִּיו לְפָנֶיהָ וְחֲטָאתִי לָךְ כָּל הַיָּמִים.
בְּהֵאֵי עֲלָמָא וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי.

וְעַל דָּא, כִּי הֵנּה הַמְּלָכִים נֹעְדוּ עִבְרוּ יַחְדָּיו, אֲתַרְגִּיזוּ בְּחֲדָא, וְאֲתַרְגִּיזוּ דָא בְּדָא בְּגִינֵיהּ דְּבַנְיָמִין.
מַה כְּתִיב, הֵמָּה רָאוּ כֵן תִּמְהוּ נִבְהַלּוּ נַחְפְּזוּ רַעְדָה אַחְזָתָם שָׁם, לְכָל אֵינּוֹן דְּהוּוּ תַמְזָן. (לְכַלְהוּ שְׂאָר
שְׁבִטִין דְּהוּוּ תַמְזָן).

חֵיל כִּינְיָדָה, בְּגִין דְּהוּוּ דְּחֵלִין, לְקַטְלָא וְלֹאֲתַקְטְלָא, וְכֹלָא בְּגִינֵיהּ דְּבַנְיָמִין. (ד"א צִיין זֶה מַה כְּתִיב כֵּן תִּמְהוּ
נִבְהַלּוּ נַחְפְּזוּ וְכֹלָא בְּגִינֵיהּ) דְּהָא יוֹסֵף אֲזַדְבֵּן בְּגִינֵיהּ דִּיהוּדָה, וְאֲתַאֲבִיד מֵאֲבוּי. וְהִשְׁתָּא אֲתַעְרַב בֵּיהּ
בְּבַנְיָמִין, וְדְחֵיל דְלָא יִתְאַבִּיד. וּבְגִין כֵּן וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה.

דְּבַר אַחֵר, כִּי הֵנּה הַמְּלָכִים נֹעְדוּ, דָּא יְהוּדָה וַיֹּסֵף, (דף רו ע"ב) דְּאֲזַדְמַנּוּ לְאֲתוּפְחָא דָּא עִם דָּא,
לְאֲתוּפְחָא תַרְנוּיֵיהּ כְּחֲדָא. בְּגִין דִּיהוּדָה תָּוּה מְלָךְ, וַיֹּסֵף תָּוּה מְלָךְ, וְתַרְנוּיֵיהּ אֲתוּ כְּחֲדָא
לְאֲתוּפְחָא דָּא עִם דָּא. דָּא עַל בְּנִימָן, וְדָא עַל בְּנִימָן.

כִּי הֵנּה הַמְּלָכִים, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, רְזָא דְמַהִימְנוּתָא חֲכָא, דְּהָא כַד רַעוּתָא אֲשַׁתְּפַח, וְקַשׁוּרָא
אֲתַעְטַר בְּחֲדָא, כְּדִין תַרְיָן עֲלָמִין מִתְקַשְׁרִין כְּחֲדָא וְאֲזַדְמַנּוּ בְּחֲדָא. דָּא לְאֲפִתְחָא אוֹצְרָא, וְדָא
לְלַקְטָא וְלִמְכַנֵּשׁ בְּגִינֵיהּ. וְכִדִּין כִּי הֵנּה הַמְּלָכִים נֹעְדוּ, תַרְיָן עֲלָמִין קַדִּישִׁין, עֲלָמָא עֲלָאָה וְעֲלָמָא
תַתְּאָה.

עִבְרוּ יַחְדָּיו, רְזָא דְמְלָךְ, דְּכַד מִתְחַבְּרִין כְּחֲדָא, כְּדִין עִבְרוּ יַחְדָּיו. בְּגִין דְּכָל חֵיבִין דְּעֲלָמָא לֹא
אֲתַעְבְּרִין לְאֲתַפְפֵּיא, עַד דְּמִתְחַבְּרִין כְּחֲדָא. כְּדִכְתִּיב, (מִיכָה ז') וְעוֹבֵר עַל פִּשְׁעֵי. וְעַל דָּא עִבְרוּ יַחְדָּיו.
עִבְרוּ, אֵינּוֹן חוֹבִין אֲתַפְּפֵרוּ. בְּגִין דְּהָא כְּדִין כָּל אַנְפִּין נְהִירִין, וְכָל חוֹבִין אֲתַעְבְּרוּ.

רַבִּי חֵיָא אָמַר, רְזָא דָּא בְּתַקוּנָא דְקַרְבְּנָא אִיהוּ. דְּהָא כַד קַרְבְּנָא אֲתַקְרִיב וְכֹלָא מְסַתְּפָקִין, וְכָל
חַד וְחַד כְּדָקָא חֲזִי לֵיהּ, כְּדִין אֲתַקְשֵׁר כְּחֲדָא. וְכָל אַנְפִּין נְהִירִין, וְקַשׁוּרָא חַד אֲשַׁתְּפַח.
וְכִדִּין הַמְּלָכִים נֹעְדוּ וְאֲזַדְמַנּוּ כְּחֲדָא, לְכַפְרָא עַל חוֹבִין, לְאֲעַבְרָא עֲלֵיהּ. וְכִדִּין הַמְּלָכִים נֹעְדוּ,
וְאֲתַקְשְׁרִין כְּחֲדָא. עִבְרוּ יַחְדָּיו, לְאֲנַתְרָא כָּל אַנְפִּין, וְלִמְהוּי כְּלָא רַעוּתָא חֲדָא.

הֵמָּה רָאוּ כֵן תִּמְהוּ, סִלְקָא דְעַתְדָּא דְאֵינּוֹן מְלָכִים. אֵלָּא אֵלִין מְאָרִיהוֹן דְּדִינִין, דְּחֲדָוּהָ דְלַהוֹן
לְמַעַבְדַּד הַחֵוּא דִינָא דְאֲתַפְקְדוּ עֲלֵיהּ. וְכִדִּין, כַּד מְלָכִים אֲזַדְמַנּוּ תַרְנוּיֵיהּ בְּרַעוּתָא חֲדָא, כְּדִין
הֵמָּה רָאוּ הַחֵוּא רַעוּתָא דְתַרְיָן עֲלָמִין. כֵּן תִּמְהוּ נִבְהַלּוּ נַחְפְּזוּ, בְּגִין דְּכַלְהוּ מְאָרִי דְּדִינָא אֲתַפְפֵּיין
וּמִתְעַבְּרִין מֵעֲלָמָא, וְלֹא יְכָלִי לְשַׁלְטָאָה. וְכִדִּין מִתְעַבְּרִין קַיִמִיהוֹן, מְעַבְּרִין שְׁלִטְנָהוֹן.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה. מָאִי טַעְמָא יְהוּדָה, בְּגִין דְּהָכִי אֲעֻטְרִיהּ, דְּאִיהוּ עַרְב. כְּמָה דְאַתְּ
אָמַר, כִּי עֲבָדְךָ עַרְב אֶת הַנְּעֵר. וְרְזָא דְמְלָךְ, יְהוּדָה וַיֹּסֵף חֲכִי אֲעֻטְרִיכוּ לְאֲתַקְרָבָא כְּחֲדָא. בְּגִין
דִּיֹּסֵף אִיהוּ צַדִּיק, יְהוּדָה אִיהוּ מְלָךְ. וְעַל דָּא וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה. בְּגִין דְּקוֹרְבָא דְלַהוֹן דְּאֲתַקְרִיבוּ
כְּחֲדָא, גָּרַם כְּמָה טְבִין לְעֲלָמָא. גָּרַם שְׁלָמָא לְכַלְהוּ שְׁבִטִין. גָּרַם שְׁלָמָא בִּינֵיהּ. גָּרַם לְיַעֲקֹב

דַּאֲתַקְנִים רוּחָא דִּילִיה. פְּמַה דַּאֲתַּ אָמַר, (בראשית מה) וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב אַבְיָהֶם. וְעַל דָּא קָרִיבּוּ דְדָא
עִם דָּא אַצְטְרִיד, בְּכֻלְהוּ סְטָרִין לְעִילָא וַתַּתָּא.

רַבִּי אַבְא פְּתַח וְאָמַר, (תהלים מח) יִפְה נֹף מְשׁוּשׁ כָּל הָאָרֶץ הֵר צִיּוֹן יִרְבְּתִי צַפּוֹן קְרִית מְלֶךְ רַב.
הַאי קָרָא רָזָא דְמַהִימְנוּתָא אִיהוּ. יִפְה נֹף, דָּא אִיהוּ יוֹסֵף הַצַּדִּיק, דְּכַתִּיב בִּיה, וַיְהִי יוֹסֵף יִפְה
תַּאֲר וַיִּפְה מְרָאָה. מְשׁוּשׁ כָּל הָאָרֶץ, אִיהוּ חֲדוּדָא וַחֲדוּ לְעִילָא וַתַּתָּא. הֵר צִיּוֹן יִרְבְּתִי צַפּוֹן, בְּגִין
דְּבַחֻלְקִיָּה קָאִים מִשְׁבְּנָא דְשִׁילָה, הֵר צִיּוֹן דָּא יְרוּשָׁלַם. יִרְבְּתִי צַפּוֹן, הָכִי הוּא וַדָּאי לְעִילָא וַתַּתָּא.
קְרִית מְלֶךְ רַב, אַתְר אִיהוּ מְתַקְנָא, לְקַבֵּיל מְלֶךְ רַב, דָּא מְלַבָּא עֲלָאָה דְכֻלָּא, קַדְשׁ הַקְּדוּשִׁים. דְּהָא
מִתַּמְּן אַתְּיָא כָּל נְהִירוּ וְכָל בְּרַכָּאן וְכָל חֵידוּ דְכֻלָּא. דְּהָא מִתַּמְּן נְהִרִין כָּל אַנְפִּין, וְכִי מְקַדְשָׁא
אַתְבְּרָכָא מִתַּמְּן. וְכַד אִיהִי מִתְבְּרָכָא, מִתַּמְּן נְבָקִי בְּרַכָּאן לְכָל עֲלָמָא, דְּהָא כָּל עֲלָמָא מִתַּמְּן
אַתְבְּרָכָא.

רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יוֹסִי אַעְרְעוּ בְּכַפֵּר חֲנִין. עַד דְּהוּוּ יִתְבִּי בִּי אוֹשְׁפִיזִיָּהוּ, אַתָּא חַד בְּר נֶשׁ וְחַד
מְטוּלָא דְחַמְרָא קַמִּיה וְעָאֵל בְּבִיתָא. אַדְהֵכִי, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי יוֹסִי, הָא תְּנִינָן, דְּדוּד מְלַבָּא
הָוָה מִתְנַמְנֵם פְּסוּם, וְשִׁינְתִּיה זְעִיר, חֵידָּ הָוָה קָם בְּפִלְגוּת לִילָא. הַאי שְׁעוּרָא זְעִיר אִיהוּ וְלָא הָוָה
אַתְעַר אֲפִילוּ בְּתַלְתּוֹת לִילָא.

אָמַר לִיה, בְּשַׁעֲתָא דְעָאֵל לִילָא, הָוָה יְתִיב עִם כָּל רַבְרַבִּי בִּיתִיה וְדָאִין דִּינָא, וְעָסִיק בְּמַלְי
דְּאוּרִיָּתָא. וְלְבַתֵּר הָוָה נָאִים שִׁינְתִּיה עַד פִּלְגוּת לִילָא, וְקָם בְּפִלְגוּת לִילָא וְאַתְעַר, וְאַשְׁתַּדֵּל
בְּפּוֹלְחָנָא דְמֵאֲרִיָּה, בְּשִׁירִין וְתוֹשְׁבָחוֹן.

אַדְהֵכִי אָמַר (ד' ט"ז ע"א) הַהוּא בְּר נֶשׁ, וְכִי הַאי מְלָה דְקַאמְרִיתוּ, הָכִי הוּא. רָזָא דְמְלָה הַכָּא, דְּהָא
דוּד מְלַבָּא חֵי וְקָנִים לְעֵלָם וְלְעֵלְמֵי עֲלְמִין. וְדוּד מְלַבָּא הָוָה נְטִיר כָּל יוֹמוֹי דְלָא יִטְעֵם טַעַם מִיתָה.
בְּגִין דְּשִׁינְתָּא חַד מִשְׁתִּין בְּמִיתָה אִיהוּ. וְדוּד בְּגִין דְּיֻכְתְּיָה דְאִיהוּ חֵי, לָא הָוָה נָאִים אֶלָּא שִׁתִּין
נְשָׁמִי. דְּעַד שְׁתִּין נְשָׁמִי חֶסֶר חַד, אִיהוּ חֵי. מִתַּמְּן וְלַהֲלָאָה, טַעַם בְּר נֶשׁ טַעַמָּא דְמוֹתָא, וְשָׁלִיט
בִּיה סְטָרָא דְרוּחַ מְסֻאָבָא.

וְדָא הָוָה נְטִיר דוּד מְלַבָּא, דְלָא יִטְעֵם טַעַמָּא דְמוֹתָא, וְשָׁלִיט (ס"א דְלָא יִשְׁלִיט) בִּיה סְטָרָא דְרוּחָא
אַחְרָא, בְּגִין דְּשְׁתִּין נְשָׁמִי חֶסֶר חַד, אִיהוּ רָזָא דְחַיִּים דְלְעִילָא. עַד שְׁתִּין נְשָׁמִי, דְאִינּוֹן שְׁתִּין (ד"א
ל"ג חֶסֶר חַד נְשָׁמִי) נְשָׁמִי עֲלָאִין, וְאִילִין רָזָא דְלַחוּן, דְּתַלְגִּין בְּחוּן חַיִּי וּמְפָאן וְלַתַּתָּא, רָזָא דְמוֹתָא הוּא.
וְעַל דָּא, דוּד מְלַבָּא הָוָה מְשַׁעַר שְׁעוּרָא דְלִילָא, בְּגִין דִּיתְקַנִּים בְּחַיִּים, דְלָא יִשְׁלוּט בִּיה טַעַמָּא
דְמוֹתָא. וְכַד אַתְפְּלִיג לִילָא, הָוָה דוּד מִתְקַנִּים בְּאַתְרִיָּה. בְּגִין דְּכַד אַתְעַר פִּלְגוּ לִילָא וְכַתְרָא
קַדִּישָׁא אַתְעַר, בְּעָא דְלָא לֹאשְׁבַּחָא לִיה לְדוּד מִתְקַשֵּׁר בְּאַתֵּר אַחְרָא, בְּאַתֵּר דְמוֹתָא.

בְּגִין דְּכַד אַתְפְּלִיג לִילָא וְקַדוּשָׁה עֲלָאָה אַתְעַר, וְכַר נֶשׁ דְנָאִים בְּעַרְסִיה וְלָא אַתְעַר לֹאשְׁבַּחָא
בִּיקְרָא דְמֵאֲרִיָּה. הָא אִיהוּ אַתְקַשֵּׁר בְּרָזָא דְמוֹתָא וּמִתְדַבֵּק בְּאַתֵּר אַחְרָא, וְעַל דָּא דוּד מְלַבָּא הָוָה

קאים לאַשְׁגָּחא בִּיקְרָא דְמֵאֲרִיָּה תְּדִירָה. חֵי לְגַבֵּי חַי, וְלֹא נָאִים בְּשִׁינְתָּא לְטַעְמָא טַעְמָא דְמוֹתָא.
וּבְגִין כֵּהּ, הָוָה מִתְנַמְנֵם פְּסוּם שְׁתִּין נְשָׁמִי, וְלֹא בְּשָׁלִימוּ.

אָתוּ רַבִּי יְהוֹנָדָה וְרַבִּי יוֹסִי וְנִשְׁקוּדָה, אָמְרוּ לֵיהּ, מַה שְׁמָךְ. אָמַר לְהוֹן, חוֹקֵיָה. אָמְרוּ לֵיהּ, יְתִישְׁר
חֵילָךְ וְיִתְפַּקֵּף אוֹרֵייתָךְ. יְתִיבוּ. אָמַר רַבִּי יְהוֹנָדָה, הוֹאִיל וְשָׁרִית, אִימָא לָן מַהֲנִי רְזִין עֲלָאִין
דְּקֵאמְרַת.

פְּתַח וְאָמַר, (משלי ג) ה' בְּחֶכְמָה יָסַד אֶרֶץ כּוֹנֵן שָׁמַיִם בְּתַבּוּנָה. תָּא חַזִּי, כִּד פְּרָא קִדְשָׁא בְּרִידָה
הוּא עֲלֵמָא, חָמָא דְלֹא יָכִיל לְאַתְקֵימָא, עַד דְּבָרָא אוֹרֵייתָא. בְּגִין דְּמִנְהָ נִפְקִין כָּל נְמוּסִין עֲלָאִין
וְתַתְּאִין, וּבָהּ קִימֵי עֲלָאִי וְתַתְּאִי. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, ה' בְּחֶכְמָה יָסַד אֶרֶץ כּוֹנֵן שָׁמַיִם בְּתַבּוּנָה.
דְּהָא בְּחֶכְמָה קִימִין כָּל קִיּוּמִין דְּעֵלְמָא, וּכְלָהּוּ נִפְקֵי מִגְּוָהּ.

דְּבַר אַחַר ה' בְּחֶכְמָה יָסַד אֶרֶץ, עֲלֵמָא עֲלָאָה לֹא אֶתְבְּרִי אֵלָא מִגּוֹ חֶכְמָה. וְעֲלֵמָא תַתְּאָה לֹא
אֶתְבְּרִי אֵלָא מִגּוֹ חֶכְמָה תַתְּאָה. וּכְלָהּוּ נִפְקֵן מִגּוֹ חֶכְמָה עֲלָאָה וּמִגּוֹ חֶכְמָה תַתְּאָה. כּוֹנֵן שָׁמַיִם
בְּתַבּוּנָה. כּוֹנֵן, מָאִי כּוֹנֵן. אֵלָא, כּוֹנֵן כָּל יוֹמָא וְיוֹמָא וְלֹא פְּסִיק, וְלֹא אֶתְפַּקֵּן בּוֹזְמָנָא חָדָא, אֵלָא
בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא אֶתְקִין לֵיהּ.

וְהִינְנוּ רְזָא דְכְּתִיב, (איוב טו) וְשָׁמַיִם לֹא זָפוּ בְּעֵינָיו. וְכִי סִלְקָא דְעַתְדָהּ, דְּגִרִיעוּתָא אִיהוּ מִשָּׁמַיִם,
אֵלָא חֲשִׁיבוּ מִשָּׁמַיִם אִיהוּ, בְּגִין חֲבִיבוּ וְרַעוּ סַגְיָא, דְּקוֹדְשָׁא בְּרִידָה הוּא רְעִי בְּהוּ, וְחֲבִיבוּתֵיהּ
לְגַבֵּיהּ. דְּהָא אַף עַל גַּב דְּאִיהוּ מִתְקִין לֹון כָּל יוֹמָא וְיוֹמָא, לֹא דְמִי בְּעֵינָיו דְּאִינוּן מִתְפַּקֵּן כְּדָקָא
יְאוּת. בְּגִין דְּרַחֲמֵיהּ דְּלֵהוֹן לְגַבֵּיהּ, וְרַעוּתֵיהּ לְאַנְהָרָא לֹון תְּדִיר בְּלֹא פְּסִיקוּ. דְּהָא עֲלֵמָא דְאֶתִי
אִפִּיק נְהוּרִין זְהִירִין כָּל יוֹמָא וְיוֹמָא תְּדִיר בְּלֹא פְּסִיקוּ, בְּגִין לְאַנְהָרָא לֹון תְּדִיר. וְעַל דָּא לֹא זָפוּ
בְּעֵינָיו. לֹא זָפוּ בְּלַחְדוּדֵי לֹא כְּתִיב, אֵלָא לֹא זָפוּ בְּעֵינָיו. וּבְגִין כֵּהּ, כּוֹנֵן שָׁמַיִם בְּתַבּוּנָה.

מָאֵן שָׁמַיִם. דָּא הוּא רְזָא דְאֶבְהֵן, וְרְזָא דְאֶבְהֵן דָּא הוּא יַעֲקֹב דְאִיהוּ כְּלָלָא דְלֵהוֹן. בְּגִין דְּיַעֲקֹב
תּוֹשַׁבְּחָתָא דְאֶבְהֵן אִיהוּ, וְאִיהוּ קִימָא לְאַנְהָרָא עַל עֲלֵמָא.

וּבְגִין דְּאִיהוּ אֶסְתַּלַּק גּוֹ עֲלֵמָא דְאֶתִי, נִפְקֵי מִנֵּיהּ עֲנַפָּא חָדָא שְׁפִירָא בְּחִיזוּ, וְכָל נְהוּרִין מִינֵיהּ
נִפְקִין. וְכָל שְׁבַעָא וּמִשַׁח רַבּוּ לְאַנְהָרָא לְאַרְעָא, וּמִמָּן אִיהוּ. דָּא יוֹסֵף הַצַּדִּיק, דְּאִיהוּ יְהִיב שְׁבַעָא
לְכָל עֲלֵמָא, וְעֲלֵמָא מִינֵיהּ אֶתְנֵן. וּבְגִין כֵּהּ, קִדְשָׁא בְּרִידָה הוּא כָּל מַה דְּעַבְד בְּעֲלֵמָא, כָּלָא אִיהוּ
בְּרִזָּא עֲלָאָה, וְכָלָא כְּדָקָא חַזִּי.

אֲדַהֲכִי אַתָּא רַבִּי אֶלְעָזָר, כִּינֵן דְּחָמָא לֹון אָמַר, וְדָאִי שְׁכִינְתָּא חָכָא. אָמַר לְהוֹן כְּמָאִי עֶסְקִיתוּ.
אָמְרוּ לֵיהּ (דף רז ע"ב) כָּל עוֹבְדָא. אָמַר, וְדָאִי שְׁפִיר קֵאמְרָה. אֲבָל אֵינוּן שְׁתִּין נְשָׁמִי, וְדָאִי שְׁתִּין נְשָׁמִי
אֵינוּן דְּחִיזוּ, כִּינֵן לְעֵילָא כִּינֵן לְתַתְּא. מִכָּאֵן וְלַהֲלָאָה, אִיכָּא שְׁתִּין נְשָׁמִין אַחֲרֵינוּן, דְּאֵינוּן בְּלָהוּ
מִסְטָרָא דְמוֹתָא, וְדִרְגָּא דְמוֹתָא עֲלֵייהוּ, וְאֶקְרוּן דִּנְרַמִּיטָא, וְכְלָהּוּ טַעְמָא דְמוֹתָא.

וּבְגִין כֵּהּ דְּיָד מְלָכָא הָוָה אִיהוּ מִתְדַבֵּק בְּאֵינוּן שְׁתִּין נְשָׁמִין דְּחִיזוּ, וּמִתְפַּן וְלַהֲלָאָה לֹא נָאִים
כְּלָל. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים קלב) אִם אֶתֵּן שָׁנָת לְעֵינֵי לְעַפְעָפִי תִנּוּמָהּ. וְעַל דָּא שְׁפִיר קֵאמְרָה,

כהוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוכי
ר' בנימו שמואל שליט"א

בְּגִין דְּיָקוּם דְּוֹד חַי, בְּסִטְרָא דְחַי וְלֹא בְּסִטְרָא דְמוֹתָא. יִתְבוּ כְּלָהוּ וְאֲשַׁתְּדְלוּ בְּאוֹרֵייתָא וְאִתְחַבְרוּ
בְּחֻדָּא.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (תהלים פח) ה' אֱלֹהֵי יִשְׁוּעָתִי יוֹם צַעֲקָתִי בְּלִילָה נִגְדָּה. תָּא חַזִּי, דְּוֹד מְלַפָּא
הָוָה קָם בְּפִלְגוֹת לֵילֵיא, וְאֲשַׁתְּדַל בְּאוֹרֵייתָא בְּשִׁירִין וְתוֹשְׁבַחְתָּן, לְחֻדָּה דְּמְלַפָּא וּמְטָרוֹנֵיתָא. וְדָא
הָוָה חֻדָּה דְּמַהִימְנוּתָא בְּאַרְעָא. בְּגִין דְּהָאִי אִיהוּ שְׁבַחָא דְּמַהִימְנוּתָא דְּאִתְחַזִּי בְּאַרְעָא.

דְּהָא לְעִילָא פְּתַחֵי בְּחֻדָּה שִׁירְתָּא כְּמָה מְלַאכִין עֲלָאִין, בְּכַמְה זִינִין דְּקָא מְשַׁבְּחָן בְּלֵילֵיא בְּכָל
סְטָרִין. כְּהָא גְּוֹנָא לְתַתָּא בְּאַרְעָא, מָאן דְּמְשַׁבַּח לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאַרְעָא בְּלֵילֵיא, רְעֵי
בֵּיהּ (בְּעִי) קְדֻשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְכָל אֵינִין מְלַאכִין קְדִישִׁין דְּקָא מְשַׁבְּחָן לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
כְּלָהוּ צִיִּיתִין לְתַתָּהוּ דְּקָא מְשַׁבַּח לֵיהּ בְּלֵילֵיא בְּאַרְעָא. דְּהָא תוֹשְׁבַחְתָּא אִיהוּ בְּשִׁלְמוֹ, לְסִלְקָא
יְמָרֵי דְּקְדֻשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִתְתָּא, וְלִזְמָרָא בְּחֻדָּה דִּיחֻדָּא.

תָּא חַזִּי, דְּוֹד מְלַפָּא כְּתַב, ה' אֱלֹהֵי יִשְׁוּעָתִי וְגו', ה' אֱלֹהֵי יִשְׁוּעָתִי, אִימְתִי אִיהוּ יִשְׁוּעָתִי. כְּהָהוּא
יֻמָּא דְּאַקְדָּמִית תוֹשְׁבַחְתָּא בְּלֵילֵיא לְגַבְהָ, כְּדִין אִיהוּ יִשְׁוּעָתִי בִּימָמָא.

וְתָא חַזִּי, דְּהָא בְּלֵילֵיא, מָאן דְּמְשַׁבַּח לְמַאֲרִיָּה בְּתוֹשְׁבַחְתָּא דְּאוֹרֵייתָא, כְּדִין אִתְקַרַּב בְּתַקִּיפּוּ
בִּימָמָא בְּסִטְרָא דִּימִינָא. דְּהָא חוּטָא חַד נִפְקָא מִסִּטְרָא דִּימִינָא, וּכְדִין אִתְמַשְׁדֵּי עֲלֵיהּ וְאִתְתַּקַּף
בֵּיהּ. וְעַל דָּא אָמַר, ה' אֱלֹהֵי יִשְׁוּעָתִי יוֹם צַעֲקָתִי וְגו'.

וּבְגִין כְּהָ אָמַר, (תהלים קטו) לֹא הִמְתִּים יַחְלָלוּ יְהִי. לֹא הִמְתִּים, בְּגִין דְּאַצְטְרִיךְ לְשַׁבְּחָא חַי לְחַי.
וּמִת לְחַי לָאו חֲכִי, דְּכַתִּיב לֹא הִמְתִּים יַחְלָלוּ יְהִי, וְאַנְחֵנוּ נִבְרָךְ יְהִי, דְּהָא אֲנִין חַיִּין וְלִית לָן חוּלְקָא
בְּסִטְרָא דְּמוֹתָא כְּלָל. חֲזַקִּיהוּ אָמַר, (ישעיה לח) חַי חַי הוּא יוֹדֵךְ כְּמוֹנִי, בְּגִין דְּחַי אִתְקַרַּב לְחַי. דְּוֹד
מְלַפָּא אִיהוּ חַי, וְקוֹרְבָא דִּילֵיהּ לְחַי הָעוֹלָמִים. וּמָאן דְּאַתְקַרַּב לְגַבְהָ, אִיהוּ חַי. דְּכַתִּיב, (דברים ד)
וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בְּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם חַיִּים. וּכְתִיב, (שמואל ב כ"ג) וּבְנִיחֵוּ בְּן יְהוֹדָע בֶּן אִישׁ חַי
רַב פְּעֻלִים מְקַבְּעָאֵל.

פְּתַח כְּהָ הוּא יוֹדָא אֲבַתְרִיָּה וְאָמַר, (דברים ח) וְאַכְלֵת וְשַׁבְּעַת וּבִרְכַת אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ. וְכִי לֹא מְבָרְכִין
לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַד לֹא נִיבּוֹל, וְהָא אִית לָן לְאַקְוֹמִי בְּעַפְרָא וּלְסִדְוִי שְׁבַחָא דִּילֵיהּ
(דְּמַאֲרִיָּה) כְּדָקָא יְאוּת, וְלְבָרְכָא בְּשִׁמְיָה עַד לֹא יְבָרַךְ לְאַחֲרָא בְּעֵלְמָא. וּכְתִיב (ויקרא ט) לֹא תֹאכְלוּ
עַל הַדָּם, אֲסוּר לֵיהּ לְמִיבַל עַד לֹא יְבָרַךְ לְמַאֲרִיָּה. וְהַשְׁתָּא כְּתִיב וְאַכְלֵת וְשַׁבְּעַת וּבִרְכַת.

אָלָא, דָּא בְּרַכְתָּא דְּעֻלּוֹתָא דִּיחֻדָּא, וְדָא בְּרַכְתָּא דְּמוֹנָא. לְאַחֲזָאָה לְגַבִּי דְּרָגָא דְּמַהִימְנוּתָא,
שְׁבַע כְּדָקָא יְאוּת. וּכְדִין בְּעִי לְבָרְכָא לֵיהּ כְּדָקָא יְאוּת, דְּהָהוּא דְּרָגָא דְּמַהִימְנוּתָא יִתְרִנִּי וְיִתְבַּרַךְ,
וְיִתְמַלָּא חִידוֹ מִחַיִּין דְּלְעִילָא כְּמָה דְּאַצְטְרִיךְ. בְּגִין לְמִיחַב לָן מוֹזוֹנִי.

דְּהָא קְשִׁין מוֹזוֹנָא דְּבַר נֶשׁ קָמִי קְדֻשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּקָרִיעַת יַם סוּף. מָאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּמוֹנָא
דְּעֵלְמָא דְּלְעִילָא הוּא, דְּתַנּוּ בְּנֵי חַיִּי וּמוֹזוֹנִי וְכוּ', וּבְגִין כְּהָ קְשִׁין קָמִיָּה מוֹזוֹנִי דְּעֵלְמָא. דְּהָא בְּמִזְלָא

תְּלִיא מִלְתָּא. דְּמַנְיָה נְפֻקֵי מְזוּנֵי וְחַיֵי וּבְנֵי. וּבְגִין כְּדֵן קָשִׁין קַמְיָה מְזוּנֵי דְעֵלְמָא, דְּהָא לָאו בְּרִשׁוּתִיָּה
קַיִמָא, עַד דִּיתְבְּרָךְ אִיהוּ.

בְּגוּנָא דָּא זְיוּגִין דְּעֵלְמָא קָשִׁין קַמְיָה, וּכְלָא בְּגִין דְּרַקִיעַ וִילּוֹן לָא מְשַׁמֵּשׁ כְּלוּם. וְכַל שְׁפִין אֵלִין
מִלִּין דְּקַיִמִין לְעִילָא בְּאַתְרַ אַחְרָא, וְעַל דָּא אַצְטְרִיךְ לְאַתְבְּרָכָא.

תָּא חֲזִי, כֹּל זְיוּגִין דְּעֵלְמָא קָשִׁין קַמְיָה הָאֵי דְרַגָּא, בְּגִין דְּכַד הָאֵי זְיוּגָא קַדִּישָׁא אֲשַׁתְּבַּח, כֹּל
(דף רח ע"א) נְשַׁמְתִּין נְפֻקִין מִגּוּ הָאֵי מְזֻלָּא לְעִילָא, דְּאִיְהוּ הַהוּא נְהַר דְּנִגְיָד וְנִפְיָק. וְכַד תִּיאַוּבְתָּא
אֲשַׁתְּבַּח מְלַרְע לְעִילָא, בְּדִין פְּרַחֲזִין נְשַׁמְתִּין, וְאֲתִיְהִיבוּ כְּלָהוּ כְּלִילִין דְּכַר וְנוֹקְבָא כְּחָדָא בְּהָא
דְּרַגָּא. וְלִבְתַר אִיהוּ פְּרִישׁ לֹון כֹּל חַד וְחַד לְאַתְרִיָּה בְּדָקָא חֲזִי לִיָּה. וְלִבְתַר קָשִׁין קַמִי הָאֵי דְרַגָּא
לְחַבְרָא לֹון כְּקַדְמִיתָא, בְּגִין דְּלָא מִתְחַבְּרִין, בַּר פְּאִינֹון אַרְחֵי דְכַר נֶשׁ, וּכְלָא לְעִילָא תְלִיִין.

וְעַל דָּא קָשִׁין קַמְיָה כְּקַרִיעַת יָם סוּף. דְּהָא קַרִיעַת יָמָא לְאַתְפַּתְחָא בֵּיהּ שְׁבִילִין, לְעִילָא אִיהוּ.
וּכְמָה דְּמִתְפַּתְחִין שְׁבִילִין וְאוּרְחִין בֵּיהּ, הִכִי אֲתַבְּקַע וְאַתְפַּתַּח. וּבְגִין כְּדֵן כְּלָא תְלִיא לְעִילָא,
וּבְעִינֵן לְבְרָכָא לִיָּה, וְלִמְיָהב לִיָּה תְקַפָּא מִתְתָּא, בְּגִין דִּיתְבְּרָכָא מְלַעִילָא, וְיִתְתַּקַּף בְּדָקָא חֲזִי. וְעַל
דָּא כְּתִיב, וּבְרַכְתָּ אֶת ה', אֶת דִּיִּקָּא.

וְלִגְבֵי הָאֵי אַתְרַ אַצְטְרִיךְ לְאַחֲזָאָה קַמְיָה שְׁבַעָא וְנִהִירוּ דְאַנְפִין. וְלִגְבֵי סַטְרָא אַחְרָא, בְּזַמְנָא
דְּאִיְהִי שְׁלֵטָא בְּעֵלְמָא, בְּעִי לְאַחֲזָאָה קַמְיָה כְּפִנָּא. דְּהַהוּא דְרַגָּא רַעֲב אִיהוּ, וְאַתְחֲזִי לְאַחֲזָאָה
קַמְיָה כְּפִנָּא וְלָא שׁוֹבַעָא, הוֹאִיל וְשׁוֹבַע לָא שְׁלֵטָא בְּעֵלְמָא. וְעַל דָּא, וְאַכְלַת וְשׁוֹבַעַת וּבְרַכְתָּ אֶת
ה' אֱלֹהֶיךָ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הִכִי הוּא וְדָא, וְהִכִי אַצְטְרִיךְ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וּפְאִין אִינֹון צְדִיקִיָּא דְקוֹרְבָא דְלַהוֹן אִיהוּ שְׁלֵמָא בְּעֵלְמָא. בְּגִין דִּיְדַעִי לִיְחַדָּא
יְחַדָּא, וּמְקַרְבֵי קוֹרְבָא לְאַסְגָּאָה שְׁלֵמָא בְּעֵלְמָא. דְּהָא יוֹסֵף וְיַהוּדָה עַד לָא אֲתַקְרִיבוּ דָּא עִם דָּא,
לָא הָוָה שְׁלֵמָא. כִּיִּין דְּאֲתַקְרִיבוּ יוֹסֵף וְיַהוּדָה כְּחָדָא, בְּדִין אֲסַגִּיאֹו שְׁלֵמָא בְּעֵלְמָא. וְחִידוּ אֲתוֹסֵף
לְעִילָא וְתַתָּא, כְּמָה דְקוֹרְבָא דִּיהוּדָה וְיוֹסֵף וְכְלָהוּ שְׁבַטִין אֲשַׁתְּבַּחוּ כְּחָדָא בֵּיהּ בְּיוֹסֵף. וְהַהוּא
קוֹרְבָא אֲסַגִּי שְׁלֵמָא בְּעֵלְמָא, כְּמָה דְאֹוְקִימָנָא. דְּכְתִיב, וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה:

וְלֹא יָכוֹל יוֹסֵף לְהִתְאַפֵּק לְכָל הַנְּצַבִּים עֲלָיו וְגו', רַבִּי חֲזִיָּא פִתַּח וְאָמַר, (תהלים קיב) פֶּזֶר נָתַן לְאֲבִיוֹנִים
צְדָקְתוֹ עוֹמְדַת לְעַד כִּרְנוֹ תְרוּם בְּכַבֹּד. תָּא חֲזִי, קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּרָא עֵלְמָא, וְאַשְׁלִיט עֲלֵיהּ
לְאָדָם, דִּיהָא מְלַכָּא עַל כְּלָא.

וְהָאֵי בַר נֶשׁ, מִתְפַּרְשֵׁן מְנִיָּה בְּעֵלְמָא כְּמָה זִינִין. מִנְהוֹן צְדִיקִיָּא וּמִנְהוֹן רְשִׁיעִיָּא. מִנְהוֹן טַפְשִׁין
וּמִנְהוֹן חַפִּימִין. וְכְלָהוּ אֲתַקְיִמוּ בְּעֵלְמָא, עֲתִירִין וּמַסְכְּנִין. וְכְלָהוּ בְּגִין לְמִזְבֵּי אֵלִין בְּאֵלִין, לְמִזְבֵּי
צְדִיקִיָּא עִם רְשִׁיעִיָּא, לְמִזְבֵּי חַפִּימִין עִם טַפְשִׁין, לְמִזְבֵּי עֲתִירִין עִם מַסְכְּנִין. דְּהָא בְּגִין כְּדֵן, זְכִי בַר
נֶשׁ לְחַיֵי עֵלְמָא, וְאַתְקַשֵּׁר בְּאֵילָנָא דְחַיֵי. וְלָא עוֹד, אֶלָּא דְהָא צְדָקָה דְאִיְהוּ עֲבִיד, קָאִים לְעֵלְמִין.
דְּכְתִיב וְצְדָקְתוֹ עוֹמְדַת לְעַד.

כהוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוכי
ר' בניהו שמואלי שליט"א

פִּזְרֵן נָתַן לְאַבְיּוֹנִים. רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, כִּד בְּרָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלֵמָא, קָאִים לִיהַ עַל סַמְכָא חַד, וְצַדִּיק שְׁמִייהּ, וְהָאִי צַדִּיק אִיהוּ קִיּוּמָא דְעֲלָמָא, וְדָא אִיהוּ דְאַשְׁקִי, וְזֵן לְכֻלָּא. דְכַתִּיב, (בראשית ב) וְנָהָר יוֹצֵא מַעַדְן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהָיָה לְאַרְבַּעַת רְאשִׁים.

וּמִשָּׁם יִפְרֹד, מֵהוּ יִפְרֹד. אֶלָּא, הֵהוּא מְזוּנָא וּמִשְׁקִיָּא דִּיהוּא נָהָר, נָטִיל גְּנַתָּא כְּלָא, וְלִבְתַּר אֶתְבְּדַר הֵהוּא מִשְׁקִיָּא לְאַרְבַּע סְטָרִין דְעֲלָמָא. וְכַמְּה אֵינּוּן דְּמַצְפָּאן לְאַתְשִׁקִיָּא וְלֵאֲתוּנָא מִתַּמָּן. כַּמְּה דְאַתְּ אָמַר, (תהלים קמה) עֵינֵי כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ וְאַתָּה נֹתֵן לָהֶם אֶת אֲכָלָם בְּעֵתוֹ. וּבְגִין כֶּה פִּזְרֵן נָתַן לְאַבְיּוֹנִים, דָּא צַדִּיק. צַדִּיקְתוֹ עוֹמְדַת לְעַד, דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. דְּבְגִין כֶּה, אִיהוּ קִיּוּמָא בְּרִזָּא דְשָׁלָם, בְּקִיּוּמָא שְׁלִים. רְשַׁע יִרְאָה וְכַעַס, דָּא מַלְכוּת עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת.

תָּא חֲזִי, מַלְכוּת שָׁמַיִם, אִיהוּ בִי מְקַדְשָׁא. לְקִיּוּמָא כָּל מַסְכְּנֵי בְּגוּ צִלָּא דְשְׁרוּתָא דְשְׁכִינְתָּא. וְצַדִּיק דָּא אִיהוּ אֶקְרִי גַבְּאֵי צַדִּיקָה, לְמִיחֵן וְלְמִזֵּן לְכֻלָּא. דְכַתִּיב פִּזְרֵן נָתַן לְאַבְיּוֹנִים. בְּגִין כֶּה, גַּבְּאֵי צַדִּיקָה נָטִיל אַגְרָא לְקַבִּיל בְּלָהוּ דִּיהִבֵי צַדִּיקָה.

תָּא חֲזִי, וְלֹא יָכוֹל יוֹסֵף לְהִתְאַפֵּק לְכָל הַנְּצַבִּים, אֲלִין אֵינּוּן כָּל דְקִיּוּמֵי לְאַתְוּנָא וְלֵאֲתוּנָא מִנִּיהּ. וְלֹא עָמַד אִישׁ אִתּוֹ (דף רח ע"ב) בְּהִתְנַדַּע יוֹסֵף אֶל אַחִיו. אִתּוֹ, דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. אַחִיו, אֲלִין שְׂאֵר רְתִיבִין חַיִּילִין, דְכַתִּיב בְּהוּ (תהלים קכב) לְמַעַן אַחֵי וְרַעֲי.

דְּבַר אַחַר, וְלֹא עָמַד אִישׁ אִתּוֹ. בְּזִמְנָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתֵי לְאַזְדוּגָא בְּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. בְּהִתְנַדַּע יוֹסֵף אֶל אַחִיו, בְּזִמְנָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הָוָה מִתְחַפֵּר בְּהוּ בִישְׂרָאֵל, בְּגִין דְאֵינּוּן נָטִיל בְּלַחֲדִייהוּ, וְלֹא חַפּוּרָא דְעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת בְּהִדְיָהוּ. בְּגִין כֶּה (במדבר כט) בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצַרְתָּ תַהֲיֶיהָ לָכֶם. דְּהָא בְּזִמְנָא דָּא, אִיהוּ קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲדוֹדִי, בְּחַפּוּרָא חֲדָא עִם יִשְׂרָאֵל, דְכַתִּיב בְּהוּ אַחֵי וְרַעֲי כַּמְּה דְאוּקְמוּהָ.

רַבִּי יִיסָא פִּתַח קָרָא, בְּזִמְנָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יוֹקִים לָהּ לְכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מַעַפְרָא, וְיַבְעֵי לְאַנְקָמָא נְקָמָתָא מַעַמְמָא עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת, בְּדִין פְּתִיב, (ישעיה ג) וּמַעַמִּים אֵין אִישׁ אִתּוֹ. וְכַתִּיב הֲבֵא, וְלֹא עָמַד אִישׁ אִתּוֹ בְּהִתְנַדַּע יוֹסֵף אֶל אַחִיו. כַּמְּה דְאַתְּ אָמַר, (ישעיה ג) וַיִּנְטָלֶם וַיִּנְשָׂאֵם כָּל יְמֵי עוֹלָם.

וְלֹא יָכוֹל יוֹסֵף לְהִתְאַפֵּק, רַבִּי חֲזַקְיָה פִּתַח וְאָמַר, (תהלים קכג) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אֱלֹהִים נִשְׂאֲתֵי אֶת עֵינֵי הַיּוֹשְׁבֵי בַשָּׁמַיִם, הָאִי קָרָא אוּקְמוּהָ וְאַתְמַר. אֲבָל תָּא חֲזִי, אֱלֹהִים נִשְׂאֲתֵי אֶת עֵינֵי, וְכַתִּיב, (תהלים קכא) אֲשָׂא עֵינֵי אֶל הַהָרִים. אֶלָּא, דָּא לְעִילָא וְדָא לְתַתָּא. אֲשָׂא עֵינֵי אֶל הַהָרִים, דָּא לְעִילָא. בְּגִין לְאַמְשָׁכָא בְּרַבָּאן מַעֲלָא לְתַתָּא, מֵאֲלִין הָרִים עֲלֵאִין, לְאַמְשָׁכָא מִנִּייהוּ בְּרַבָּאן לְכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל דְאַתְבְּרַכָּא מִנִּייהוּ. אֱלֹהִים נִשְׂאֲתֵי אֶת עֵינֵי, לְמַצְפֵי וְלְחַפְּאָה לְאַנּוּן בְּרַבָּאן דְנַחְתוּ מִתַּמָּן לְתַתָּא.

הַיּוֹשְׁבֵי בַשָּׁמַיִם, דְכָל תּוֹקְפָהָא וְחִילָאָה וְקִיּוּמָהָא, אִיהוּ בַשָּׁמַיִם. בְּגִין דְכַד יוֹבְלָא אֶפְתַּח מִבּוֹעֵי דְכָל אֵינּוּן תַרְעִין, בְּלָהוּ קִיּוּמֵי בַשָּׁמַיִם. וְכִיּוּן דְשָׁמַיִם נָטִיל כָּל אֵינּוּן נְהוּרִין דְנַפְקֵי מִיּוֹבְלָא, בְּדִין אִיהוּ זֵן וְאַשְׁקִי לָהּ לְכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי דְצַדִּיק חַד.

וּבִיּוֹן דְּדָא אַתְעַר לְגַבְהַ, פְּמָה אֵינּוֹן דְּקַיִמָן בְּכָל סְטָרִין לְאַתְשָׁקָא וְלֹא תִּבְרָכָא מִתַּמָּן. פְּמָה דְּאַתְ אָמַר, (תהלים קד) תִּפְּרִירִים שׁוֹאֲגִים לְטָרַף וּלְבָנֵשׁ מֵאֵל אֲכָלִם. וּכְדִין, אֵיחֵי סְלָקָא בְּרִיָּא דְרִיזִין בְּדָקָא חֲזִי (ד"א ל"ג ליה), וּמְקַבְּלָא עֵדוּנִין מִבְּעֵלְהָ בְּדָקָא יְאוּת, וְכִלְהוּ דְקַיִמָין בְּכָל סְטָרִין עֲמַדֵי בְּלַחֲדֵייהוּ, פְּמָה דְּאַתְ אָמַר, וְלֹא עֲמַד אִישׁ אַתּוּ, דְּכַתִּיב, וַיִּקְרָא הוֹעִיאוּ כָּל אִישׁ מֵעַלֵי, וְלִבְתַּר דְּאֵיחֵי מְקַבְּלָא עֵדוּנִין מִבְּעֵלְהָ, פְּלִהוּ אַתְשָׁקִין לְבְּתַר וְאַתְּנִנּוּ. פְּמָה דְּאַתְ אָמַר, (תהלים קד) יִשְׁקוּ כָּל חֵיתוֹ שָׂדֵי יִשְׁבְּרוּ פְּרָאִים צְמָאִם.

רְבִי יוֹסֵי פִתַּח קְרָא בְּאַלְיָהוּ, דְּכַתִּיב, (מלכים א יז) וַיִּקְרָא אֵל ה' וַיֹּאמֶר ה' אֱלֹהֵי הַגִּם עַל הָאֱלֹמְנָה אֲשֶׁר אָנִי מִתְגַּוֵּר עִמָּה הִרְעוֹתָ לְהַמִּית אֶת בְּנֵיהָ. תָּא חֲזִי, תְּרִי הוּוּ דְקַאֲמְרִין מְלִין לְקַבִּיל קַדְשָׁא בְּרִיָּהּ הוּא, מִשָּׁה וְאַלְיָהוּ. מִשָּׁה אָמַר, (שמות ה) לְמָה הִרְעוֹתָ לָעַם הַזֶּה. וְאַלְיָהוּ אָמַר, הִרְעוֹתָ לְהַמִּית אֶת בְּנֵיהָ, וְתַרְוִייהוּ מְלָה חֲדָא קַאֲמְרוּ.

מָאֵי טַעְמָא. אֶלָּא רְזָא אֵיחֵוּ. מִשָּׁה אָמַר, לְמָה הִרְעוֹתָ, מָאֵי טַעְמָא. אֶלָּא, בְּגִין דְּאַתְיָהִיב רְשׁוֹ לְסַטְרָא אַחְרָא לְשִׁלְטָאָה עַלְיָהוּ דִּישְׂרָאֵל, הִרְעוֹתָ, יְהִבְתָּ רְשׁוֹ לְסַטְרָא אַחְרָא דְרַע, לְמִשְׁלַט עַלְיָהוּ. אֵלְיָהוּ אָמַר, הִרְעוֹתָ יְהִבְתָּ רְשׁוֹ לְסַטְרָא דְרַע, לִיטוּל נִשְׁמַתָּא דְדָא. וְדָא הוּא הִרְעוֹתָ, וּכְלָא רְזָא חֲדָא.

תָּא חֲזִי, אֵלְיָהוּ אָמַר, הַגִּם עַל הָאֱלֹמְנָה אֲשֶׁר אָנִי מִתְגַּוֵּר עִמָּה. בְּגִין דְּקַדְשָׁא בְּרִיָּהּ הוּא אָמַר לִיהָ לְאַלְיָהוּ, הִנֵּה צוּיְתִי שָׁם אִשָּׁה אֱלֹמְנָה לְכַלְכְּלָהּ. וְכָל מָאן דִּזֵּן וּמְפָרְנֵם לְמָאן דְּאַצְטְרִיָּד לִיהָ, וְכָל שְׂפָן בְּיוֹמֵי דְכַפְנָא, הָא אַתְאַחִיד בְּאַלְנָא דְחִינֵי, וְגָרִים לִיהָ חִיִּים וְלְבָנוּי, וְהָא אוֹקִימְנָא. וְהַשְׁתָּא אֵלְיָהוּ אָמַר, פֶּל מָאן דְּקַיִם נַפְשָׁא בְּעֵלְמָא, וְכִי לִיהָ חִיִּים וְכִי לְאַתְאַחֲדָא בְּאַלְנָא דְחִינֵי. וְהַשְׁתָּא שְׁלֵטָא אֵלְנָא דְמוֹתָא סַטְרָא דְרַע עַל הָאֱלֹמְנָה דְאַנְתָּ פְּקַדְתָּ לְמִיּוֹן לִי. בְּגִין כְּדָּ הִרְעוֹתָ (לְמָה הִרְעוֹתָ).

וְאִי תִימָא דְרַע לֹא אַתְעַבִּיד לְבַר נִשׁ מַעַם קַדְשָׁא בְּרִיָּהּ הוּא. תָּא חֲזִי, בְּזַמְנָא דְבַר נִשׁ אֲזִיל לְיַמִּינָא, נְטִירוֹ דְקַדְשָׁא בְּרִיָּהּ הוּא תְּדִיר לְגַבְיָהּ, וְלֹא יְכִיל סַטְרָא אַחְרָא לְשִׁלְטָאָה עַלְיָהּ. וְהָאִי רַע אַתְכַּפֵּיא קַמִּיהָ, וְלֹא יְכִיל לְשִׁלְטָאָה. וּבִיּוֹן דְּנְטִירָא דְקַדְשָׁא בְּרִיָּהּ הוּא אַתְעַבְרָא מִנִּיהָ, בְּגִין

